

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL
COMUNEI SÂNCCEL, JUDEȚUL ALBA

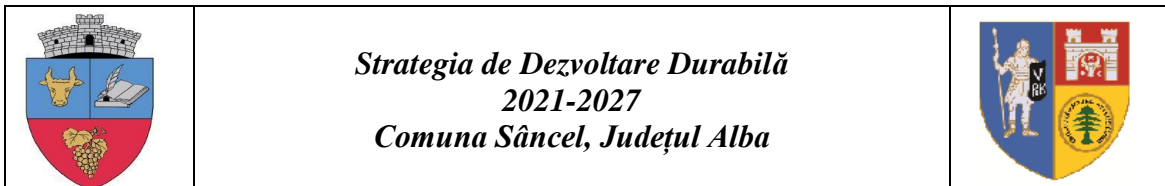

STRATEGIA
DE DEZVOLTARE DURABIL
2021-2027

Comuna Sâncel, Județul Alba

2021

Cuvânt înainte

Stimați cetățeni,

Comuna Sâncel trece prin schimbări, se transformă și se adaptează necesităților actuale ale locuitorilor, astfel încât să aibă un nivel ridicat de accesibilitate și servicii cât mai calitative. În aceste condiții, dezvoltarea durabilă a comunității locale reprezintă pentru noi o prioritate. Un instrument participativ pentru a asigura această dezvoltare este strategia locală de dezvoltare durabilă care este un demers pe termen lung, un proiect de viitor și care vine să satisfacă nevoile comunității locale. De aceea, trebuie să fie susținută și promovată de toți membrii ei, fiind elementul principal care a urmărit identificarea oportunităților pentru comună.

Obiectivul nostru major este asigurarea bunăstării tuturor locuitorilor comunei noastre, cu respectarea strictă a legalității, utilizând în acest scop toate resursele disponibile ale Consiliului local și aparatului de specialitate ale primarului, începând cu cele financiare și materiale și, nu în ultimul rând, cu resursele umane.

În aceste condiții, de când mi-ați acordat încrederea dumneavoastră, am făcut tot ce mi-a stat în putință să modernizez această comună și să depun efort pentru a o aduce la nivelul demn de a se integra în Uniunea Europeană.

În anul 2019 a fost aprobată de către Consiliul local demararea activităților pentru următoarele obiective de dezvoltare a comunei:

- Construire trotuar și împrejmuire curte Școala Gimnazială Sâncel (latura nordică),
- Construire trotuar și împrejmuire curte Grădinița Sâncel,
- Construire împrejmuire Școala Pănade,
- Construire capelă mortuară în comuna Sâncel,
- Construire dispensar medical în localitatea Sâncel,
- Amenajare zonă exterioară Cămin cultural Sâncel,
- Reabilitate DC 22 Sâncel-Iclod-Pănade, km 3+522,00 - km 4+386,00 comuna Sâncel, județul Alba,
- Amenajare parcare în zona blocului de locuințe de la Sâncel,
- Canalizare apă uzată în localitatea Pănade, comuna Sâncel, județul Alba,
- Reparații DC 23 DJ 107 – Pănade de la km 0 + 0,00 la km 0+900.
- Reparații clădire Expoziție etnografică Sâncel,
- Reparații clădire țărănească Pănade,
- Amenajare spațiu parc Pănade.

De când am devenit primar la Sâncel, prin muncă și implicare, am realizat numeroase investiții în comună, arătând că și în mediul rural oamenii pot avea tot confortul de la oraș. Fie că a fost vorba de investiții finanțate cu fonduri locale, guvernamentale sau europene, am găsit mereu cea mai avantajoasă variantă, asigurând un echilibru între veniturile comunei și necesitățile de dezvoltare. Un portofoliu de proiecte este pregătit și pentru anii

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

următori, echipa de funcționari din cadrul primăriei fiind pregătită să acceseze alte fonduri pentru investiții, când noile linii de finanțare vor fi disponibile. Toți împreună suntem preocupati de toate aspectele vieții din comuna, de la infrastructura mare – drumuri, alimentare cu apă, canalizare sau iluminat public – și până la revitalizarea tradițiilor locale, întreținerea școlilor, grădinițelor și a căminelor culturale.

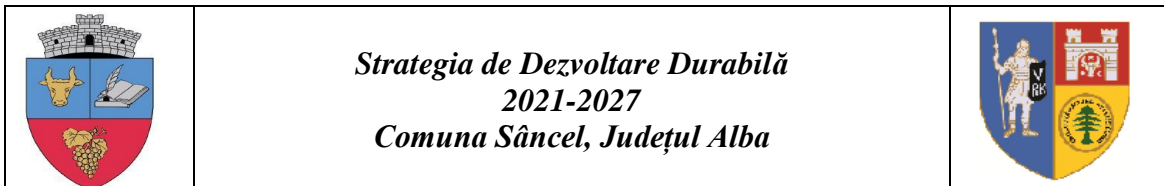
Anul 2021 a început în forță în comuna Sâncel, acolo unde majoritatea proiectelor demarate în anii trecuți, își reiau cursul firesc acum. Dar, la fel ca la orice început de an, toți primarii așteaptă ca bugetul de stat să fie votat, pentru ca edilii să știe pe ce bani se pot baza. Avem proiecte pentru care finanțarea din bugetul local ne-ar salva.

Ca Primar al Comunei Sâncel vă mulțumesc că m-ați sprijinit până acum și am încrederea totală că și de acum înainte vom forma o echipă bună și împreună vom sărbători finalizarea oricărui proiect evidențiat în Strategia de Dezvoltare Locală.

Primar
Comuna Sâncel, județul Alba
Ilie Frățilă

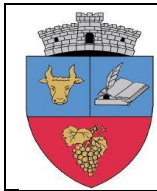

CUPRINS:

1.	Întroducere	5
1.1	Definiții și Abrevieri	5
2.	Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă	8
2.1	Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă	12
3.	Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	13
3.1	Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Durabile	16
4.	Strategia regională de dezvoltare pentru perioada 2021-2027	18
4.1	Cadrul regional de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 în regiunea Centru	19
4.2	Axe prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei	26
4.3	Parteneriate	32
4.4	Analiza SWOT Regională	35
5.	Caracterizare generală a județului Alba	44
5.1	Cadrul istoric	46
5.2	Cadrul natural	47
5.3	Populația	49
5.4	Învățământ și educație	50
5.5	Economia și Mediul de afaceri	51
5.6	Transportul	54
5.7	Cultura	54
5.8	Turismul	56
5.9	Situația Socială	57
5.10	Valorile județului Alba	57
6.	Prezentarea comunei Sâncel, județul Alba	72
6.1	Repere istorice	72
6.2	Asezare geografică și suprafața	74
6.3	Cadrul natural	74
6.4	Populația	76
6.5	Învățământ și educație	77
6.6	Economia și Mediul de afaceri	79
6.7	Sănătate	80
6.8	Servicii publice	81
6.9	Transportul	82
6.10	Cultura	83
6.11	Turismul	84

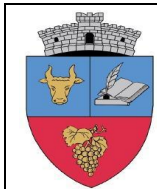

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

6.12	Situația Socială	84
7.	Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală 2014-2020 - precedenta	85
7.1	Portofoliul de proiecte demarate, continuate, implementate în perioada 2014-2020	85
8.	Planificarea strategică	89
8.1	Generalități	89
8.2	Principii si condiții	91
8.3	Obiective generale	92
8.4	Consolidarea capacitatii institutionale a primăriei	92
9.	Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Sâncel, județul Alba	94
9.1	Obiective de dezvoltare durabilă	94
9.2	Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă	105
9.3	Etapele metodologice principale ale elaborării Strategiei de Dezvoltare Durabilă	123
9.4	Implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă	125
10.	Alocare financiara	144
11.	Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă	145
11.1	Grupurile de Acțiune Locală - GAL	145
11.2	Parteneriatul comunei Sâncel în cadrul GAL	147
11.3	Dezvoltarea locală a comunei Sâncel	148
12.	Metode de implementare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă in perioada 2021-2027	149
	Bibliografie	150

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

1. *Întroducere*

1.1 *Definiții și Abrevieri*

Dezvoltare durabilă înseamnă totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Strategia reprezintă cadrul care orientează alegerile ce determină natura și direcția unei comunități. Aceasta ajută la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acestora spre atingerea scopului principal și a obiectivelor stabilite.

Strategia de Dezvoltare Durabilă reprezintă instrumentul participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice și sociale.

Strategia de Dezvoltare Locală este instrumentul principal pentru luarea unor decizii care au la bază evaluări anterioare cu caracter justificativ. Construirea acesteia se realizează cu ajutorul datelor colectate în teren și a analizei documentelor oficiale întemeiate de specialiștii din domenii diferite.

Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării.

Creșterea economică – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate.

Mediul – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Planificarea strategică este efortul organizat de luare a deciziilor fundamentale și de planificare a acțiunilor care arată cine este acea organizație, ce face și de ce face ceea ce face în sensul atingerii scopului ideal pe care și l-a propus. (Bryson's Strategic Planning in Public and Nonprofit Organizations). Realizarea planificării este constituită din proiectarea și trasarea obiectivelor care vor fi menționate în Strategia de Dezvoltare Locală.

Planificarea strategică de mediu este un proces permanent care stabilește direcția și obiectivele necesare corelării dezvoltării economice cu aspectele de protecție a mediului. Etapele elaborării și realizării unui plan strategic formează un ciclu continuu, prin intermediul sistemului de monitorizare, evaluare și actualizare pe baza mecanismului parteneriatului strategic. La baza acestuia se află colaborarea între instituții, agenți economici, organizații neguvernamentale, comunități locale, toate având un interes comun în ceea ce privește rezolvarea problemelor de mediu.

Planificarea începe cu un cadru de 4 întrebări fundamentale. Principiile care vor fundamenta procesul de planificare strategică sunt: diversitatea, echitatea, deschiderea, răspunderea și transparența, toate fiind componente ale încrederii civice.

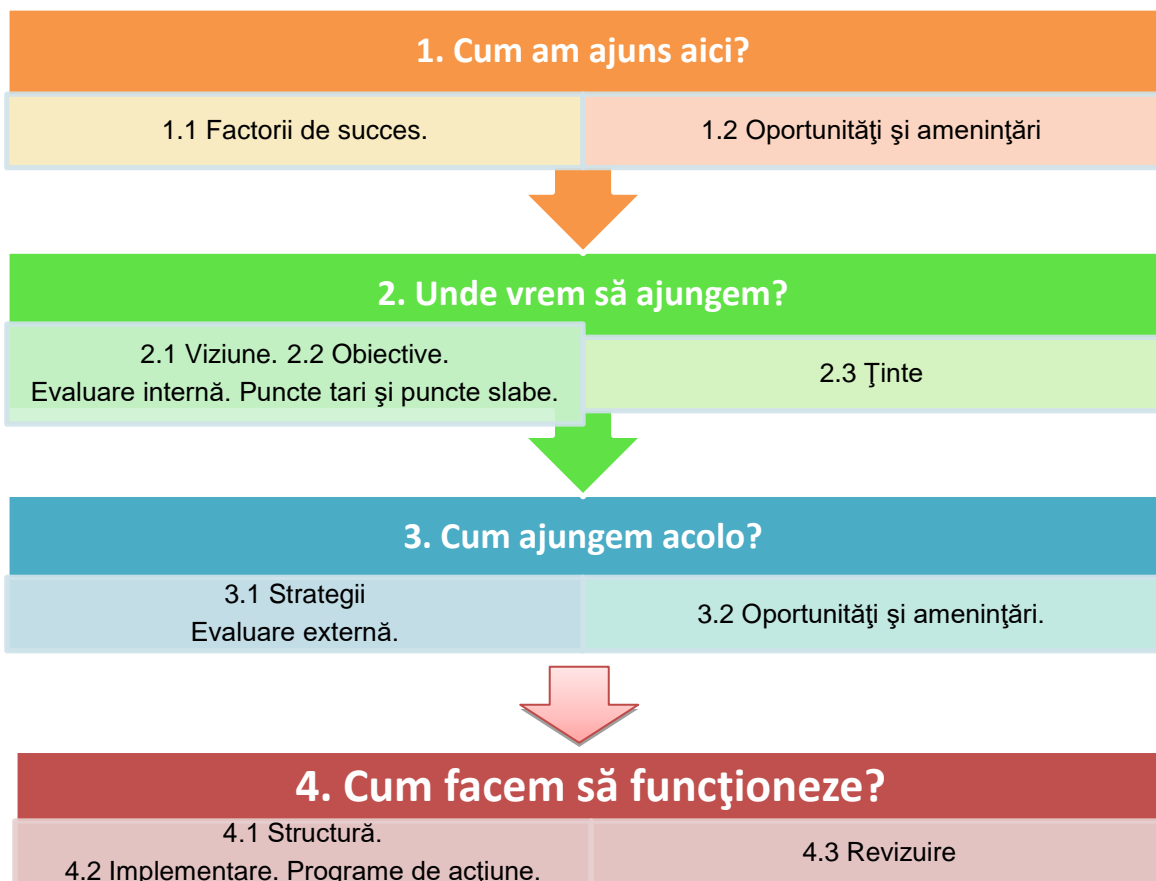
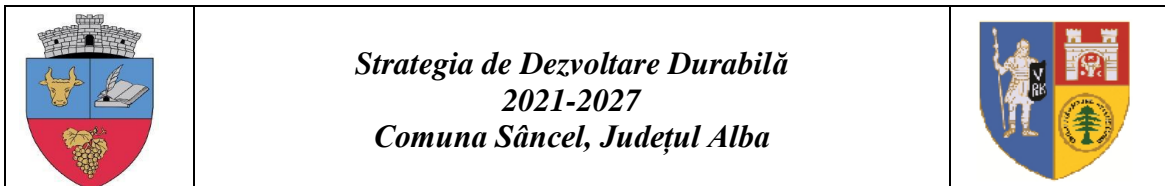

Fig.1

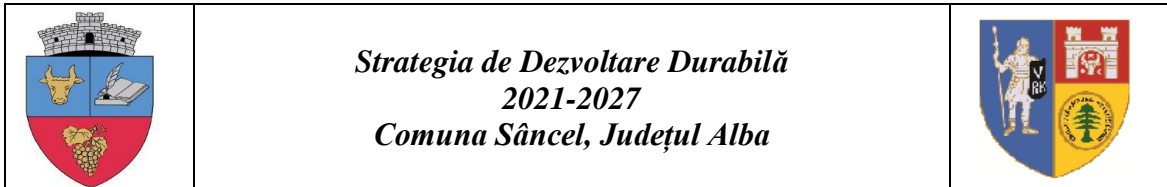

Abrevieri:

ADR Centru - Agenția pentru Dezvoltare Regionala Centru
A.P.D.R.P. – Agentia pentru Plati pentru Dezvoltare Rurala si Pescuit;
F.E.A.D.R. – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala;
F.E.D.R. – Fondul pentru Dezvoltare Regionala;
G.A.L. – Grup Actiune Locala;
P.D.R. - Planul de Dezvoltare Regională;
P.N.D.R. – Plan National de Dezvoltare Rurala;
POAT - Program Operațional Asistență Tehnică;
POCID - Programul Operațional Creștere Inteligență și Digitalizare;
POCIDIF-Programului Operațional Creștere Inteligență, Digitalizare și Instrumente
Financiare;
POCS-Program Operațional Combaterea Sărăciei;
POCU-Program Operațional Capital Uman;
PODD- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă;
POEO-Programul Operațional Educație și Ocupare;
POIDS-Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;
P.O.R. – Program Operational Regional;
POS – Program Operațional Sănătate;
POTE - Program Operațional Tranziție Echitabilă;
POT - Program Operațional Transport;
RIS3 NV - Strategia de Specializare Inteligentă.

2. Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă

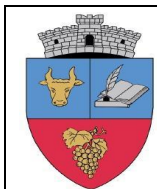
Încă în septembrie 2015, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă, a fost adoptat un document istoric - *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.

Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă* este structurată pe cei trei piloni ai dezvoltării durabile - economic, social și de mediu.

Pentru perioada 2021-2027, Uniunea Europeană a făcut o propunere ambițioasă pentru bugetul european care să sprijine domenii importante precum **inovarea și mediul înconjurător**, urmărind o **simplificare** nu doar de ordin administrativ, ci și a concentrării investițiilor în **5 obiective principale de politică (OP)**:

- ✓ **Europă mai inteligentă - OP1** (Propunerea Logica intervenției – Cercetare-dezvoltare-inovare, ITC și IMM-uri - o transformare economică inovatoare și inteligentă),
- ✓ **Europă mai verde - OP2**, (Propunerea Logica intervenției Mediu; Propunerea Logica intervenției – Energie; Propunerea Logica intervenției – Mobilitate urbană - fără emisii de carbon),
- ✓ **Europă mai conectată - OP3** (Propunerea Logica intervenției – Transporturi; Propunerea Logica intervenției – Broadband - mobilitate și conectivitate TIC regională),
- ✓ **Europă mai socială - OP4** (Propunere Logica intervenției – Educație; Propunere Logica intervenției – Ocupare - implementarea Pilonului european al drepturilor sociale),
- ✓ **Europă mai aproape de cetățeni - OP5** (Logica intervenției – Dezvoltare regională și locală - dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale).

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

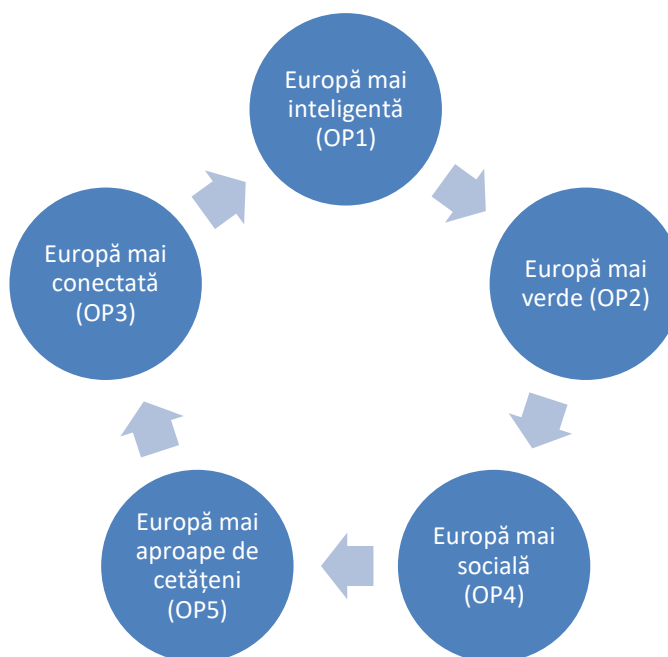

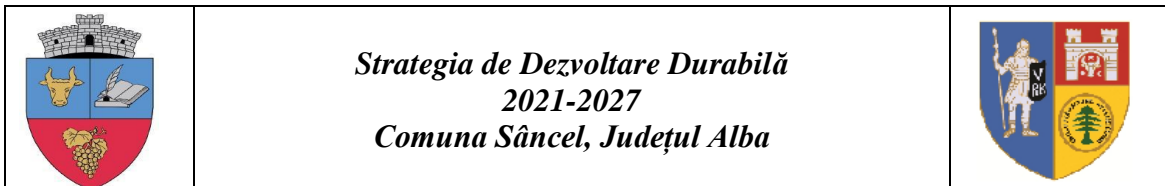
Fig. 2

Și în perioada 29-30 mai 2018 Comisia Europeană a publicat propunerea privind *Pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2012-2027*. Acesta cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR)
- Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)
- Regulamentul privind cooperarea teritorială;
- Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;
- Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

Ca urmare a evaluării implementării la nivelul UE a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, în data de 18 octombrie 2018, Consiliului European a emis un nou set de concluzii: „12. UE și statele sale membre își mențin angajamentul ferm față de Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și față de punerea în aplicare a acesteia. Consiliul European salută intenția Comisiei de a publica, în 2018, documentul său de reflecție, care ar trebui să deschidă calea către adoptarea în 2019 a unei strategii cuprinzătoare de punere în aplicare”.

În cadrul președinției României la Consiliul UE (ianuarie 2019 - iunie 2019), Grupul de lucru pentru Agenda 2030 de la nivelul acestei instituții a fost prezidat de către Csilla Lőrincz, șef de birou al Departamentului. În această perioadă au fost obținute progrese importante în ceea ce privește implementarea Obiectivelor pentru Dezvoltare Durabilă la nivel european.

Adoptarea Concluziilor Consiliului UE „Către o Europă tot mai sustenabilă până în 2030” este una dintre cele mai importante realizări. Cele 27 de articole reafirmă angajamentul Uniunii Europene pentru Agenda 2030 și schițează un cadru prin care poate fi implementată. Concluziile Consiliului UE au fost incluse și în discuțiile ce au stat la baza Agendei strategice a Comisiei Europene, care cuprinde o parte importantă dedicată dezvoltării durabile.

Agenda 2030 a fost adoptată și de România, și de Uniunea Europeană.

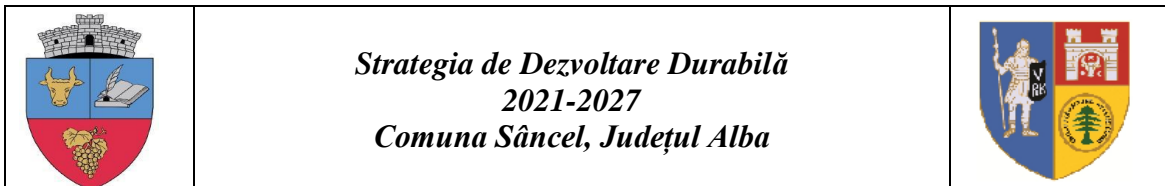
Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României a inițiat în data de 21 iulie 2020, Conferința „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), Cadru de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice”. Sub motto-ul „Planificăm global, acționăm local!”, organizatorii și-au propus să creeze un spațiu de discuții care să reunească o gamă diversă de actori instituționali de la nivel central și local, pentru a accelera dezvoltarea României pe baza celor 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă (ODD).

La nivel național, România a realizat primele analize pe baza Raportului de Țară 2019 – *Anexa D: Orientări în materie de investiții privind finanțarea politicii de coeziune în perioada 2021-2027*. Pe fiecare obiectiv de politică, de asemenea, pentru conturarea viitoarelor programe operaționale, s-au organizat întâlniri cu partenerii de la nivel național și regional și s-a purtat un dialog permanent cu reprezentanții Comisiei Europene.

La nivel regional, încă de la sfârșitul anului 2012 primul draft al Strategiei de Dezvoltare Regională, pregătit de Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru, a fost pus în dezbatere publică și pe baza acestui document s-au purtat discuții și au avut loc întâlniri, în special pentru prioritizarea portofoliului regional de proiecte.

În perioada 2014-2020 *consiliile județene, primăriile de comune, orașe, municipii, dar și alte instituții publice, universități, spitale, unități de cult, precum și firmele private din cele șase județe ale Regiunii Centru, respectiv Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu, au depus la Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru 2.235 de proiecte pentru a primi finanțare nerambursabilă. Toate proiectele depuse pentru obținerea de finanțare prin POR 2014-2020 au avut o valoare totală de peste 3,5 miliarde euro din care 2,66 miliarde euro sunt fonduri europene nerambursabile solicitate pentru realizarea de noi*

construcții, lucrări de modernizare sau extindere a construcțiilor existente, investiții în sisteme inteligente de iluminat public, rehabilitare termică a clădirilor, crearea de piste de biciclete și parcuri, restaurare obiective turistice, dezvoltare de afaceri și achiziția de echipamente. (sursa: <http://regio-adrcentru.ro/investitii-regio-centru/>).

Planul de Dezvoltare Regională Centru 2021-2027 - document strategic de programare se bazează pe consultări cu autoritățile regionale, locale, cu organizațiile societății civile, cu parteneri economici și sociali, astfel încât să reflecte nevoile de dezvoltare ale regiunii - a fost avizat de către Comitetul Regional de Planificare Centru în urma derulării procedurii de consultare scrisă care s-a încheiat pe data de 18 decembrie 2020.

După obținerea acestui aviz, Planul de Dezvoltare Regională Centru (PDR Centru) a fost adoptat prin decizia Consiliului pentru Dezvoltare Regională Centru la prima reuniune din anul 2021 a acestui for regional.

Fundamentat pe o diagnoză detaliată, Planul de Dezvoltare ia în considerare nevoile majore ale regiunii și are în vedere valorificarea întregului potențial de dezvoltare durabilă.

Principalele secțiuni ale PDR Centru și în mod particular Strategia de Dezvoltare Regională, au parcurs un amplu proces consultativ desfășurat în cadrul structurilor partenariale regionale, proces care a avut ca scop identificarea problemelor și nevoilor comunităților, stabilirea corectă a priorităților și măsurilor și conturarea unui portofoliu regional de proiecte.

PDR Centru este însoțit de un portofoliu regional de proiecte majore constituit prin centralizarea și prioritizarea și dezvoltarea propunerilor partenerilor regionali, care vor fi susținute pentru a se asigura o mai eficientă implementare a priorităților regionale.

Implementarea Planului de Dezvoltare a Regiunii Centru se va întinde de-a lungul perioadei 2021-2029 și va avea la bază atât finanțări nerambursabile din fonduri europene sau programe naționale cât și resursele financiare proprii sau atrase de către autorități locale, companii și universități.

Progresul implementării și impactul rezultat vor putea fi evaluate pe baza celor 3 rapoarte strategice de monitorizare elaborate pe parcursul perioadei de implementare a planului. (sursa: <http://www.adrcentru.ro/dez-reg/pdr2021-2027-avizat/#>).

Fig. 3

2.1 Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă

Cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) din *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* a Organizației Națiunilor Unite sunt strâns legate între ele și concepute pentru a fi indivizibile, motiv pentru care integrarea acestora în acțiunile întreprinse de toți actorii este esențială pentru aplicarea cu succes a acestora pe teren. Este important să îmbunătățim sinergia și coerența între politici și să dezvoltăm un cadru de reglementare, financiar și comportamental care să le transforme în realitate.

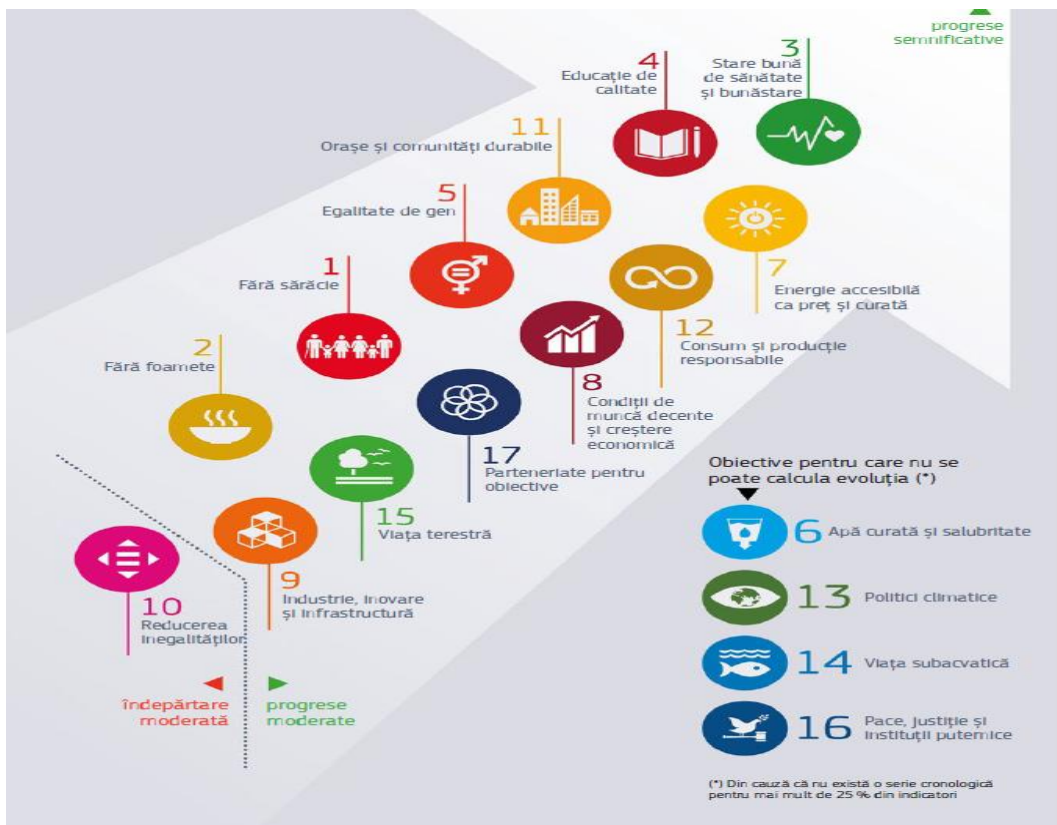
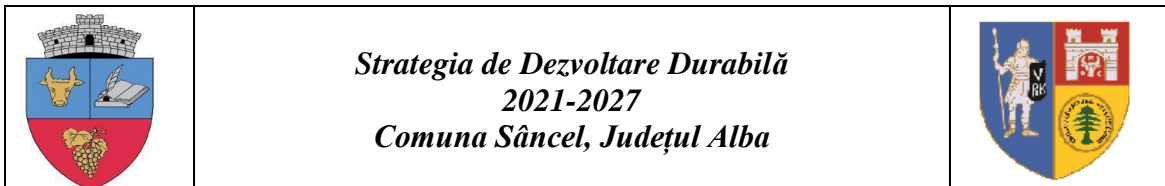

Fig.4

Deși fiecare obiectiv este important în realizarea Agendei 2030, *Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor* este mai special pentru că ne arată modul prin care putem realiza celelalte obiective, mai precis prin implicarea tuturor părților interesate.

Statele membre ale UE ocupă deja primele locuri în privința punerii în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD). Cu toate acestea, nicio țară din lume nu a atins toate obiectivele convenite și, la o analiză mai atentă a performanței UE privind obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), se observă că UE trebuie să facă în continuare eforturi pe toate fronturile.

Dezvoltarea mediului de afaceri

Orientari strategice comunitare 2021-2027

La nivel comunitar, noile orientari strategice aferente perioadei de programare 2021-2027 accentuează importanța acordată cercetării, inovării și transferului tehnologic. Astfel, în propunerea Comisiei Europene pentru cadrul financiar multianual 2021-2027, unul dintre cele cinci obiective de politică este „O Europa mai inteligentă – transformare industrială inovatoare și inteligentă” și urmează să-i fie alocate cel puțin 35% din fondurile dedicate politicii de coeziune.

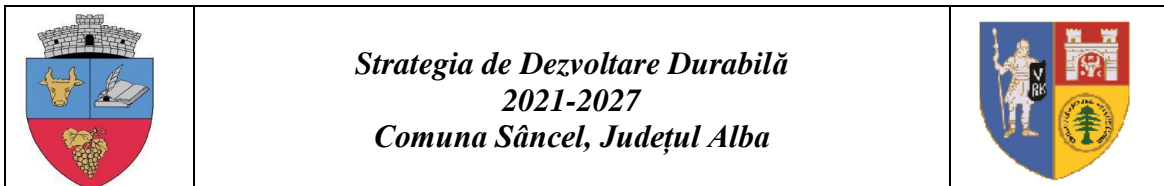
În Raportul de țară pentru anul 2019 privind România, sunt identificate, precizate, nevoi de investiții prioritare pentru a consolida competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii prin sprijinirea creării de noi firme tip start-up și start-scale, de creștere a ratei de supraviețuire, gradului de competitivitate și internaționalizare, de a spori capacitățile de inovare a firmelor existente prin introducerea inovării la nivel de servicii, produse, proces, organizare-marketing, prin sprijinirea clusterelor industriale, prin cursuri de formare orientate către competențe specifice specializării inteligente.

3. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

Conceptul de ODD s-a născut la Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuneau în 2000 în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți. Declarația Mileniului a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea ținte precise:

1. Reducerea sărăciei extreme și a foametei
2. Realizarea accesului universal la educație primară
3. Promovarea egalității de gen și emanciparea femeilor
4. Reducerea mortalității infantile

5. Îmbunătățirea sănătății materne
6. Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor boli
7. Asigurarea sustenabilității mediului
8. Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030.

În primul semestru al anului 2019, România a deținut Președinția Consiliului Uniunii Europene. În acea perioadă, România a avut oportunitatea, dar și responsabilitatea, de a promova valorile dezvoltării durabile la nivel european.

În iulie 2020 Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României anunță lansarea proiectului „Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, Cadrul de planificare strategică pentru Strategia de Dezvoltare Locală a Administrației Publice” cu devizul ” Planificăm global, acționăm local!” .

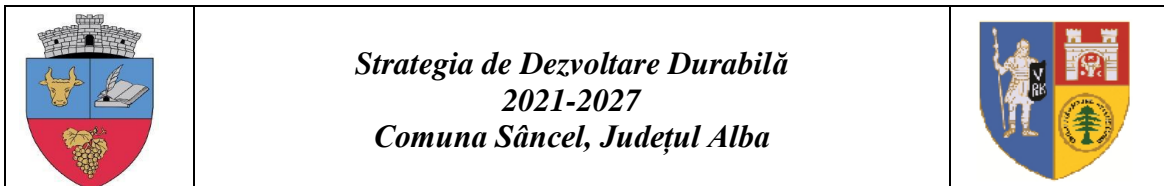
Documentarea și fundamentarea strategiei s-au realizat pe baza rapoartelor primite de la ministere și alte instituții centrale, elaborate în acest scop, materialelor de sinteză elaborate sub egida Academiei Române și altor foruri științifice și academice, datelor accesibile ale instituțiilor europene și ale ONU, sugestiilor și recomandărilor consemnate în urma consultărilor publice cu mediul de afaceri, mediul universitar, institute naționale de cercetare-dezvoltare, ONG-uri și exponenții reprezentativi ai societății civile, precum și a contribuțiilor unor experți individuali.

Strategia este structurată pe trei capitole:

Capitolul I - Introducere prezintă o cronologie recentă a evoluției conceptului de dezvoltare durabilă din perspectiva internațională, europeană și națională, precum și a modului în care acesta s-a materializat treptat atât în documentele programatice ale ONU și UE, cât și în politicile publice ale României.

Capitolul II - Obiective pentru Dezvoltare Durabilă prezintă stadiul actual de dezvoltare al României, ca urmare a implementării *Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030*, aprobată de Guvern în noiembrie 2008. Se relevă neajunsurile constatate și se identifică domeniile specifice în care sunt necesare eforturi și resurse suplimentare pentru realizarea obiectivelor de convergență și apropierea

semnificativă de media UE la principalii indicatori ai dezvoltării durabile. Capitolul II prezintă totodată țintele naționale pentru fiecare dintre cele 17 ODD, respectiv *Orizont 2020* pentru măsurile preconizate și *Ținte 2030* pentru eșalonarea rațională a eforturilor destinate atingerii acestui scop.

Capitolul III - Implementare și Monitorizare prezintă deciziile ce urmează a fi luate pentru a se asigura cadrul operațional pentru implementarea și monitorizarea realizării obiectivelor și țăintelor concrete ale Strategiei. Scopul este asigurarea coerenței acțiunilor guvernamentale și creșterea implicării active a tuturor factorilor relevanți ai societății și a acțiunilor cetățenești, având drept motivație asigurarea îmbinării armonioase a celor trei dimensiuni ale dezvoltării durabile pentru transformarea într-o societate durabilă.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă sprijină fundamentarea și elaborarea strategiilor de dezvoltare locală prin:

- promovarea și informarea la nivelul Administrației Publice Locale a Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030)
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD)
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel național și adaptarea contextului local la ODD-uri
- construcția unui ghid pentru autoritățile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027 în acord cu SNDDR 2030.

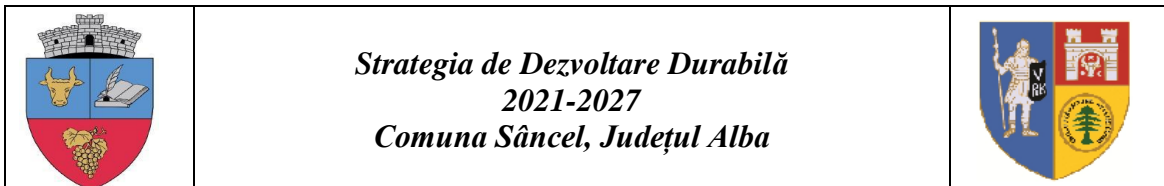
Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD.

Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Agenda 2030 cuprinde cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)**, reunite informal și sub denumirea de **Obiective Globale**. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. **Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.

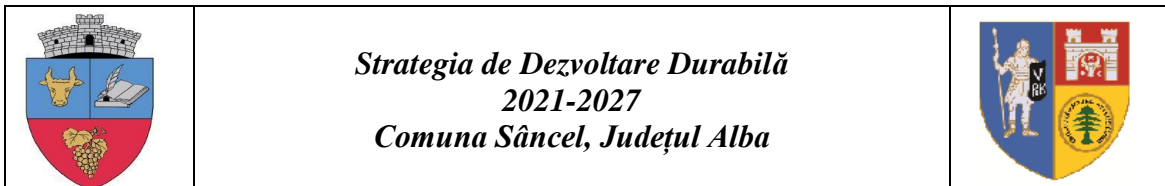
4. **Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. **Apă curată și sanitație** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. **Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. **Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. **Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

3.1 Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei Naționale

Ca membră a comunității internaționale, dar mai ales ca membră a Uniunii Europene, România are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național.

Strategia susține ca România să fie în 2030 o țară membră a unei Uniunii Europene puternice, în care decalajele dintre țări vor fi reduse, iar cetățenii României vor putea trăi într-o țară în care statul servește nevoile fiecărui cetățean într-un mod echitabil, eficient și cu preocupări crescute și constante pentru un mediu curat.

La nivel european, prin adoptarea de măsuri și strategii, finanțarea de proiecte și prin diverse programe, toate acestea sunt dezvoltate pe baza unui set de principii ce stau la baza elaborării și aplicării lor, după cum urmează:

- principiul descentralizării procesului de luare a deciziei, prin trecerea de la nivelul central/guvernamental la cel regional și local;
- principiul parteneriatului, prin crearea și promovarea de parteneriate între toți actorii implicați;
- principiul planificării, în vederea atingerii obiectivelor stabilite;
- principiul co-finanțării, adică obligativitatea contribuției financiare a diversilor actori implicați în realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare.

Dacă în etapa de tranziție conceptul de Dezvoltare Durabilă a fost acceptat mai mult declarativ, ca urmare a însușirii documentelor ONU în materie, după anul 2000, odată cu începerea tratatelor de aderare la UE, el a devenit o parte integrantă a construcției legislative și instituționale, găsindu-și reflectarea în principalele direcții ale politicii de stat. Se poate aprecia că încorporarea acquisului comunitar și aplicarea instrumentelor de lucru agreeate la nivelul UE au constituit principalul motor al alinierii accelerate a României la principiile și practicile dezvoltării durabile.

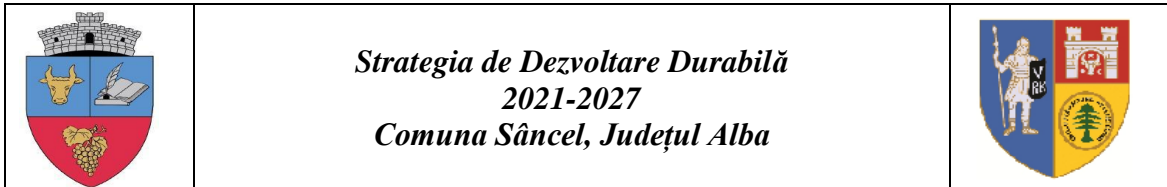
În ansamblu, în ciuda dificultăților întâmpinate, bilanțul primului deceniu de implementare a SNDD este pozitiv, demonstrând reziliența și sustenabilitatea opțiunilor strategice ale societății românești și apartenența sa la UE.

Această apreciere este susținută de faptul că produsul intern brut al României calculat la paritatea puterii de cumpărare a sporit de la 39% din media UE în 2006 la 63% în 2017, cu perspectiva realistă, potrivit programului de convergență, să ajungă la 80% în 2020.

Totodată, pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele principii directoare:

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;

- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați.
- Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;
- Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;
- Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

4. Strategia Regională de dezvoltare pentru perioada 2021-2027

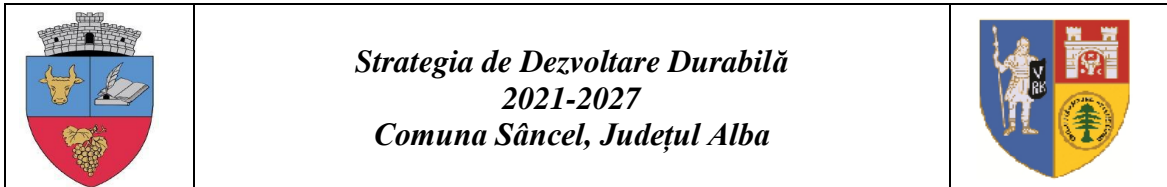
Parlamentul European definește regiunea drept ” *Un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic*”.

În aplicarea legii dezvoltării regionale în România, în concordanță cu obiectivele de coeziune economică și socială ale României, precum și ale Uniunii Europene în domeniul politicilor de dezvoltare regională, pe teritoriul României sunt constituite opt regiuni de dezvoltare:

Fig. 5

4.1 Cadrul regional de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 în regiunea Centru

Regiunea Centru este formată din 6 județe (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu), care însumează o suprafață de 34100 km², reprezentând 14,3% din teritoriul țării. Din suprafața totală a Regiunii Centru cea mai mare pondere o ocupă județul Mureș (19,7%), la polul opus fiind județul Covasna (10,9%).

Relieful Regiunii Centru cuprinde parti insemnate din cele trei ramuri ale Carpaților Românești (aproape jumătate din suprafața regiunii), zona colinară a Podișului Transilvaniei și zona depresionara de contact între zona colinara și cea montana. Este lipsit de câmpii.

În regiunea Centru predomină relieful muntos: 47% din suprafața regiunii este ocupată de munți.

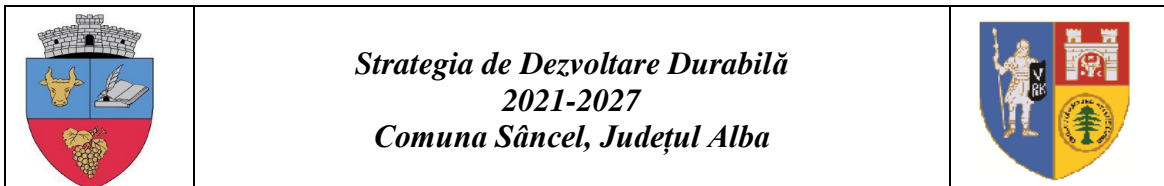
Rețeaua hidrografică este formată din cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului și din afluenții acestora. Cele mai cunoscute lacuri naturale sunt lacurile glaciare din Munții Făgăraș, lacul vulcanic Sf. Ana din Munții Harghita și Lacul Roșu, lac format prin barajul natural a cursului râului Bicăz, Lacul Ursu. Cele mai importante lacuri antropice sunt cele de baraj de pe râurile Olt și Sebeș, lacurile sărate din fostele ocne de sare de la Ocna Sibiului, iazurile piscicole din Câmpia Transilvaniei.

Clima din Regiunea Centru este temperat-continentală, variind în funcție de altitudine. În depresiunile intramontane din partea de est a regiunii se înregistrează frecvent aerul rece care stăpânește perioade îndelungate.

Vegetația naturală este foarte variată, în special, în Câmpia colinară a Transilvaniei vegetația caracteristică este cea de silvostepă.

Resursele naturale sunt diverse și includ importante rezerve de gaze naturale, sare, metale neferoase, materiale de construcții (bazalt, andezit, marmura, travertin), mici depozite de carbune inferior și numeroase izvoare de apă minerală. În afara resurselor subsolului, Regiunea Centru dispune de un remarcabil potențial hidroenergetic și de un valoros potențial forestier: pădurile și suprafețele împădurite ocupă aproximativ o treime din suprafața regiunii.

Populația Regiunii Centru

Regiunea Centru are un grad mare de urbanizare (regiunea are cel mai ridicat grad de urbanizare după Regiunea Ilfov) și are o populație totală de aprox. 2.523.021. Densitatea este de 73,99/km², inferioară mediei naționale de 91,3/km².

Regiunea Centru este una dintre cele mai variate din punct de vedere etnic din România, populația fiind formată de români (65,4%), maghiari (29,9%) și romei (4%).

Conform Recensământului din 2011:

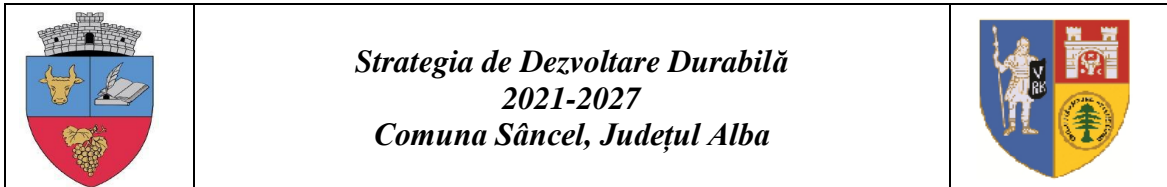
POPULATIA DUPA DOMICILIU SI LOCUL NASTERII – MACROREGIUNI, REGIUNI DE DEZVOLTARE, JUDETE SI CATEGORII DE LOCALITATI									
MACROREGIUNEA REGIUNEA DE DEZVOLTARE JUDETUL DE DOMICILIU	POPULATIA STABILA DUPA DOMICILIU TOTAL	LOCUL NASTERII IN:							
		LOCALITA- TEA DE DOMICILIU	ALTA LOCALITATE DIN JUDETUL DE DOMICILIU			ALT JUDET DECAT CEL DE DOMICILIU			ALTA TARA
			TOTAL	Municipii si orase	Comune	TOTAL	Municipii si orase	Comune	
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ROMANIA - POPULATIA STABILA	20121641	14046486	2780756	803173	1977583	3143835	1509666	1634169	150564
A. POPULATIA STABILA CU DOMICILIUL IN ROMANIA	20112238	14046486	2780756	803173	1977583	3141714	1508362	1633352	143282
MACROREGIUNEA 1	4950554	3452014	819259	263237	556022	649821	326141	323680	29460
CENTRU	2365651	1602014	366163	136168	229995	383963	181345	202618	13511
ALBA	346793	241783	63780	21358	42422	39190	20468	18722	2040
BRASOV	546246	332944	56106	28625	27481	152912	67983	84929	4284
COVASNA	211789	153018	31742	9906	21836	26252	13071	13181	777
HARGHITA	313231	228967	53363	15204	38159	29722	14797	14925	1179
MURES	551613	400394	98091	35653	62438	50769	28474	22295	2359
SIBIU	395979	244908	63081	25422	37659	85118	36552	48566	2872

Tab. 1

Economia Regiunii Centru.

Atât potențialul natural cât și poziționarea Regiunii Centru pe harta României au creat posibilitatea diversificării activităților economice. Industria are vechi tradiții datorită bogatiilor naturale variate și a unor condiții social-istorice specifice. Activitățile meșteșugărești, domeniul construcțiilor, al serviciilor, agricultura și multe alte domenii au în ultima perioadă creșteri semnificative în această regiune. Cele mai spectaculoase creșteri ale producției industriale la nivelul regiunii s-au înregistrat în județele Alba și Brașov. *Toate acestea îi conferă Regiunii Centru unicitate în raport cu celelalte Regiuni de dezvoltare.*

Domeniul industrial al regiunii este dat de industriile de construcții de mașini, prelucrarea metalelor, chimică, farmaceutică, materialelor de construcții, lemnului, extractiva, textila și alimentară. Acesta este mai pronunțat în județele Brașov și Sibiu, județe cu importante tradiții industriale.

Agricultura constituie principala ocupație și sursă de venit a locuitorilor din mediul rural. Aceasta este orientată spre satisfacerea cererii interne. Cu toate că beneficiază de un potențial natural important și diversificat, sectorul agricol se află încă la începutul unui lung și dificil proces de modernizare și restructurare, menit să conducă la eficientizare și la valorificarea mai bună a importantului potențial agricol al regiunii. Ponderea populației ocupate în agricultură este ridicată (30,2%) și activitățile principale sunt creșterea de ovine, cultivarea sfeclii de zahăr, cartofului, hameiului, furaje verzi și a cănepei și inului pentru fibre textile, precum și creșterea de bovine și cultivarea secarei.

Sectorul serviciilor are o dezvoltare semnificativă în ultimii ani. Domeniile care au înregistrat cele mai mari creșteri sunt transporturile, în special cele rutiere și cele aeriene, telecomunicațiile, sectorul financiar-bancar și de asigurări. Însă, atât infrastructura de transport rutier cât și cea de transport feroviar necesită lucrări ample de reabilitare și modernizare.

Turismul a avut o dezvoltare semnificativă în ultimii ani, dar încă nu a atins nivelul de dezvoltare cerut de importantul potențial turistic al regiunii. Începând cu anul 2010, Regiunea Centru ocupă prima poziție în ce privește numărul de turiști atrași și numărul de înoptări. Principalele forme de turism practicate în Regiunea Centru sunt turismul montan, turismul balnear, turismul cultural și agroturismul.

Rețeaua de localități este formată din 57 unități administrativ teritoriale urbane și 357 unități administrativ teritoriale rurale.

Din punct de vedere al dezvoltării urbane, Regiunea Centru este una din regiunile urbanizate de la nivel național. În 2019 rata de urbanizare a Regiunii Centru era de 59,7%, fiind superioară celei înregistrate la nivel național (56,4%). Rețeaua localităților urbane cuprinde 20 municipii și 37 orașe.

Deși se situează pe locul trei ca nivel de dezvoltare socio-economică în raport cu celelalte 8 regiuni de dezvoltare, Regiunea Centru se afla încă mult în urma altor regiuni din statele Uniunii Europene.

Conform *Planului de Dezvoltare Regională al Regiunii Centru 2021-2027*: Suprafața, ponderea și categoria de mărime a județelor din Regiunea Centru este următoarea:

Județ	Suprafața (km2)	Ponderea din Regiunea Centru	Ponderea din suprafața României (%)	Categoria de mărime a județului
Alba	6242	18,3	2,6	mijlocie
Brașov	5363	15,7	2,2	mijlocie
Covasna	3710	10,9	1,6	mică
Harghita	6639	19,5	2,8	mare
Mureș	6714	19,7	2,8	mare
Sibiu	5432	15,9	2,3	mijlocie

Tab. 2 (sursa <http://www.adrcentru.ro>)

Fig. 6 Harta fizico-geografică a Regiunii Centru
Sursa: Institutul Național de Statistică

	<p>Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba</p>	
---	--	---

4.1.1. Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru

Menirea Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru:

- este de a pune în practică planurile și strategiile concepute în parteneriat,
- de a contribui și utiliza eficient resursele financiare și umane în asistarea comunităților din Regiunea Centru,
- precum și de a atrage noi resurse.

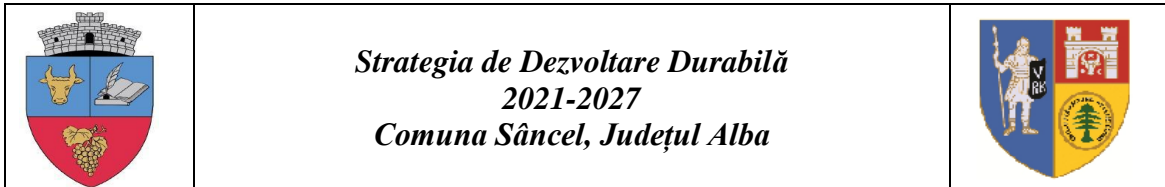
Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru are rolul de a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă a Regiunii Centru prin înlăturarea disparitatilor și dezechilibrelor dintre zonele regiunii, în folosul locuitorilor ei. Inițiată prin Legea 151/1998, Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru funcționează în temeiul Legii 315/2004 privind dezvoltarea regională în România.

Prin ADR Centru, autoritățile locale și județene, organizațiile ne-guvernamentale și întreprinzătorii din Regiune au acces la fondurile europene derulate prin programele PHARE și prin Programul Operațional Regional. Tot prin ADR Centru, comunitățile din Regiune vor avea acces la Fondul European pentru Dezvoltare Regională, pentru finanțarea de investiții în sectorul productiv, infrastructura, educație, sănătate, dezvoltare locală și întreprinderi mici și mijlocii.

<p>Principalele activități ale ADR Centru (axate pe atribuțiile, care-i sunt conferite prin legislație):</p>	<p>1. <i>Elaborarea și reactualizarea Planului de Dezvoltare Regională (PDR) precum și a planurilor și programelor operaționale și sectoriale de la nivelul regiunii.</i></p>
	<p>2. <i>Gestionarea, ca și autoritate de implementare, a Fondurilor alocate Regiunii din Fondurile Uniunii Europene, din bugetul național sau din alte surse de finanțare.</i></p>
	<p>3. <i>Monitorizarea proiectelor implementate.</i></p>
	<p>4. <i>Promovarea regiunii și a activităților care decurg din politicile de dezvoltare regională.</i></p>
	<p>5. <i>Asigurarea de asistență tehnică investitorilor în Zonele Defavorizate, precum și monitorizarea activității agenților economici care beneficiază de facilități.</i></p>
	<p>6. <i>Dezvoltarea de parteneriate naționale, inter-regionale și internaționale.</i></p>

Tab. 3

Activitatea *Agenției pentru Dezvoltare Regională* este coordonată de **Consiliul pentru Dezvoltare Regională Centru** (CDR Centru), care reunește președinții consiliilor județene și reprezentanți ai municipiilor, orașelor și comunelor din fiecare județ din cele șase care compun Regiunea Centru, respectiv Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu.

În calitate de legislativ regional, CDR Centru s-a înființat prin libera asociere a județelor Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu, care astfel, în temeiul Legii 151/1998 privind dezvoltarea regională în România, au format Regiunea de Dezvoltare Centru.

Principiile care au stat la baza constituirii CDR Centru sunt:

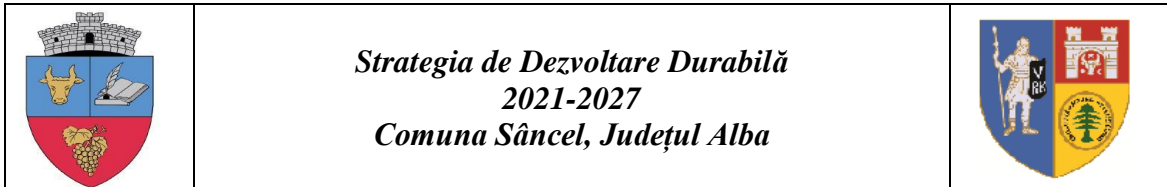
- principiul parteneriatului,
- principiul subsidiarității,
- principiul descentralizării.

CDR Centru este format din președinții Consiliilor Județene ale celor șase județe care compun Regiunea centru, la care se adaugă câte un reprezentant al fiecărei categorii de consilii locale municipale, orașenești și comunale din fiecare județ al Regiunii, în total fiind 24 de membri.

Conform Legii 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, CDR Centru are următoarele atribuții:

- a) analizează și aprobă strategia și programele de dezvoltare regională;
- b) sprijină elaborarea în parteneriat a Planului național de dezvoltare;
- c) aprobă proiectele de dezvoltare regională, selectate la nivel regional, în concordanță cu criteriile, prioritățile și metodologia elaborate de instituția națională cu atribuții în domeniul dezvoltării regionale, împreună cu organismele regionale specializate;
- d) transmite Consiliului național pentru dezvoltare regională, spre aprobarea finanțării, portofoliul propus de proiecte pentru care se aplică o procedură de selecție la nivel național;
- e) aprobă criteriile, prioritățile, alocarea și destinațiile resurselor Fondului pentru dezvoltare regională;
- f) prezintă Consiliului național pentru dezvoltare regională propuneri privind alocarea de resurse la Fondul pentru dezvoltare regională;
- g) urmărește utilizarea fondurilor alocate din Fondul național pentru dezvoltare regională;
- h) propune Consiliului național pentru dezvoltare regională cuantumul contribuțiilor anuale, în limita sumelor aprobate prin bugetele județelor, respectiv al municipiului București, după caz, alocate pentru Fondul pentru Dezvoltare Regională, pentru finanțarea obiectivelor politicilor regionale, precum și destinația și esalonările de plată ale acestora;
- i) atrage alte contribuții financiare, locale și regionale, în vederea realizării obiectivelor regionale; sursele atrase se constituie ca venituri la Fondul pentru Dezvoltare Regională;

- j) aproba rapoartele de activitate semestriale întocmite de agențiile pentru dezvoltare regională;
- k) coordonează și sprijină dezvoltarea parteneriatelor regionale;
- l) elaborează și aproba regulamentul propriu de funcționare, în conformitate cu regulamentul-cadru de organizare și funcționare a consiliilor pentru dezvoltare regională;
- m) avizează contractele, convențiile, acordurile, protocoalele, precum și alte documente similare, încheiate de către agenția pentru dezvoltare regională cu terți în domeniul specific de activitate, inclusiv cu instituțiile similare din cadrul Uniunii Europene, și informează corespunzător Consiliul național pentru dezvoltare regională;
- n) aproba statutul de organizare și funcționare a agenției pentru dezvoltare regională, precum și organigrama acesteia;
- o) coordonează activitățile de mediatizare la nivel regional a politicilor și obiectivelor de dezvoltare regională, a programelor regionale finanțate de Uniunea Europeană, precum și pe cele privind utilizarea, la nivelul regiunii, a fondurilor, asigurând transparența și informarea corectă, rapidă și în timp util a cetățenilor, în special a întreprinzătorilor.

CDR Centru se întrunește trimestrial în ședințe ordinare și, ori de câte ori este nevoie, în ședințe extraordinare.

4.1.2 Programul Operațional Regional al Regiunii Centru

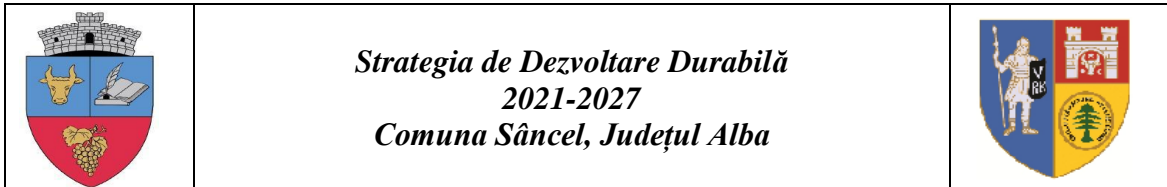
În procesul de elaborare a Programului Operațional Regional al Regiunii Centru - POR 2021-2027 au fost luate în considerare strategiile concepute la nivelul regiunii, portofoliul de proiecte în corelare cu celelalte programe finanțate din fonduri europene, totul făcându-se prin concentrarea pe obiectivele europene de politică, precum și necesitățile regiunii de dezvoltare pe diversele domenii de intervenție mediul de afaceri, inovare-cercetare, dezvoltare urbană, protecția mediului, sectorul educației sau promovarea patrimoniului cultural și a turismului.

Programul Operațional Regional al Regiunii Centru are ca scop identificarea soluțiilor pentru nevoile de la nivel regional în cadrul *Planului de Dezvoltare Regională Centru* și în *Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru*, în strânsă legătură cu recomandările Raportului de țară, recomandările din cadrul Rapoartelor de evaluare ale POR 2014-2020, dar și luând în considerare și alte documente strategice elaborate la nivel european, național, precum și strategii de dezvoltare elaborate la nivel regional, județean și local.

Principalele provocări ale Regiunii Centru din punct de vedere economic, social și de mediu:

- ✓ COMPETITIVITATEA CDI ȘI A IMM
- ✓ DIGITALIZAREA ÎN ADMINISTRAȚIE ȘI AFACERI

- ✓ EFICIENȚĂ ENERGETICĂ, RES
- ✓ DEZVOLTARE URBANĂ
- ✓ CONECTIVITATEA
- ✓ EDUCAȚIE, OCUPARE, INCLUZIUNE SOCIALĂ
- ✓ TURISM , PATRIMONIU și CULTURA

4.2 Axe prioritare si obiectivele specifice ale Strategiei:

Programul Operațional Regional al Regiunii Centru își propune continuarea viziunii strategice privind dezvoltarea regiunii, completând direcțiile, acțiunile și prioritățile din PDR 2014-2020 și implementate prin POR 2014-2020 și alte programe naționale.

Viziunea strategică a POR Regiunea Centru 2021-2027, în concordanță cu viziunea strategică din PDR Centru 2021-2027 și Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru este ca Regiunea Centru să devină o regiune *mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie scopul fiecărui cetățean*. Astfel, ca urmare a analizei parteneriale realizate la nivelul Regiunii Centru, pentru perioada 2021–2027, la nivelul Programului Operațional Regional pentru Regiunea Centru au fost identificate următoarele 6 axe prioritare, care corespund tuturor celor 5 obiective de politică:

Nr. Crt.	Obiective de politică	OP	Axe prioritare/ Priorități	Descriere
1	O Europă mai inteligentă (prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente)	OP1	P.1 - O REGIUNE COMPETITIVĂ PRIN INOVARE, DIGITALIZARE ȘI ÎNTREPRINDERI DINAMICE	Prin investițiile propuse a se finanța prin această prioritate se dorește valorificarea potențialului inovativ existent în domeniile de specializare inteligentă, potențial încă insuficient asimilat de firme. Astfel se dorește sprijinirea structurilor de cercetare dezvoltare și transfer tehnologic care să permită inovarea și transferul de tehnologie către firme, dar și susținerea întregului ciclu de inovare la nivel de întreprindere, precum și a modernizării industriale la nivelul firmelor coroborat cu susținerea structurilor de sprijinire a afacerilor.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

			P.2 - O REGIUNE DIGITALA	Prin investitiile propuse se prevede dezvoltarea serviciilor publice digitale si interoperabilitatea acestora in vederea imbunatatirii interactiunii cu cetatenii si mediul economic, dar in acelasi timp si pentru imbunatatirea activitatii administratiilor prin eficientizarea luarii deciziilor. De asemenea se propun investitii care sa determine creșterea gradului de digitalizare în întreprinderile din regiune – adoptare soluții digitale avansate pentru producție și administrarea afacerii.
2	O Europă mai verde (mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor)	OP2	P.3 - O REGIUNE CU COMUNITĂȚI PRIETENOASE CU MEDIUL	Aceasta vizeaza creșterea calității vieții locuitorilor din localitățile Regiunii Centru pe de o parte prin imbunatatirea performantei energetice a fondului existent de cladiri publice si rezidentiale si prin modernizarea/extinderea sistemului de iluminat, iar pe de alta parte printr-o mobilitate durabilă și regenerarea urbană
3	O Europă mai conectată (prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale)	OP3	P.4 - O REGIUNE ACCESIBILĂ	Prioritatea urmareste cresterea conectivitatii zonelor mai putin dezvoltate si a zonelor izolate la rețeaua TEN-T, tinand seama de investitiile realizate prin programele anterioare si cele propuse pe celelate prioritati ale POR, dar si cele realizate sau preconizate la nivel national in domeniul conectivitatii. De asemenea se urmareste si decongestionarea

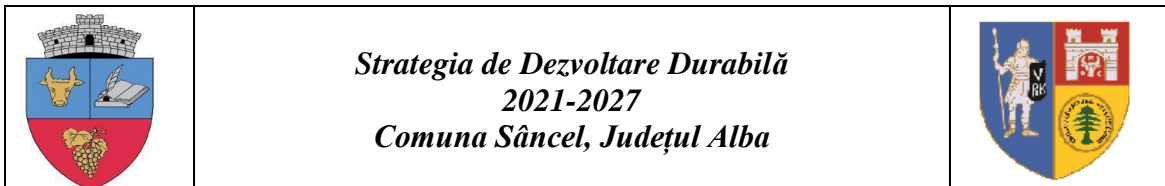
	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

				traficului din marile aglomerari urbane pentru a putea contribui la implementarea PMUD - urilor.
4	O Europă mai socială (prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale)	OP4	P.5 - O REGIUNE EDUCATĂ ȘI INCLUZIVĂ	Prin intermediul acestei prioritati se prevede susținerea comunităților locale pentru asigurarea accesului egal al copiilor și elevilor la infrastructura și serviciile de îngrijire și educație oferite în unitățile de învățământ de la toate nivelurile din Regiunea Centru, inclusiv prin accesibilizarea infrastructurii.
5	O Europă mai aproape de cetățeni (prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale)	OP5	P.6 – O REGIUNE ATRACTIVĂ	Prin această prioritate se urmărește dezvoltarea urbană integrată în funcție de nevoile fiecărei categorii de orașe. De asemenea, intervențiile au în vedere valorificarea potențialului economic al turismului din zonele urbane și rurale.
P.7 – ASISTENȚĂ TEHNICĂ - nu corespunde unui obiectiv de politică, dar are rolul de a susține sistemul de management și control instituit pentru gestionarea programului, pentru acțiuni de sprijinire a beneficiarilor pentru pregătirea portofoliului de proiecte, măsuri de informare și publicitate, analize, studii, analize, evaluări.				

Abordarea integrată cu privire la obiectivul de politică 5

În conformitate cu implementarea abordării teritoriale, acțiunile din Obiectivul 5 vor rezulta din strategii integrate, planuri de acțiune sau alte documente strategice de la nivel local sau regional care conțin propuneri de proiect. Strategiile de dezvoltare integrate vor reflecta legăturile funcționale și spațiale ale teritoriului. Obiectivul 5 prin consolidarea sentimentului de identitate regională, va fi, de asemenea, axat pe punerea în aplicare a ideilor de dezvoltare inovatoare / experimentale, astfel încât să permită testarea la nivel regionala unor proiecte, atât în urban, cât și în rural, din domenii precum:

- protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor în domeniul culturii ca factori importanți pentru dezvoltarea socio-economică a regiunii;
- dezvoltarea zonelor cu valori naturale și de peisaj ridicate, precum și a celor bazate pe proprietăți balneare și valori culturale care determină atractivitatea turistică ridicată.

Conform *Planului de dezvoltare regională pentru 2021-2027 a regiunii Centru* cadrul instituțional propus pentru perioada de programare 2021-2027 are la bază:

- lecțiile învățate,
- o descentralizare a implementării și
- apropierea de beneficiari, cu scopul de a crește leadership-ul în implementarea fondurilor europene.

Se consideră că trebuie continuată identificarea unor instrumente de finanțare, în zona transferului tehnologic, adaptate nevoilor IMM-urilor. POR 2014-2020 a fost singurul PO care a finanțat investiții referitoare la îmbunătățirea competitivității IMM.

Beneficiarii proiectelor de eficiență energetică trebuie să se concentreze asupra operațiunilor cu valoare adăugată și să fie informați despre cele mai bune practici în domeniu.

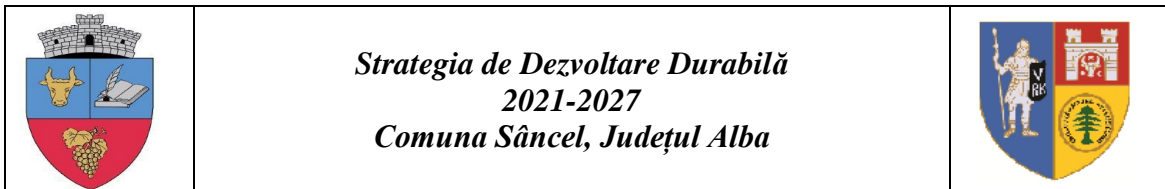
De asemenea, asociațiile de locatari trebuie să fie implicate mai mult în inițierea, pregătirea și implementarea proiectului. Intervențiile de dezvoltare urbană integrată trebuie să urmărească componenta de creștere a calității vieții locuitorilor spațiului urban.

Restaurarea obiectivelor de patrimoniu pe termen mediu și lung, cu un set de politici coerente și susținute la nivel central și local, va determina dezvoltarea și diversificarea economiilor locale.

Pentru localitățile de dimensiuni mai mici, integrarea obiectivelor finanțate prin POR în circuite turistice regionale / naționale, poate reprezenta motorul revigorării economice cu real impact asupra nivelului de trai al comunităților.

În apropierea localităților interesate de investiții în zona de turism și patrimoniu, au fost identificate ca necesare și investiții în infrastructura. Atât dezvoltarea și modernizarea drumurilor județene, inclusiv a centurilor ocolitoare, cât și accesul la coridoarele TEN-T și, implicit la orașe și municipii, au condus la beneficii economice importante și au în continuare o relevanță mare și foarte mare pentru beneficiari. În ceea ce privește nivelul de integrare și coerență internă a investițiilor finanțate în domeniul turismului, pentru sustenabilitatea investițiilor și complementaritatea cu alte inițiative locale, se vor avea în vedere intervenții la nivel de drumuri județene sau ocolitoare ale orașelor principale din apropierea resursei turistice, reabilitarea patrimoniului cultural și investiții private în structuri de primire turistică.

Se pot identifica intervenții diferite, de la servicii de bază (servicii de sănătate adresate cetățenilor și turiștilor), la mobilitate sustenabilă, recalificarea clădirilor istorice, pe lângă investițiile operatorilor privați (pe structurile de primire, serviciile turistice, SPA și serviciile comerciale).

În domeniul educației, un anumit număr de preșcolari, elevi și studenți vor învăța în clădiri renovate, care asigură confort și stare de bine absente anterior, și vor beneficia de dotări suplimentare. Acestea vor avea efect asupra participării școlare și universitare (vor contribui la reducerea abandonului școlar/universitar), dar și asupra rezultatelor învățării. Interesul beneficiarilor față de învățământul profesional și tehnic (în general) este crescut.

Deși POR 2014-2020 a fost orientat pe domenii/sectoare distincte (eficiența energetică, educație, sănătate, competitivitate, etc), obiectivele sale de intervenție deși abordate individual au rezultate complementare.

Pentru urmărirea dezvoltării integrate a Regiunii Centru, ar fi necesară corelarea rezultatelor cu celelalte programe și surse de finanțare. Axele prioritare ale POR 2014-2020 au fost fragmentate (14 axe prioritare + 1 asistență tehnică), ceea ce a însemnat o rigiditate a opțiunilor de a dezvolta proiecte. De asemenea ghidurile specifice elaborate pe fiecare prioritate de investiție/ obiectiv specific au avut caracteristici diferite și derogări de la ghidul general, aducând un risc al apariției erorilor în cadrul proiectelor pentru beneficiarii care implementează mai multe proiecte din mai multe priorități de investiție, cum sunt UAT-urile.

Implicarea timpurie a administrațiilor publice locale și a mediului de afaceri în vederea stabilirii noilor priorități, respectiv participarea acestora în pregătirea noilor ghiduri, poate crea o imagine de ansamblu din punct de vedere strategic asupra Regiunii Centru.

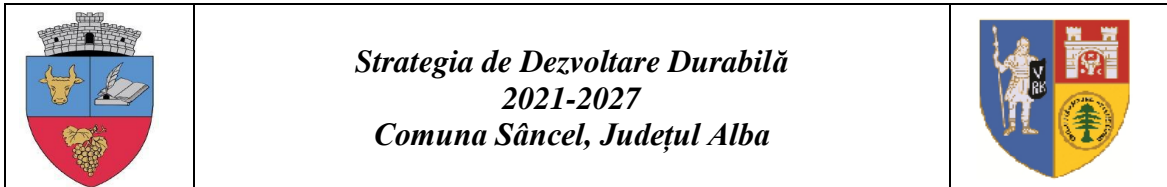
Principalele instituții la nivel regional pentru POR Centru 2021-2027:

(1) *Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) Centru (24 membri)* - cu rol de asumare și decizie, inclusiv de a asuma în numele regiunii aceste programe și de a verifica și analiza implementarea lor – rol în aprobarea POR 2021-2027, și care analizează și aprobă strategia și programele de dezvoltare regională. CDR este format din:

- reprezentanții administrației locale,
- președinții consiliilor județene,
- primarii municipiilor reședință de județ,
- câte un reprezentant al primarilor de orașe și unul al primarilor de comune din fiecare județ al regiunii;

CDR Centru este organismul regional deliberativ, fara personalitate juridica, care este constituit si functioneaza pe principii partenoriale la nivelul Regiunii Centru, in scopul coordonarii activitatilor de elaborare si monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regionala

(2) *Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Centru*, care conform legii este un organism non-guvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care va îndeplini, în perioada 2021-2027, rolul de autoritate de management pentru Programul Operațional Regional.

(3) *Comitetul Regional de Planificare (CRP) Centru* - organism consultativ care reunește și implică în procesul de planificare principalii actori cheie din regiune într-un cadru larg partenerial, și care participă la elaborarea și avizarea Planului de Dezvoltare Regională (PDR) Centru - document care fundamentează POR Centru pentru perioada 2021-2027.

(4) *Consortiul Regional de Inovare Regiunea Centru (CRI)* - structura consultativă, formată din 40 de entități regionale, implicată în procesul de actualizare și monitorizare a Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă, de avizare a Documentului Cadru Regional, precum și de analiză și prioritizare a propunerilor de proiecte aferente entităților regionale de inovare și transfer tehnologic.

Aceste instituții asigură implicarea și reprezentativitatea principalilor actori din regiune în procesul de elaborare, implementare și control al Programului Operațional Regional.

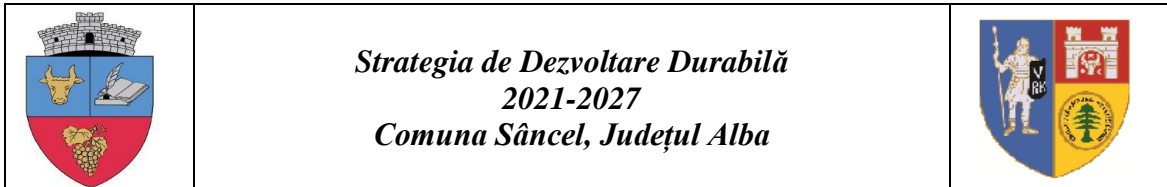
Având o îndelungată colaborare de mai bine de 20 de ani, acestea vor asigura echilibrul structurilor locale și regionale, fiind un organism bine încheat. Sistemul decizional se bazează într-o măsură mai mare pe un sistem de reguli/proceduri profesionale și într-o măsură mai mică pe decizii administrative care pot fi uneori subiective.

Implementarea, monitorizarea și evaluarea POR Centru 2021-2027 va fi realizată cu sprijinul **Comitetului de Monitorizare al POR 2021-2027 Regiunea Centru** - organism fundamental pentru principiul partenerial, care va reuni reprezentanți ai mediului public, privat, academic și asociativ, cu rol important în implementarea și monitorizarea Programului.

Criteriile și procesul de selecție a membrilor se realizează după aprobarea programului. CM POR Centru examinează toate aspectele care afectează evoluția programului, inclusiv concluziile evaluărilor performanței.

În următoarea perioadă de programare responsabilitatea gestionării **Programului Operațional Regional** va reveni celor 8 agenții pentru dezvoltare regionale, fiecare program fiind conceput în baza necesităților reale în colaborare strânsă cu partenerii regionali.

4.3 Parteneriate

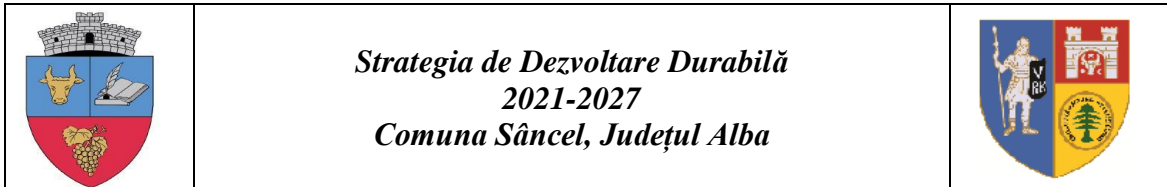
Cooperarea este un element esențial în dezvoltarea regională și un obiectiv al politicii de coeziune. De-a lungul timpului, Regiunea Centru a dezvoltat o rețea de parteneriate cu regiuni și organizații din UE, care i-au facilitat participarea în 34 de proiecte de cooperare transnațională și interregională. Implicarea în aceste programe a oferit și oferă regiunii oportunitatea de a participa la procese de învățare, schimb de experiență și împărtășire de bune practici cu alți actori europeni implicați în valorificarea sustenabilă a energiei și creșterea eficienței energetice, dar și în alte domenii relevante pentru dezvoltarea sustenabilă a regiunii, precum: specializare inteligentă, adaptarea la schimbările climatice, mobilitate urbană durabilă, abordarea conceptului de economie circulară etc. Participarea la aceste programe a permis de-a lungul timpului realizarea de studii, organizarea de cursuri de formare pentru reprezentanții autorităților publice și/sau potențiali solicitanți, dar și întâlniri cu factorii cheie de la nivel regional (autorități publice locale și județene, universități, mediul de afaceri, clustere, organizații neguvernamentale etc.), includerea pe agenda publică a unor teme de interes, calibrarea documentelor de programare la tendințele și direcțiile de dezvoltare ale Europei și, nu în ultimul rând, a contribuit la promovarea Regiunii Centru la nivel european. Această demers va continua și în perioada de programare 2021-2027 prin participarea la Programele de Cooperare Teritorială, precum Intereg Europe 2021-2027, ce va permite implementarea unor acțiuni comune, schimb de practici și strategii de intervenție care să contribuie la dezvoltarea sustenabilă a regiunii.

În Regiunea Centru structurile partenieriale sunt constituite în conformitate cu prevederile Legii 315/2004, cu modificările ulterioare. De asemenea, se iau în considerare:

- Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR) al Regiunii de Dezvoltare Centru;
 - Regulamentul - cadru privind organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională (CRP) 2021-2027;
 - Regulament privind organizarea și funcționarea Consorțiului Regional de Inovare (CRI) în Regiunea Centru.
-
- Astfel, relații partenieriale se stabilesc la nivelul:
 - Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR)
 - Comitetului Regional pentru elaborarea PDR (CRP)
 - Consorțiului Regional de Inovare (CRI)

Componenta structurilor partenieriale prevăzute în Regulamentul Cadru al Comitetelor Regionale sunt:

- Grupurile tematice regionale (GTR)
- Grupurile de lucru subregionale (GLSR) - județene

Grupurile tematice regionale (GTR) stabilite la nivelul Regiunii Vest sunt în număr de șase structura acestora fiind corelată cu obiectivele de politică (OP) de la nivel european pentru perioada 2021-2027:

- Competitivitate, inovare și transfer tehnologic, digitalizare (OP1);
- Mediu și schimbări climatice, eficiență energetică, mobilitate (OP2);
- Infrastructura regională de transport (OP3);
- Educație, ocuparea forței de muncă, sănătate, servicii sociale (OP4);
- Turism, cultură, patrimoniu cultural (OP5);
- Administrație și bună guvernare.

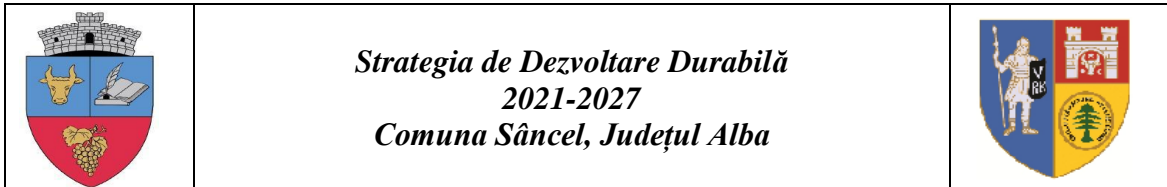
Grupurile de lucru subregionale (GLSR) sunt organizate la nivel județean, organizate în funcție de prioritățile regionale de dezvoltare. Atribuțiile grupurilor tematice regionale și grupurilor de lucru subregionale sunt de a examina analizele economice și sociale și problemele majore identificate la nivel județean, obiectivele de dezvoltare stabilite și strategia pentru realizarea acestora. Acestea contribuie la realizarea documentelor necesare elaborării PDR și formulează recomandări și propuneri care sunt transmise CRP.

Parteneriatul regional este compus din membrii titulari și membri supleanți, reprezentanți ai ADR Centru astfel:

- Consilii județene și Primării de municipii și orașe;
- Servicii și instituții județene publice (Agenții pentru ocuparea forței de muncă, pentru protecția mediului, direcții de asistență socială, direcții de cultură);
- Inspectorate școlare, Universități, licee, institute de cercetare;
- Camere de comerț și industrie, întreprinderi mari;
- Direcții regionale de drumuri și poduri, căi ferate, aeroporturi;
- Grupuri de acțiune locală (GAL-uri), organizații de cooperare transfrontalieră, dezvoltarea turismului;
- Organizații culturale.

Consortiul Regional de Inovare este constituit în conformitate cu prevederile din Metodologia pentru elaborarea Documentului Cadru pentru Strategia de Cercetare și Inovare Regională pentru Specializare Inteligentă, emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP).

Membri titulari sau supleanți, la nivel decizional, de la:

- ADR Centru
- Consilii județene / prefecturi / municipii / orașe
- Direcția Regională de Statistică Regiunea Centru
- Grupurilor tematice regionale (GTR)
- Grupurilor de lucru subregionale (GLSR)
- Universități
- Mediului de afaceri
- Patronate / sindicate
- Societate civilă
- Alte instituții și organizații cu reprezentare în Regiunea Centru

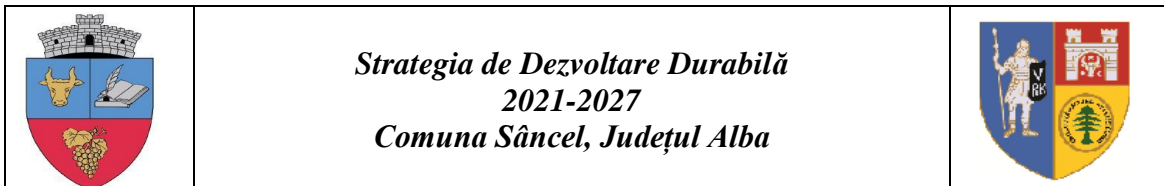
Comitetul Regional de Planificare Centru este o structură cu rol consultativ, reprezentând cadrul larg partenerial al Consiliului pentru Dezvoltare Regională Vest (CDR Centru) implicat în elaborarea și avizarea Planului pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Centru.

Rolul principal al Consorțiului Regional de Inovare al Regiunii Centru este de a coordona elaborarea și implementarea Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă Centru (RIS3), de a aviza rapoartele de implementare, monitorizare și evaluare și de a aviza portofoliul de proiecte prioritare.

Componenta structurii parteneriale este prevăzută în Regulamentul privind organizarea și Funcționarea Consorțiului Regional de Inovare în Regiunea Centru și este format din reprezentanții următoarelor categorii de instituții/entități/organizații:

- Instituții de învățământ superior de stat acreditate și structuri de cercetare - dezvoltare ale acestora;
- Institute de cercetare - dezvoltare, care operează (au sediul central sau filiala cu personalitate juridică) în Regiunea Centru;
- Institute, centre sau stațiuni de cercetare - dezvoltare din subordinea Academiei Române sau a academiilor de ramură;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca instituții publice ori de drept public;
- Alte instituții publice sau de drept public care au ca obiect de activitate și cercetarea-dezvoltarea ori structuri ale acestora legal constituite;
- Institute sau centre de cercetare-dezvoltare fără scop patrimonial, recunoscute de utilitate publică;
- Alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare, organizate ca persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial;

- Entități de management ale clusterelor;
- Entități de transfer tehnologic acreditate;
- Agenți economici care au activitate de CDI.

Pe perioada implementării POR 2021-2027 vor fi menținute structurile partenoriale actuale CRP și CRI - pentru monitorizarea PDR Centru, a Strategiei de Specializare Inteligentă și pentru consultarea cu privire la progresul POR 2021-2027.

4.4 Analiza SWOT Regională Centru

Nr. Crt	Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
1	Resurse umane, resurse de muncă, incluziune socială			
1.1	<ul style="list-style-type: none"> •Creșterea ratei de activitate a populației în vârstă de muncă în ambele medii de rezidență •Creșterea ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă în ambele medii de rezidență •Scăderea vizibilă a șomajului, cu aproape jumătate •Diminuarea gradului de sărăcie și excluziune socială •Creșterea speranței medii de viață (Regiunea Centru ocupând locul al 2-lea între regiunile de dezvoltare, după Regiunea București - Ilfov) •Ameliorare semnificativă în ultimele două decenii și jumătate a mortalității infantile •Creșterea ponderii persoanelor ocupate care au absolvit instituții de învățământ superior 	<ul style="list-style-type: none"> Scăderea demografică și accentuarea procesului de îmbătrânire demografică manifestate după anul 1990 •Scăderea accentuată a sportului natural pe fondul reducerii natalității •Rata ridicată a migrației externe după anul 2000, cu tendințe de menținere, în special în cazul populației tinere, cu nivel ridicat al studiilor •Creștere ușoară a raportului de dependență demografică comparativ cu anul 1990 •Disparități intra-regionale în ce privește rata de activitate și de ocuparea a populației în vârstă 	<ul style="list-style-type: none"> •Continuarea tendinței de ameliorare a anumitor indicatori demografici •Creșterea implicării mediului de afaceri în programe de formare profesională în sistem după implementarea de programe și politici favorabile dezvoltării tinerelor familii (family friendly policies) •Dezvoltarea de programe și politici care favorizează îmbătrânirea activă •programe europene și naționale pentru dezvoltarea de politici și proiecte care să faciliteze accesul comunităților defavorizate la educație și accesul pe piața muncii •Implementarea de 	<ul style="list-style-type: none"> •Continuarea în următorii ani a scăderii demografice •Accelerarea ritmului de îmbătrânire a populației și creșterea raportului de dependență demografică a vârstnicilor •Continuarea migrației, cu precădere a populației tinere și a celei înalt calificate •Menținerea unei rate scăzute de activitate a populației în vârstă de muncă din mediul rural •Nivelul educațional scăzut la grupurile dezavantajate social și creșterea abandonului școlar •Mobilitatea scăzută pe piața internă a muncii și participarea scăzută a forței de muncă la programe de formare continuă •Accentuarea problemelor economice și a celor

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<ul style="list-style-type: none">•Creșterea populației din grupa de vârstă 25-64 ani cu studii universitare (nivelul 5-8)	<p>de muncă</p> <ul style="list-style-type: none">•Nivel redus față de media națională și europeană al ocupării forței de muncă•Dezechilibre in ce privește resursele de muncă produse de migrația masivă din zonele mai puțin dezvoltate (mediul rural, orașele mici etc.)•Grad redus de participare a populației în vârstă de muncă la formare și perfecționare profesională continuă, în special în mediul rural•Disparități teritoriale în ce privește oportunitățile de angajare și dezvoltare personală•Acces redus al grupurilor dezavantajate la educație și pe piața muncii•Ponderi ale populației din grupa de vârstă 25-64 ani cu studii universitare (nivelul 5-8), mult sub media Uniunii Europene•Pondere ridicată a populației NEETs•Performanțe scăzute ale sistemului de educație prin prisma rezultatelor	<p>politici la nivel local sau regional în vederea îmbunătățirii formării profesionale inițiale și continue și de creștere a adaptabilității sistemului educațional la cerințele pieței muncii</p> <ul style="list-style-type: none">•Continuarea programelor ce vizează stimularea antreprenoriatului și dezvoltarea abilităților antreprenoriale <p>programe de atragere a tinerilor plecați în străinătate:</p> <p>programele de tip Start-up diaspora</p>	<p>sociale legate de sărăcie în orașele mici și în zona rurală</p> <ul style="list-style-type: none">•Ritm lent privind digitalizarea educației și formării profesionale•Ritm lent privind dezvoltarea de competențe digitale și alte competențe necesare pentru a crește calitatea serviciilor medicale și socio-medicale, precum și a serviciilor sociale integrate (în special în ce privește creșterea capacității administrației și altor structuri publice și private
--	--	--	---	--

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

		<p>PISA 2019</p> <ul style="list-style-type: none"> •Rată scăzută de cuprindere a copiilor în învățământul preșcolar, față de media UE •Rezultate modeste privind dezvoltarea serviciilor de sănătate digitale precum cele de tip eHealth (eSănătate), mHealth (servicii mobile de sănătate), telemedicina, teleîngrijiri, imagistică, inteligență artificială, management digital, etc 		
2	Dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale, dezvoltare urbană			
2.1	<p>Rețea extinsă de transport rutier și feroviar</p> <ul style="list-style-type: none"> •Grad de electrificare a rețelei feroviare superior celui la nivel național •Extinderea rețelei de drumuri regionale (județene) modernizate •Modernizarea serviciilor de transport urban •Modernizarea rețelei stradale urbane •Creșterea utilizării serviciilor de transport public urban •Extinderea rețelei de drumuri orașenești modernizate •Extinderea rețelei de alimentare cu apă •Extinderea rețelei de canalizare 	<p>Infrastructura de transport rutier insuficient modernizată</p> <ul style="list-style-type: none"> •Starea necorespunzătoare a infrastructurii feroviare de transport și lipsa de atractivitate a transportului feroviar •Întârzierile în derularea proiectelor majore de modernizare a infrastructurii de transport •Accesibilitatea redusă a unor zone din cadrul Regiunii Centrului rețeaua de transport •Infrastructură tehnico-edilărită incompletă în multe 	<p>Implementarea strategiilor de dezvoltare urbană și a planurilor de mobilitate urbană durabilă</p> <ul style="list-style-type: none"> •Creșterea sumelor destinate dezvoltării urbane durabile prin FEDR și a bugetelor alocate pentru proiectele din cadrul Inițiativei Urbane Europene •Implicarea mai puternică a societății civile în modelarea dezvoltării orașelor •Implementarea de proiecte de dezvoltare la nivelul zonelor urbane funcționale <p>Continuarea în ritm</p>	<p>Menținerea întârzierilor în ce privește modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de transport</p> <ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltarea „spontană” a orașelor, în dezacord cu principiile dezvoltării urbane durabile •Menținerea ritmului lent al extinderii infrastructurilor de utilități publice •Ritmul mai rapid de creștere a sistemelor poluante de transport în comparație cu cele mai puțin poluante •Menținerea blocajelor în implementarea

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

<p>•Acces crescut al populației la interne</p>	<p>din noile zone rezidențiale</p> <ul style="list-style-type: none">•Starea precară a infrastructurii de educație, sănătate și cultură în multe orașe mici ale Regiunii Centru și în mediul rural•Accesul inegal al populației la infrastructura și servicii de sănătate și educație, în special în mediul rural (în special lipsa asistenței specializate în domeniul medical)•Programe insuficiente de prevenție în sănătate reflectat în numărul mare al cazurilor de deces care puteau fi evitate•Infrastructură, servicii și oportunități insuficiente pentru persoanele cu dizabilități•Nivel mediu în ce privește accesibilitatea cât și accesarea internetului de acasă•Infrastructură de internet de bandă largă insuficient extinsă sau dezvoltată, în special în localitățile greu accesibile și izolate.	<p>susținut a proiectelor de extindere și modernizare a infrastructurii regionale de transport în vederea unei conectări mai bune la rețelele TEN-t (inclusiv digitalizare)</p> <ul style="list-style-type: none">•Continuarea finanțării infrastructurii de sănătate, educație și servicii sociale pentru a acoperi zonele nedeservite și a crește calitatea serviciilor•Creșterea accesului în rândul populației la servicii de sănătate de calitate prin dezvoltarea serviciilor de sănătate digitale•Continuarea proiectelor de dezvoltare, modernizare și extindere a infrastructurii sociale și a serviciilor aferente cu impact pozitiv în special în dezvoltarea la nivel local•Dezvoltarea și finanțarea de proiecte cu accent pe serviciile sociale care au un caracter proactiv și presupun o abordare integrată a nevoilor persoanei, în relație cu situația	<p>proiectelor de dezvoltare urbană durabil Creșterea decalajelor de dezvoltare între orașele mari și localitățile urbane mici</p> <ul style="list-style-type: none">•Diminuarea calității vieții, scăderea siguranței și securității sociale, reducerea coeziunii sociale pentru multe grupuri vulnerabile în contextul provocărilor în procesul incluziunii sociale
--	--	---	---

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

			socioeconomică, starea de sănătate, nivelul de educație și mediul social de viață al acesteia •Continuarea, extinderea, diversificarea sau dezvoltarea investițiilor privind serviciile comunitare integrate, în special în mediul rural și localitățile urbane mici	
3	Mediu, eficiență energetică, schimbări climatice			
3.1	<p>Grad ridicat de acoperire a localităților cu infrastructura tehnico-edilitară și servicii de salubritate</p> <ul style="list-style-type: none"> •Continuarea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii tehnice de protecție a mediului •Suprafață extinsă a zonelor protejate din Regiunea Centru •Reînnoirea flotei de mijloace de transport public în majoritatea municipiilor reședință de județ prin achiziționare de mijloace de transport nepoluante dar și în alte localități mai mici din Regiune •Creșterea numărului de utilizatori ai 	<p>Rata scăzută de reciclare a deșeurilor municipale</p> <ul style="list-style-type: none"> •Lipsa de eficiență a măsurilor de penalizare a companiilor care nu respectă normele legale în domeniul protecției mediului •Monitorizarea deficitară a calității mediului •Poluarea produsă de către fostele platforme industriale sau exploatarea miniere •Suprafața redusă a spațiilor verzi din zonele urbane comparativ cu standardul minim european și cu recomandările OMS •Număr important de clădiri publice și rezidențiale cu nivel scăzut al eficienței energetice 	<p>Continuarea programelor guvernamentale de sprijinire a achizițiilor „verzi” pentru locuințe, electrocasnice mari și mijloace de transport</p> <ul style="list-style-type: none"> •Sprijinirea implementării măsurilor din cadrul PAEDC-urilor adoptate la nivelul comunităților urbane și rurale din Regiunea Centru •Introducerea unor programe educative în domeniul mediului pentru elevi •Derularea unor programe de conștientizare a importanței protecției mediului •Adoptarea European Green Deal de către Uniunea Europeană și concentrarea 	<p>Întârzierile în derularea proiectelor de infrastructură în domeniul protecției mediului</p> <ul style="list-style-type: none"> •Creșterea semnificativă a numărului de autovehicule vechi și poluante •Defrișările ilegale și exploatarea pădurilor într-o manieră nesuspendabilă •Desfășurarea unor activități economice care afectează cursurile de apă și lacurile din Regiune •Presiunile antropice asupra mediului înconjurător care afectează biodiversitatea regională

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<p>transportului public</p> <ul style="list-style-type: none"> •Extinderea suprafeței ocupate cu păduri și terenuri cu vegetație forestieră în ultimii an 	<ul style="list-style-type: none"> •Nivel ridicat al poluării în centrele urbane, datorat în special transportului •Referitor la calitatea factorilor de mediu, calitatea aerului a fost cea mai afectată de poluare în ultimii ani •Țintele privind eficiența energetică și diminuarea efectelor schimbărilor climatice sunt departe de a fi atinse 	<p>eforturilor pentru atingerea neutralității climatice în 2050</p>	
4	Economia regională			
4.1	<p>Creștere economică stabilă înregistrată în perioada 2013-2018 și creșterea gradului de convergență cu economiile europene</p> <ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltarea infrastructurii de afaceri și a serviciilor oferite pentru întreprinderi •Exporturile au avut o evoluție puternic ascendentă în ultimii ani •Nivel ridicat al exporturilor/ locuitor comparativ cu media națională •Valoare ridicată a investițiilor străine atrase •Nivel în creștere al 	<p>Ponderea scăzută a întreprinderilor inovative</p> <ul style="list-style-type: none"> •Nivel scăzut de inovare la nivel regional •Procentaj scăzut din PIB al cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare și legătura slabă între cercetare și mediul economic •Număr scăzut al IMM-urilor raportat la populația regiunii (dezvoltare încă redusă a antreprenoriatului) •Nivel scăzut de digitalizare a economiei și administrației locale/ județene/naționale •Număr redus de utilizatori ai serviciilor publice 	<p>Existența și dezvoltarea unor domenii economice bine specializate la nivel regional</p> <ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltarea rețelelor de cooperare economică-clustere, •Diversificarea și introducerea de noi instrumente de finanțare pt. IMM-uri •Ponderea în creștere a activităților economice cu valoare adăugată mare •Menținerea/contin uarea programelor de finanțare pentru dezvoltarea antreprenorialului; modernizarea proceselor de producție, inovare, 	<p>Eșuarea politicilor/ măsurilor de asigurarea unei forțe calificate de muncă</p> <ul style="list-style-type: none"> •Lipsa de predictibilitate a regimului fiscal pentru firme •Condiții dificile și costuri ridicate de creditare pentru IMM-uri (accesul la finanțare) •Accentuarea polarizării economice la nivel regional •Recesiunea economică cauzată de criza Sars-Cov-2

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<p>productivității muncii</p> <ul style="list-style-type: none"> •Număr în creștere al salariilor •Universități regionale cu specializări relevante pentru specificul economic local și regional •Grad crescut de conștientizare în ce privește importanța colaborării dintre mediul universitar și mediul privat 	<p>online</p> <ul style="list-style-type: none"> •Nivel încă scăzut de internaționalizare al IMM-urilor (implicând cel puțin una din activitățile specifice: exporturi directe, importuri directe, investiții în străinătate, subcontractori externi, servicii subcontractate către firme străine, cooperare cu firme străine) •Număr redus de angajați în domenii de producție mediu sau înalt tehnologizate •Competitivitate scăzută a IMM-urilor datorată lipsei update-ului tehnologic, creșterii costului cu forța de muncă •Performanțe scăzute ale sistemului de CDI regional •Ecosistemul regional de inovare este într-un stadiu incipient și nu răspunde nevoilor de dezvoltare ale economiei și companiilor •Productivitatea muncii în industrie și servicii sub media UE 	<p>cercetare, digitalizarea economiei</p> <ul style="list-style-type: none"> •Digitalizarea serviciilor publice și economiei ca rezultat al adaptării rapide la pandemia Sars-Cov-2 •Finanțarea HUB-urilor digitale, a infrastructurii de sprijin pentru CD 	
5	Dezvoltarea turismului			
	<ul style="list-style-type: none"> •Potențial turistic important și diversificat în toate 	<ul style="list-style-type: none"> •Infrastructura de transport parțial nemodernizată și 	<p>Alocări financiare prin POR 2014-2020 și PNDR</p>	<p>Întârzieri în finalizarea modernizării</p>

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<p>cele 6 județe ale regiunii</p> <ul style="list-style-type: none">•Resurse balneare și balneoclimatice importante•Capacitate de cazare turistică importantă, în bună parte construită recent sau modernizată•Prima regiune turistică a României în ce privește capacitatea de cazare în funcțiune (indicator ce include nr. de zile de funcționare a capacității) Prima regiune turistică a României în ce privește fluxul turistic (sosiri respectiv înnoptări ale turiștilor)•Prima regiune a României în funcție de numărul de vizitatori în muzee•Patrimoniul natural și cultural valoros (situri UNESCO, obiective de patrimoniu clasa A)	<p>accesibilitatea redusă a unor zone cu potențial turistic, transportul feroviar neatractiv</p> <ul style="list-style-type: none">•Transportul în comun slab dezvoltat, infrastructura de transport alternativ aproape inexistentă (ex. ciclism)•Infrastructura de agrement învechită și insuficient dezvoltată în stațiunile turistice și balneare, ofertă redusă și slab structurată în ce privește petrecerea timpului liber•Mijloace și activități de informare și semnalizare turistică insuficiente (incl. în limbi de circulație internațională)•Dificultăți privind asigurarea forței calificate de muncă•Indice de utilizare a capacității de cazare turistică în funcțiune sub media națională și foarte scăzut comparativ cu celelalte regiunii•Infrastructura destinată activităților culturale învechită•Lipsa digitalizării patrimoniului material și imateri	<p>2014-2020 pentru dezvoltarea turismului (Axa 7 din POR 2014-2020) care vor continua prin Obiectivul 5 al Politicii de Coeziune, POR 2021/2027</p> <ul style="list-style-type: none">•Dezvoltarea unor forme de turism de nișă (ex. Sibiu, Regiune Gastronomică 2019, wine tourism, local touch, cicloturism, călărie) în toate județele Regiunii Centru•Combinarea turismului cu alte activități (îngrijirea sănătății – exemplu regional: turismul balnear -sector de specializare inteligentă, industrii culturale, industrii artizanale)•Implementarea conceptului de management al destinației turistice la nivel de arealuri turistice	<p>infrastructurii de transport</p> <ul style="list-style-type: none">•Întârzieri în finalizarea modernizării infrastructurii tehnico-edilitare în stațiunile balneare și în cele turistice•finantarea unor proiecte care nu răspund unei viziuni de dezvoltare pe termen mediu și lung și nu respect principiile dezvoltării durabile•Desfășurarea unor activități economice care aduc prejudicii unor zone naturale cu potențial turistic (exploatarea silvice intense, lucrările care afectează albiile râurilor, pășunatul în zonele protejate).•Desfășurarea unor activități economice care aduc prejudicii unor zone antropice cu potențial turistic (construcții noi în centre urbane sau în zone rurale fără respectarea specificului arhitectural local)•Lipsa standardizării serviciilor turistice (standardele de calitate în domeniul turismului nu sunt cunoscute și respectate de către toți furnizorii de servicii turistice)•Corelarea redusă între strategiile și politicile de
--	--	--	--	---

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

				marketing în domeniul turismului existente la nivel local •Concurența extraregional
6	Agricultură, silvicultură, dezvoltare rurală			
	<p>Potențial agricol și silvic semnificativ</p> <ul style="list-style-type: none"> •Investiții importante în agricultură și în sectorul agroalimentar realizate în special de către firmele mari și mijlocii •Implementarea, prin PNDR, a unui nr. semnificativ de proiecte de modernizare exploatațiilor agricole de dimensiuni mici și mijlocii •Dezvoltarea unor lanțuri valorice locale în domeniul agro-food •Grad semnificativ de acoperire de către producătorii locali a nevoilor pieței regionale și ale pieței naționale •Important bazin de exploatare forestieră 	<p>Rată scăzută de ocupare și nivel redus de diversificare a activității economice în mediul rural</p> <ul style="list-style-type: none"> •Deși în scădere în ultimele decenii, populația ocupată în agricultură și silvicultură este încă numeroasă, reflectându-se într-o pondere mare a agriculturii și silviculturii în totalul populației ocupate la nivel regional. <p>Dezvoltare redusă a infrastructurii de drumuri și a infrastructurii tehnico-edilitare în mediul rural</p> <ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltare slabă a infrastructurii educaționale și de sănătate •Variabilitate mare a producției agricole (în special a producției vegetale) și dependență mare a agriculturii de factorii climatici •Fragmentarea excesivă a producției agricole și lipsa asocierii micilor producători 	<p>Utilizarea eficientă a sumelor alocate prin PNDR 2014-2020 și prin viitorul PNDR și a sumelor disponibile prin alte programe de dezvoltare pentru mediul rural</p> <ul style="list-style-type: none"> •Creșterea interesului pentru agricultura ecologică •Forme emergente de organizare a producției agricole pe orizontală și verticală •Dezvoltarea, extinderea și diversificarea turismului în mediul rural 	<p>Întârzieri în adoptarea unor măsuri de diminuare a efectelor Schimbărilor climatice (irigații, consolidări, îndiguiri etc)</p> <ul style="list-style-type: none"> •Lipsa de organizare și cooperare a micilor producători agricoli •Continuarea declinului demografic înregistrat de majoritatea zonelor rurale (mergând până la depopularea unor localități) și accentuarea îmbătrânirii demografice •Adâncirea discrepanțelor între mediul rural și cel urban în ce privește infrastructura edilitară, calitatea vieții și oportunitățile economice

	<p><i>Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba</i></p>	
---	--	---

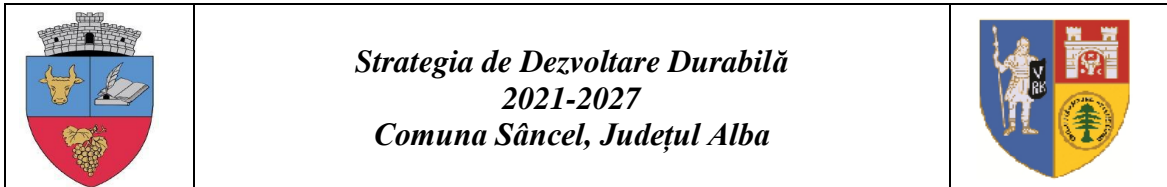
		<p>agricoli</p> <ul style="list-style-type: none"> •Nivel încă redus al exporturilor de produse agroalimentare •Valorificarea scăzută a resurselor forestiere (sub formă de cherestea) •Productivitate scăzută a muncii în agricultură raportat la media U 		
--	--	---	--	--

5. Caracterizare generală a județului Alba

Județul Alba (în germană *Kreis Weißenburg*) este un județ al României situat în Transilvania. A fost înființat în anul 1968 prin reorganizarea teritorială a regiunilor Cluj, Alba, Brașov și Mureș-Autonomă Maghiară (din raioanele Alba Iulia, Sebeș, Câmpeni, Aiud și anumite părți a raioanelor Târnăveni și Mediaș). Cea mai mare parte a teritoriului județului de azi a făcut parte mai devreme din județele (interbelice) Alba și Sibiu, din comitatele (antebelice) Alba de Jos și Sibiu, respectiv din Scaunul Secuiesc al Arieșului și Scaunul Săsesc al Sebeșului.

- ✓ **Asezare:** in partea central-vestica a Romaniei, pe cursul mijlociu al Muresului;
- ✓ **Vecini:** la nord-Cluj; la nord-vest-Bihor, Arad; la sud-vest-Alba; la sud-Valcea; la est-Sibiu; la nord-est-Mures;
- ✓ **Suprafata:** 6.242 km² (respectiv 2,6 % din teritoriul tarii);
- ✓ **Populatie:** 382.700 locuitori;
- ✓ Accesul in judetul Alba se realizeaza cu mijloacele auto in principal pe cele doua magistrale rutiere: DN 1: Bucuresti – Brasov – Sibiu – Sebes – Cluj-Napoca – Oradea si DN 7: Bucuresti – Pitesti – Sibiu – Sebes – Deva – Arad. Alte drumuri nationale care strabat judetul sunt: DN 74: Brad – Abrud – Alba Iulia, care face legatura cu Tara Zarandului, DN 75: Lunca – Campeni – Turda, DN 74A: Abrud – Campeni, DN 14B: Copsa Mica – Blaj – Teius si DN 67C: Novaci – Oasa – Sugag – Sebes.
- ✓ **Orase:** ALBA IULIA – resedinta de judet (cu 66.400 locuitori, situat la o altitudine de 220-250 m, în vestul Muntilor Apuseni, la confluenta Ampoiului cu Muresul); Abrud; Aiud; Baia de Aries; Blaj; Cimpeni; Cugir; Ocna Mures; Sebes; Teius; Zlatna.
- ✓ **Relieful:** este structurat pe trei mari unitati naturale:

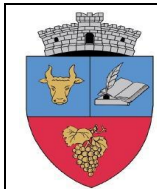
- ✓ ● Munții Apuseni, situați în partea nord-vestică, cuprind Munții Bihorului (vf. Curcubata 1849 m) cu masivul Gaina (1486 m), Muntele Mare, Munții Metaliferi, Munții Trascaului și Munceii Vintului.
- ✓ ● Carpații Meridionali în partea sudică, reprezentați de Munții Sureanului (Sebesului) cu Varful lui Patru 2130 m și parțial Munții Cindrelului.
- ✓ ● Podisul Transilvaniei în partea estică cu subunitățile Tarnavelor, Mahaceni și Secaselor.
- ✓ Munții Apuseni sunt despartiti de celelalte unitati de Culoarul Muresului, ce reprezinta o unitate de contact.
- ✓ **Clima:** are un caracter continental și variază în funcție de unitățile de relief, încadrându-se în 2 sectoare mari: în zonele montane se înregistrează o climă rece și mai umedă, iar în zona de dealuri, mai caldă și ceva mai uscată;
- ✓ **Reteaua hidrografică :** aparține în întregime bazinului râului Mureș, râu ce intră în județ în amonte de confluența cu Ariesul (270 m) și iese în aval de confluența Văii Bacainti (202 m). Cei mai importanți afluenți sunt pe dreapta Ariesul, Aiudul, Geoagiul, Galda și Ampoiul iar pe stânga Tarnava, Sebesul, Pianul și Cugirul.
- ✓ Lacurile constituie o parte din rezerva de apă cantonată în lacurile naturale Iezerul Sureanu, Iezerasul Carpa și Iezerul Ighiel dar și în cele antropice din împrejurimile Rosiei Montane sau în cele de pe Valea Sebesului.

Reședința județului este municipiul Alba Iulia cu aprox. 63.536 de locuitori. Județul are o suprafață de 6.242 km² și populație de aprox. 373.710 de locuitori. Se învecinează cu județele Cluj și Mureș la nord, Sibiu la est, Alba la sud-vest, Vâlcea la sud și Arad și Bihor la nord-vest. (sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Jude%C8%9Bul_Alba).

Fig. 7

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Fig. 8 Harta județului cu împărțirea administrativ-teritorială pe comune

Județul Alba are în componența sa 67 comune din județul Alba (Albac, Almașu Mare, Arieșeni, Avram Iancu, Berghin, Bistra, Blandiana, Bucerdea Grânoasă, Bucium, Câlnic, Cenade, Cergău, Ceru-Băcăinți, Cetatea de Baltă, Ciugud, Ciuruleasa, Crăciunelu de Jos, Cricău, Cut, Daia Română, Doștat, Fărău, Galda de Jos, Gârda de Sus, Gârbova, Hopârta, Horia, Ighiu, Întregalde, Jidvei, Livezile, Lupșa, Lopadea Nouă, Lunca Mureșului, Meteș, Mihalt, Mirăslău, Mogoș, Noșlac, Ocoliş, Ohaba, Pianu, Poiana Vadului, Ponor, Poșaga, Rădești, Râmeț, Rimetea, Roșia de Secaș, Roșia Montană, Sălciua, Săliștea, Săsciori, Sâncel, Sântimbru, Scărișoara, Stremț, Sohodol, Șibot, Șona, Șpring, Șugag, Unirea, Vadu Moților, Valea Lungă, Vidra, Vințu de Jos).

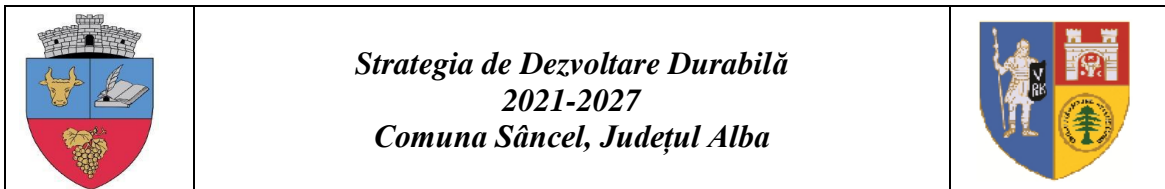
5.1 Cadrul istoric

Descoperirile arheologice din județul Alba datează din perioada neolitică, cunoscută sub numele de „Cultura Petrești”. Denumirea regiunii provine din cuvântul latin *albus*, -a, -um însemnând *alb*.

În timpul stăpânirii romane a fost întemeiată, datorită zăcămintelor miniere din regiunea Apuseni, o serie de așezări ca de exemplu *Apulum* (astăzi Alba Iulia), *Ampelum* (Zlatna), *Apulon* (Piatra Craivii) și colonii *Aurelia Apulensis*, *Nova Apulensis*, *Alburnus Maior* (Roșia Montană) și *Brucla* (Aiud).

După retragerea romanilor de pe teritoriul Daciei nordice, urmează o perioadă controversată de unii istorici. În cadrul statului maghiar întemeiat în 1000 de regele Ștefan

I, apare „Principatul Transilvaniei” cu capitala la Alba Iulia (*Gyulafehérvár*, „Cetatea Albă (a lui) Gyula”. Capitala Alba Iulia a jucat în Evul Mediu un rol important în dezvoltarea economică, culturală și politică a regiunii.

Denumirea județului este legată de prima atestare la 1097, când este menționat primul comite, care avea atribuții administrative și în afara cetății orașului Alba Iulia.

Pe teritoriul actual al județului s-au format de-a lungul timpului mai multe centre de cultură și învățământ. În secolul al XV-lea exista la Sebeș o mănăstire dominicană. Unul din studenții școlii aferente mănăstirii, Georgius de Septemcastris, a fost deportat în Turcia, unde a trăit între 1438-1458. A redactat lucrarea „Tractatus de moribus, conditionibus et nequicia Turcorum”, publicată la Roma în 1481 și difuzată ulterior în spațiul de limbă germană. La sfârșitul secolului al XVI-lea iezuiții au deschis un colegiu la Alba Iulia, nucleul învățământului superior din oraș. Principii protestanți Gabriel Bethlen și Mihai Apafi I au sprijinit de asemenea învățământul superior, deschizând un colegiu calvin la Alba Iulia, care ulterior și-a mutat sediul la Aiud (în prezent Colegiul Național Bethlen din Aiud).

Principele protestant Gheorghe Rákóczi I a inițiat traducerea și publicarea Noului Testament în limba română, demers sprijinit de mitropolitul Simion Ștefan și concretizat în Noul Testament de la Bălgrad (1648).

După stabilirea conducerii Bisericii Române Unite cu Roma la Blaj, acest oraș a devenit un centru spiritual al românilor transilvăneni. Episcopul Petru Pavel Aron a deschis în anul 1754 la Blaj prima școală elementară cu predare în limba română („școala de obște”). Tot el a pus bazele Liceului din Blaj, inițial cu predare în latină și germană. (sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Jude%C8%9Bul_Alba)

5.2 Cadrul natural

Relieful

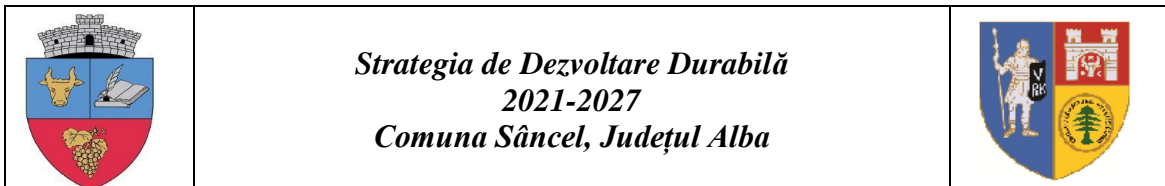
Predomină regiunile înalte de podiș, deal și munte în est cu Munții Metaliferi (M. Trascăului cu "Muntele Mare") în sud, Munții Șureanu, în nord-vest Munții Bihorului, Munții Parâng.

Județul Alba este acoperit la est de Podișul Târnavelor și Podișul Secașelor, iar la vest de Munții Apuseni.

Munții Șureanu, străbătuți de Valea Sebeșului limitează sudul județului, precum și o mică parte din Munții Cindrelului. Nordul și nord-vestul sunt străjuite de Muntele Mare și Munții Bihor. În vest -Valea Sebeșului, și o parte mică din Munții Cindrel.

Zona de podiș și deal este alcătuită din: Podișul Secașelor, Podișul Târnavelor, depresiunile montane Zlatna, Abrud, Câmpeni, și depresiunile joase de câmpie Alba Iulia, Turda, Orăștie. Culoarul Mureșului separă Munții Apuseni de Podișul Târnavelor (400–500 m altitudine).

Rețeaua hidrografică este alcătuită din: cursul mijlociu al Mureșului care colectează pe malul drept: Arieșul, Aiud, Geoagiu, Valea Teiului, Galda, Cricăul, Ampoiul, Vintul etc., iar pe malul stâng: Târnava (Mare și Mică), Secașul, Sebeșul, Pianul, Cugirul etc.

În zona Munților Apuseni mai important este râul Arieș cu afluenții Arieșul Mare și Mic.

Județul, situat în partea centrală a României, cu o suprafață de 624.167 hectare (2,6% din suprafața României), are 416.000 locuitori.

Se învecinează cu județul Cluj la nord, cu județul Bihor și județul Arad la vest, cu județul Alba la sud-vest, cu județul Vâlcea la sud, iar cu județul Sibiu și județul Mureș în est.

Capitala județului, Alba Iulia, este situată pe malul drept al Mureșului (la 220-250 metri altitudine), la confluența cu râurile Ampoi și Sebeș, și are o populație de 69.000 de locuitori.

Munții Apuseni se află în vest și nord-vest, fiind caracterizați printr-o structură geologică complexă cu resurse de minereuri neferoase (cupru, plumb, zinc) și metale prețioase (aur, argint).

Solul fertil al regiunii a determinat apariția, încă din trecutul îndepărtat, a așezărilor omenești. Valea Mureșului, cu afluenții săi, Arieș, Sebeș, Cugir și regiunile învecinate au constituit zone agricole favorabile creșterii animalelor, exploatarea forestieră, îndeosebi agriculturii (cereale, legume și fructe) și viticulturii.

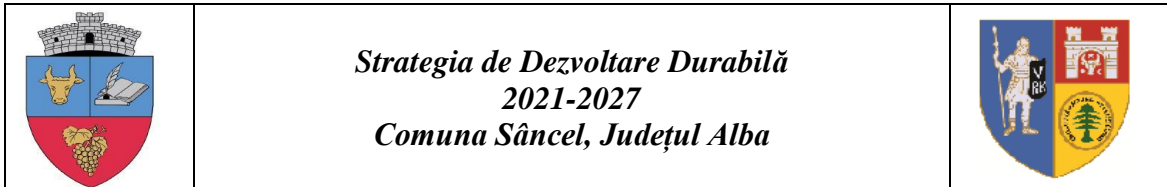
Poziționarea văii Mureșului cu afluenții săi a înlesnit construirea de drumuri rutiere și feroviare favorizând un trafic intens.

Dacă în nord-vest și vest sunt Munții Apuseni, Munții Sebeșului se află în sudul județului, iar 25% din suprafața județului este ocupată de podișul Târnavelor cu podgorii renumite, precum și resurse de gaze naturale.

Rezervatii naturale: diversitatea formelor de relief face ca județul Alba să fie printre puținele din țară ce se poate mandri cu o zestre atât de bogată de peisaje pitorești ce se împletesc armonios cu peisajele umanizate. Pentru a fi ocrotite unele au fost declarate rezervații naturale, din care cele mai importante sunt:

- speologice: pesterile Ghetarul Scarisoara, Pojarul Politei, Poarta lui Ionele, Ghetarul de la Vartop, Coiba Mare, Hodobana, Huda lui Papara;
- geologice: klippele calcaroase Pietrele Ampoitei, Piatra Corbului, Calcarele de la Valea Mica, Piatra Boului, piatra Bulbuci, Detunatele;
- paleontologice: Dealul cu melci, calcarele cu echinide de la Garbova de Sus;
- botanice: Scarita-Belioara, Poiana Narciselor de la Negrileasa, Poiana Narciselor de la Tecsești, Iaricetul Vidolm, Molhasurile de la Capatana;
- geomorfologice: Rapa Rosie;
- complexe: Cheile Intregalde, Rametului, Manastirii, Ampoitei, Aiudului, Taul fara fund de la Bagau, Iezerul Sureanu, Iezerul Ighiel.

Bogatia cinegetica si acvifaunistica a judetului Alba: teritoriul judetului Alba este populat cu o mare varietate de vanat si peste, oferind posibilitati nemaipomenite pentru practicarea vanatorii si pescuitului recreativ – sportiv, avand in vedere ca se pot vana 14 specii de mamifere, peste 30 specii de pasari si se pot pescui mai mult de 50 specii de pesti.

Suprafata totala a fondului cinegetic din judetul Alba este de 587.273 ha, fiind impartita in 54 fonduri cinegetice cu suprafete intre 7.000 – 15.000 ha.

Judetul Alba cu un potential cinegetic ridicat, fondurile cinegetice fiind populate cu aproape toate speciile de vanat existente in fauna salbatica a Romaniei, precum ursul brun, cerbul comun, cerbul lopatar, mistretul, capriorul, cocosul de munte, iepurele de camp, fazanul, potarnichea, lupul, rasul, pisica salbatica, gasca si rata salbatica, ierunca, sitarul, porumbelul gulerat, porumbelul de scorbura, prepelita, turturica, gugustiucul, sturzii, graurul, ciocarlia si multe alte specii de pasari salbatice sedentare sau migratoare.

Anul vanatoresc incepe la 15 mai si se sfarseste la 14 mai in anul urmator, fiecare specie de vanat are o perioada admisa la vanatoare prevazuta in anexa la Legea nr. 407/ 2006 privind vanatoarea si protectia vanatului, in fiecare sezon de vanatoare extragandu-se intre 5 si 30 % din efectivele reale estimate in primavara fiecarui an la fiecare specie la care se face evaluare, care apoi sunt comparate cu efectivele optime stabilite la nivelul fiecarui fond cinegetic, tinand seama si de sporul anual estimat la fiecare specie de vanat.

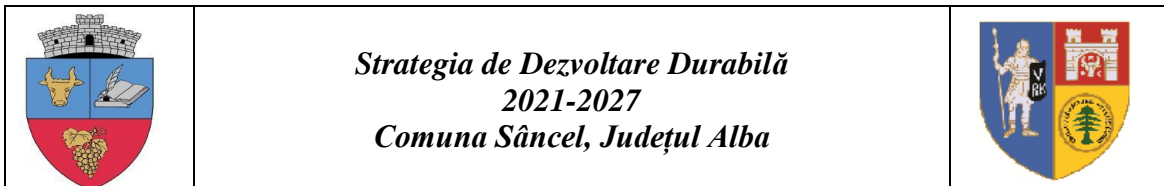
Perioadele de prohibitie la pescuitul recreativ – sportiv din toate zonele piscicole naturale se stabilesc in fiecare an prin Ordin comun al Ministerului Mediului si Padurilor si al Ministerului Agriculturii si Dezvoltarii Rurale, astfel incat sa fie create conditii de inmultire a fiecărei specii de pesti, oferind teoretic posibilitatea fiecarui exemplar de peste, sa poata depune icre macar o data in viata.

In zonele colinare si de ses populate de regula cu ciprinide (crap, caras, etc.) se stabileste anual o perioada de prohibitie de 60 zile, in intervalul 1 aprilie – 30 iunie, in functie de evolutia vremii si de temperatura medie zilnica iar in zona de munte populata cu salmonide (zona pastravului) perioada de prohibitie este de regula 15 sept. – 30 aprilie a fiecarui an. La unele specii de pesti cum este stiuca si lipanul se stabilesc separat perioade de prohibitie, in functie de perioada de depunere a icrelor si de interesul manifestat pentru aceste specii.

5.3 Populația

Orașe principale sunt: Alba Iulia, Aiud, Sebeș și Blaj, urmate de orașe mai mici ca: Abrud, Baia de Arieș, Câmpeni, Cugir, Ocna Mureș, Teiuș și Zlatna, ponderea mai mare a populației fiind în regiunea urbană, cu o structură alcătuită din: 90% români, 6% maghiari, 3% germani.

Conform Recensământului din 2011:

POPULATIA DUPA DOMICILIU SI LOCUL NASTERII – MACROREGIUNI, REGIUNI DE DEZVOLTARE, JUDETE SI CATEGORII DE LOCALITATI									
MACROREGIUNEA REGIUNEA DE DEZVOLTARE JUDEȚUL DE DOMICILIU	POPULATIA STABILA DUPA DOMICILIU TOTAL	LOCUL NASTERII ÎN:							
		LOCALITA- TEA DE DOMICILIU	ALTA LOCALITATE DIN JUDEȚUL DE DOMICILIU			ALT JUDEȚ DECAT CEL DE DOMICILIU			ALTA TARA
			TOTAL	Municipii si orase	Comune	TOTAL	Municipii si orase	Comune	
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ALBA	346793	241783	63780	21358	42422	39190	20468	18722	2040

Tab. 4

5.4 Învățământ și educație

Primul liceu românesc din Transilvania, după unirea de la 1 decembrie 1918, a fost înființat la Alba Iulia, având inițial numele „Mihai Viteazul”, fiind redenumit în 1960 în „Liceul Horea, Cloșca și Crișan”.

Educația și formarea profesională trebuie să fie o prioritate a guvernării pentru orice națiune preocupată de prezentul și viitorul ei. Creșterea economică inteligentă este realizabilă prin investiții majore în educație, cercetare și inovare sustenabilă, fiind necesară orientarea spre o creștere economică incluzivă, cu accent pe crearea de locuri de muncă și reducerea sărăciei.

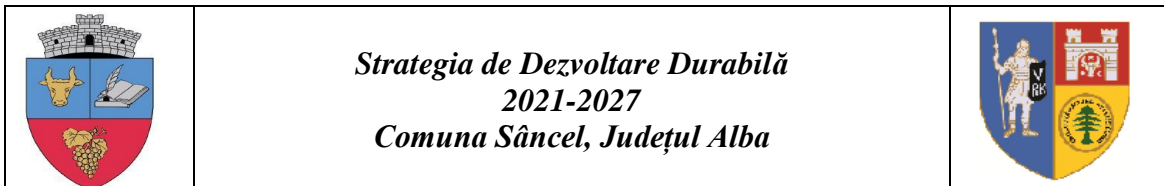
Consiliul Județean Alba ca autoritate publică locală cu atribuții de coordonare a autorităților publice locale și de asigurare a cadrului necesar furnizării serviciilor publice de interes județean și în concordanță cu Strategia de dezvoltare a Județului Alba pe perioada 2014-2020 a inițiat elaborarea unui set de strategii sectoriale, printre care și *Strategia județului Alba în domeniul educației și formării profesionale VET- în perioada 2018-2023*.

Obiectivul principal al elaborării strategiei este asigurarea unei forțe de muncă calificate în domeniul tehnologic, adaptată cerințelor angajatorilor din județul Alba prin asigurarea unor relații funcționale între actorii relevanți de pe piața muncii și din domeniul educației și formării profesionale.

Situația în Alba privind acordarea burselor pentru elevi în anul 2020:

Consiliul Național al Elevilor, unica structură de reprezentare a elevilor din România la nivel național, a făcut o analiză, pe baza răspunsurilor administrațiilor locale, în ceea ce privește cuantumul burselor elevilor. Pentru această analiză, consiliile județene ale elevilor au cerut primăriilor date pe baza Legii privind liberul acces la informațiile de interes public nr. 544/2001. Din păcate, doar 928 din totalul celor 3129 de primării, au oferit un răspuns acestei solicitări trimise de CNE. În județul Alba, din totalul celor 78 de primării în care a fost trimisă solicitarea, doar 23 au oferit un răspuns. Doar trei dintre aceste oferă burse tuturor elevilor, acestea fiind primăriile din Sebeș, Cugir și Galda de Jos, 15 acordă parțial

sau într-un cuantum foarte mic, iar 5 primării nu acordă burse pentru elevi. 55 nu au oferit un răspuns Consiliului Județean al Elevilor Alba.

Învățământul particular și alternative educaționale

Învățământul particular și confesional se organizează conform principiului nonprofit în unități de învățământ preuniversitar, la toate nivelurile și formele, conform legislației în vigoare.

Unitățile de învățământ preuniversitar particular și confesional acreditate sunt sprijinite de stat, condițiile fiind stabilite prin hotărâre a Guvernului.

(sursa: <https://isjalba.ro/invatamant-particular/>)

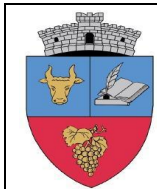
- Unități de învățământ particular acreditate
 1. GRĂDINIȚA HEIDI SEBEȘ
 2. GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL LICURICI ALBA IULIA
 3. GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL EMANUEL ALBA IULIA
 4. GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "LUMEA ȘTRUMFILOR" ALBA IULIA
 5. LICEUL TEORETIC "SFÎNTUL IOSIF" ALBA IULIA
 6. ȘCOALA POSTLICEALĂ DE AFACERI ALBA IULIA
 7. ȘCOALA POSTLICEALĂ SANITARĂ "HENRI COANDĂ" ALBA IULIA
 8. ȘCOALA POSTLICEALĂ "HENRI COANDA" CIMPENI
 9. ȘCOALA POSTLICEALĂ FEG ALBA IULIA
 10. ȘCOALA POSTLICEALĂ MED FARM SPERANȚA OCNA MUREȘ
- Unități de învățământ particular autorizate
 1. GRĂDINIȚA ADVENTISTĂ CU PROGRAM PRELUNGIT "EMANUEL" OCNA MUREȘ
 2. GRĂDINIȚA "SFÂNTUL NICOLAE" SEBEȘ
 3. ȘCOALA POSTLICEALĂ MED FARM SPERANȚA CUGIR
 4. ȘCOALA POSTLICEALĂ SANITARĂ "HENRI COANDA" – SEBEȘ
 5. ȘCOALA SANITARĂ POSTLICEALĂ "CAROL DAVILA" BLAJ
 6. ȘCOALA POSTLICEALĂ SANITARĂ BLAJ

5.5 Economia și Mediul de afaceri

Industrie

Economia județului Alba este predominant orientată spre sectorul serviciilor și al industriei, în special industria ușoară. Analiza industriei județului Alba din perspectiva structurii producției industriale, a principalelor ramuri industriale, precum și a principalelor produse industriale. (sursa: <https://www.cjalba.ro/>)

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

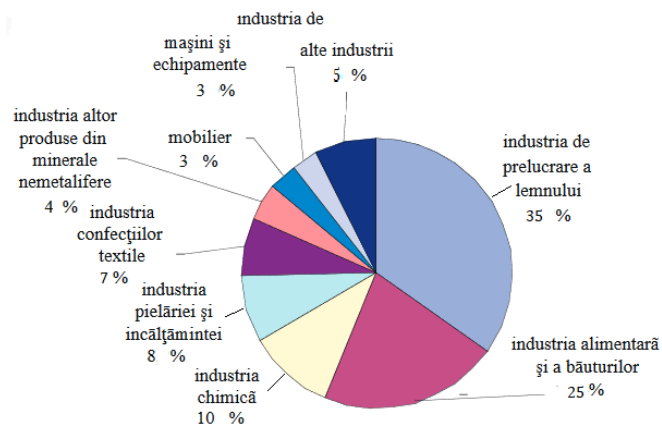

Fig. 9

Comerț

Exporturile județului Alba se axează în special pe produse ale industriei ușoare.

Sectorul IMM

Prin urmare, sectorul IMM-urilor reprezintă un segment important al economiei județului. Domeniile majore în care își desfășoară activitatea IMM-urile sunt comerțul și industria, alte domenii de activitate care au câștigat teren fiind construcțiile, transportul, turismul și chiar activitatea de cercetare, dezvoltare și high tech.

Potrivit datelor Client Solutions Group – echipa de management a unor profesioniști cu experiența din domeniul telecomunicațiilor, al marketingului direct și vânzătorilor;

Lista firme active în județul Alba – evoluția în timp:

Județ	1 Sep 2019	1 Dec 2019	1 Mar 2020
Alba	15165	17232	17408

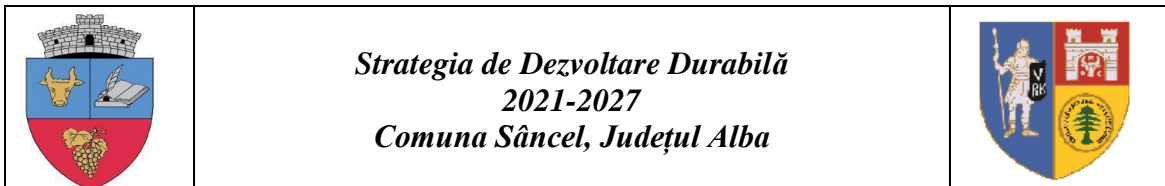
La cea de-a 27 ediție ”Topul firmelor 2019”, conform datelor Camerei de Comerț și Industrie Alba, s-au clasat în 2019 pe locurile 1-10, 1941 de firme, pe cele 7 domenii de activitate (58 Cercetare, Dezvoltare și High-Tech, 414 Industrie, 144 Agricultură, 156 Construcții, 544 Servicii, 522 Comerț, 103 Turism).

Topul societăților comerciale după profitul curent

Clasamentul cuprinde firmele din TOP 2019, indiferent de mărime și domeniu de activitate.

1. S.C. STAR ASSEMBLY S.R.L.
2. S.C. BOSCH AUTOMOTIVE S.R.L.
3. S.C. TRANSAVIA S.A.
4. S.C. HS TIMBER PRODUCTIONS S.R.L.

5. S.C. KRONOSPAN SEBEȘ S.A.
6. S.C. JIDVEI S.R.L. FILIALA ALBA
7. S.C. ELIT S.R.L.
8. COMPANIA NAȚIONALĂ ROMARM S.A. BUCUREȘTI FILIALA SOCIETATEA UZINA MECANICĂ CUGIR S.A.
9. S.C. CROSS CITY S.R.L.
10. S.C. POMPONIO S.R.L.

Sunt foarte mulți premianți și în Topul Național – locurile 1-10, 160 companii cu cifră de afaceri de 3,5 milioane de Euro și un număr de 23.721 de angajați. Această clasare ne multumește, reprezintă o carte de vizită a economiei județului, firmele putând fi promovate ca potențial parteneri externi.

Topul societăților comerciale după cifra de afaceri

Clasamentul cuprinde firmele din TOP 2019, indiferent de mărime și domeniu de activitate.

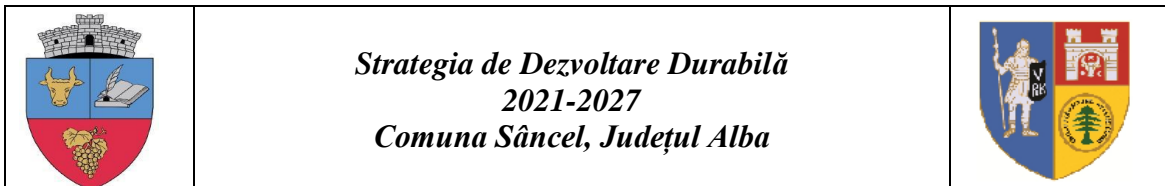
1. S.C. STAR ASSEMBLY S.R.L.
2. S.C. BOSCH AUTOMOTIVE S.R.L.
3. S.C. HS TIMBER PRODUCTIONS S.R.L.
4. S.C. ALBALACT S.A.
5. S.C. TRANSAVIA S.A.
6. S.C. ELIT S.R.L.
7. S.C. STAR TRANSMISSION S.R.L.
8. S.C. CUPRU MIN S.A. ABRUD
9. S.C. ELIS PAVAJE S.R.L.
10. S.C. JIDVEI S.R.L. FILIALA ALBA

Trofeul Creativității

Clasamentul cuprinde firmele sau instituțiile din județul Alba, în ordinea descrescătoare a punctajului obținut ca urmare a solicitării de titluri de protecție la OSIM și/sau obținerii acestora în perioada 01.01.2017 – 31.12.2019.

- S.C. PREFERA FOODS SA
- S.C. JIDVEI SRL FILIALA ALBA
- S.C. SALCONSERV FOOD SRL
- S.C. APULUM SA
- S.C. INFOFARM S&I SRL
- S.C. ELIS PAVAJE SRL
- S.C. ELIT SRL

5.6 Transportul

Căi rutiere

Prin județul Alba trec două importante drumuri naționale europene, respectiv E81 (DN 1), care face legătura între sudul României și nord vestul țării, și E68 (DN7), ce asigură tranzitul dintre sudul și vestul Transilvaniei. În viitorul apropiat se prevede construirea unei autostrăzi (parte din coridorul IV european), care să lege România cu Ungaria.

Căi feroviare

Acest județ este traversat la sud de magistrala 200, care face legătura între municipiul Brașov și județul Arad. Pe sectorul cuprins între Coșlariu și Șibot această magistrală este parte din coridorul IV european. Județul Alba este traversat de Magistrala CFR 300 (București - Brașov - Blaj - Războieni - Cluj - Oradea), dar și de calea ferată Războieni - Târgu Mureș - Deda și Alba Iulia - Zlatna.

5.7 Cultura

Din punct de vedere al culturii tradiționale, actualul județ este alcătuit din părți a mai multor zone etno-folclorice distincte: Țara Moșilor, Țara Mocanilor, Secuimea și Pământul crăiesc.

CJ a demarat proiectul *Atitudine și implicare, patrimoniul cultural al județului Alba*

Proiectul propus vizează organizarea de cursuri teoretice și practice privind gestionarea și valorificarea bunurilor de patrimoniu cultural, având ca public țintă reprezentanții cultelor religioase, deținători de bunuri culturale.

Activități în cadrul proiectului:

a). instruirea teoretică și practică a preoților din județul Alba

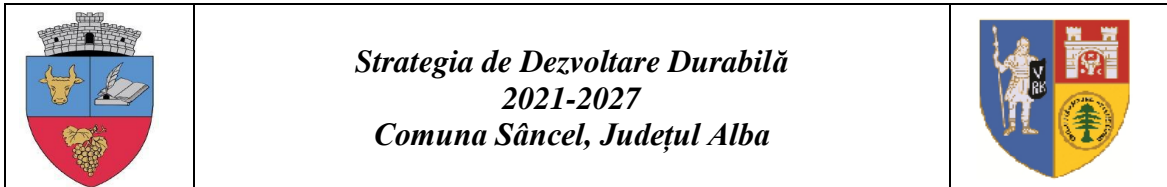
- Cercetarea, conservarea și restaurarea icoanelor pe lemn și sticlă.
- Redactarea unei monografii – istoric al localității. Protejarea patrimoniului mobil
- Noțiuni de conservare preventivă și protejare a clădirilor din administrarea parohiei.
- Noțiuni de conservarea preventivă a colecțiilor de carte veche, documente și fotografii din parohie.
- Arhiva parohială.
- Legislația și instituțiile care gestionează patrimoniul cultural.

b). vizite în teren, modele de bună practică

c). realizare expoziții

d). realizare album bilingv – Monumente de cult din patrimoniul cultural al județului Alba

Echipa implementare:

- Compartimentul Cultură, educație relații interinstituționale din cadrul Consiliului Județean Alba
- Muzeul Național al Unirii Alba Iulia
- Direcția Județeană Alba a Arhivelor Naționale
- Direcția județeană pentru cultură și patrimoniu național Alba

Rezultate scontate:

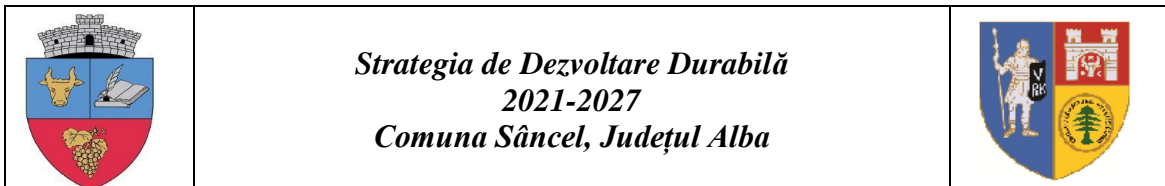
Plecând de la o instruire teoretică și practică, sunt prevăzute acțiuni care vizează orientarea proprietarilor de bunuri culturale spre conștientizarea valorii patrimoniului și protejarea acestuia. Zona de studiu fiind una întinsă teritorial vizează posesorii de bunuri din categoria patrimoniului cultural imobil, respectiv monumentele ecleziastice, necesitând resurse de timp datorită distribuirii geografice; rezultatele se constituie în modele de urmat pentru celelalte zone protopopiate care să fie abordate în cadrul unui viitor proiect în colaborare cu instituțiile și autoritățile locale și județene.

1. Conștientizarea asupra valorii sau chiar unicității patrimoniului din județul Alba.
2. Crearea unui model de intervenție și parteneriat pentru protejarea patrimoniului cultural pentru celelalte zone ale județului.
3. Creșterea importanței culturii ca element dinamizator al proceselor de dezvoltare locală.
4. Creșterea rolului bisericii în formularea unor politici de protejare a patrimoniului și direcții privind dezvoltarea locală
5. Păstrarea caracteristicilor peisajului cultural
6. O mai bună cunoaștere și vizibilitate a patrimoniului cultural
7. Dezvoltare turistică echilibrată în teritoriu prin integrarea elementelor de arhitectura religioasă în oferta turistică
8. Populație conștientizată asupra valorilor patrimoniului local.

În 2021 orașul Alba Iulia participă la competiția pentru titlul de Capitală Europeană a Culturii, pentru că:

- Alba Iulia este cheia către sufletul Europei, o oglindă multi-fațetată care reflectă toate lucrurile în care Europa crede, toate aspirațiile și provocările interioare;
- este cunoscut ca Orașul Uniri, salvat și renăscut prin unitate;
- este povestea unui oraș vechi, din trecutul său antic roman la zilele glorioase, de aur, din timpurile medievale;
- este acum una dintre cele mai impresionante povești de succes ale Europei de Est;
- este timpul ca Alba Iulia să spună Europei povestea unei renașteri, devenită posibilă prin spiritul unirii;

- orice european merită să vină la Alba Iulia, pentru a trăi, alături de comunitatea locală, experiențe culturale unice, și a fi o parte activă din această reconstrucție. (sursa: <https://www.capitalaculturala2021.ro>)

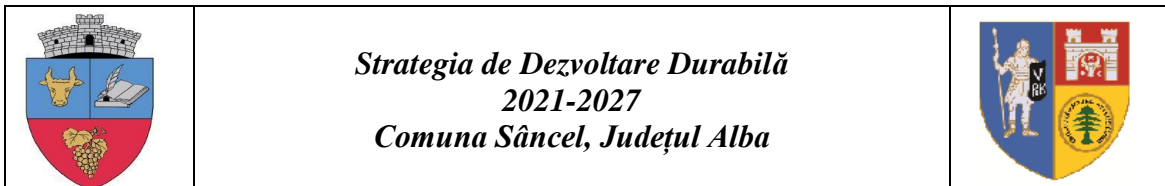
5.8 Turismul

Conform bazei de date a Secretariatului de Stat pentru Turism, Direcția Autorizare și Control, reprezentantul zonal pentru Alba, Alba și Sibiu, din cadrul Ministerului pentru întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (MIMMCTPL), județul Alba deține 173 de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare. Conform certificatelor de clasificare turistică eliberate, în județul Alba există 146 de pensiuni (11 nu funcționează), 8 hoteluri (unul închis), 4 vile, 2 moteluri, 8 cabane, 4 unități cu camere de închiriat și un hostel).

Atracții turistice

- "Târgul de fete de la Găina" ce are loc pe data de 20 iulie (Sf. Ilie) pe Muntele Găina (1484 m) la 8 km sud-vest de Avram Iancu.
- portul popular al Buciumanilor
- dansul popular "Țarina de la Abrud"
- Monumente istorice precum:
 - Catedrala catolică și biserica ortodoxă din Alba Iulia
 - Sala Unirii și cetatea din Alba Iulia
 - Clădiri medievale din Abrud
 - Muzeul Minelor din Roșia Montană
 - Cetatea din Sebeș și cetatea din Aiud.
- Complexul carstic Scărișoara - Munții Bihorului la 2-3 ore de Garda de Sus.
- Peștera Huda lui Păpară, o peșteră în Apuseni (M. Trascăului) la 2 ore de Sălciua.
- Cheile din Valea Râmeț.
- Defileul Arieșului.
- „Detunatele” (1200 m) (cu două vârfuri mai importante din bazalt "Detunata Goală" "Detunata Flocoasă") la 20 km de Abrud și la o oră de Bucium (DN 76/74 Oradea-Ștei-Câmpeni-Abrud-Bucium) sau DN 75/74 (Cluj-Turda-Câmpeni-Abrud-Bucium).
- Pe calea ferată îngustă între Abrud-Vidolm mai circulă trenulețul de munte "Mocănița" cu haltele Abrud, Roșia Montană (Gura Roșiei), Câmpeni, Bistra, Lupșa, Baia de Arieș, Brăzești, Sălciua, Ocoliș, Vidolm (declarat monument istoric).

5.9 Situația Socială

Un Indicator relevant în identificarea principalelor disparități în dezvoltarea socială este Indicele de Dezvoltare Socială Locală (IDSL) a cărui valoare numerică este de 67 pentru județul Alba, indicând un nivel mediu de dezvoltare, comparativ cu cel al Regiunii Centru care pune în evidență un nivel mediu-superior de dezvoltare socială (76). Nivelul de dezvoltare socială din mediul rural din județul Alba este considerat a fi unul mediu-superior dezvoltat. (sursa: Direcția Regională de Statistică ALBA).

Conform Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale din arealul Asociației Intercomunitare de Dezvoltare Alba Iulia, obiectivele principale sunt:

1. Dezvoltarea unui mod de lucru în planificarea serviciilor de incluziune socială la nivelul comunităților arealului AIDA.
2. Identificarea nevoilor grupelor de populație la risc și a soluțiilor pentru rezolvarea acestora.
3. Propunerea unui portofoliu de programe de acțiune pentru punerea în aplicare a strategiei.

5.10 Valorile județului Alba

Sursa: ALBAIULIAGR

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

Fostul Muzeu de Arheologie

Alba Iulia a fost printre primele orașe din Transilvania în care a fost înființat un muzeu, la sfârșitul anilor 1800. Inițiativa a fost coordonată de „Societatea de istorie, arheologie și științele naturii” și s-a materializat în 1888. Misiunea organizării muzeului i-a revenit lui Adalbert Cserni, primul său custode și, ulterior, director. Inițial, a funcționat în grădinița de copii din apropierea bisericii din cartierul Lipoveni. La 1900, muzeul a fost mutat în clădirea grădiniței din cartierul Maieri, care avea cinci camere.

Colegiul Național „Horea Cloșca și Crișan”

Liceul de stat din Alba Iulia a fost primul înființat în Transilvania după Unirea din 1918. Fondat în 1 februarie 1919, liceul a fost denumit „Mihai Viteazul”. Noua instituție de învățământ nu a avut, însă, un local propriu, în prima fază a existenței sale din deceniile interbelice, astfel că a schimbat mai multe spații din oraș. Primul a fost în clădirea în care activează astăzi Liceul de Muzică și Arte Plastice „Regina Maria”. Cursurile au început atunci cu 300 de elevi distribuiți în cinci clase. Piatra de temelie a noului sediu al Liceului s-a pus în 1923, pe un teren de patru hectare, situat în zona vestică a cetății, pe Platoul Romanilor.

Fosta Școală Laică Maghiară

Clădirea în care funcționează în zilele noastre Liceul de Arte „Regina Maria” a fost ridicată între anii 1900-1901. În prima fază a existenței sale, a funcționat ca școală civilă maghiară. În 1919, imediat după Unirea Transilvaniei cu România, s-a obținut trecerea clădirii în proprietatea statului român. Aici și-a început activitatea primul liceu de stat înființat în Transilvania după Unirea din 1918, cu denumirea de „Mihai Viteazul”. Instituția de învățământ a activat aici până în 1940, când a fost dat în folosință noul edificiu de pe latura de vest a Cetății, unde funcționează și azi, dar sub denumirea de Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan”.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Fostul Pavilion al Subofițerilor

Aflată în vecinătatea Palatului Apor, clădirea care găzduiește în zilele noastre Biblioteca Universității „1 Decembrie 1918” a avut, la fel ca mare parte din edificiile din Cetatea Alba Carolina, o destinație militară. Edificiul, în forma literei L, a fost ridicat în preajma anului 1900, în stil neoclasic. În prima fază a existenței sale, a servit drept Pavilion al subofițerilor din armata austro-ungară. Pe hărțile de epocă, această clădire mai apare sub denumirea de „Pavilionul ofițeresc nr. 6”. Din păcate, sursele istorice sunt destul de sărace în privința acestei clădiri de pe vechea stradă a Farmaciei.

Fostul Colegiu Iezuit

Cetatea Alba Iulia s-a definit, de-a lungul timpului, ca un spațiu cu o tradiție aparte când vorbim de formarea elitei, dar și de valorile de patrimoniu național și universal pe care le conservă. Unul din locurile din Cetate care se încadrează, și în zilele noastre, în acest tipar este corpul B al Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, care moștenește patrimoniul Colegiului iezuit. Ordinul călugăresc al iezuiților s-a stabilit la Alba Iulia în 1579, pe valul măsurilor de contracarare a Reformei religioase.

Fostul Colegiu Academic Bethlen

În ambițiile sale de protector al culturii, principele Gabriel Bethlen dorea să transforme Alba Iulia într-un „Heidelberg al estului”. În acest sens, a înființat, în 1622, Colegiul Academic, în inima Cetății. Instituția a fost ridicată, în 1629, la rangul de școală academică, cu trei facultăți: Teologie, Filosofie și Filologie. Școala, de tip umanist, avea 40 de elevi bursieri, susținuți direct din bugetul curții princiare de la Alba Iulia. Aici, tinerii se pregăteau pentru diferite cariere laice și funcții practice ale Principatului Transilvaniei.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Monumentul Custozza

Privind monumentul aflat în zona centrală a Pieței Cetății, vă întrebați, probabil, ce legătură există între Alba Iulia și bătălia de la Custozza din 1866, în timpul conflictului militar dintre Italia și Austria pentru posesiunea Veneției? La bătălia din nordul Italiei, câștigată de austrieci, a luat parte și Regimentul 50 Infanterie de la Alba Iulia, format în mare parte din români și maghiari, dar comandat de ofițeri austrieci. Inițiativa ridicării unui monument dedicat celor 133 de soldați și ofițeri căzuți la Custozza a aparținut ofițerilor Regimentului austriac de la Alba Iulia și s-a concretizat la 40 de ani de la lupta italiană, în 1906.

Monumentul Lossenau

Povestea monumentului Lossenau începe în 11 februarie 1849, când la Simeria armata revoluționară maghiară a înfruntat trupele austriece conduse de Ludwig Losy von Lossenau. În urma bătăliei, comandantul austriac a fost grav rănit și a murit câteva zile mai târziu. Deși astăzi se știu foarte puține date biografice despre colonelul austriac, moartea sa a făcut ca Alba Iulia să mai aibă încă un monument. Inițiativa ridicării monumentului a aparținut ofițerilor armatei habsburgice din garnizoana Alba Iulia. Piatra de temelie s-a pus în 1852, în prezența împăratului Franz Iosif. Amplasată în Piața Cetății, opera are forma unui turnuleț piramidal.

Obeliscul „Horea, Cloșca și Crișan”

Obeliscul din piatră impresionează, în primul rând, prin înălțimea sa, de 20 de metri, ce-l face vizibil de la zeci de kilometri. Monumentul este amplasat în fața Porții a III-a a Cetății, pe un deal artificial de pământ ce, în trecut, trebuia să protejeze poarta principală a fortificației de tirul direct al artileriei, în caz de asediu. Obeliscul a fost ridicat pentru marcarea a 150 de ani de la execuția lui Horea și Cloșca, conducătorii Răscoalei de la 1784. Prin dimensiuni și calitățile sale artistice, monumentul trebuia să fie la înălțimea evenimentului comemorat.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Statuia lui Mihai Viteazul

Momentul dezvelirii statuii lui Mihai Viteazul, 28 noiembrie 1968, a fost unul special. Se împlinesc 50 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România. La eveniment a participat însuși Nicolae Ceaușescu, care la vremea respectivă avea cea mai importantă funcție în stat, aceea de secretar general al Partidului Comunist Român. Se spune că tot liderul comunist ar fi decis ca lucrarea să fie realizată de sculptorul Oscar Han, în ideea că artistul era la o vârstă înaintată, iar statuia lui Mihai Viteazul ar fi putut fi ultima sa operă importantă. În realitate, realizările sale artistice au continuat. Statuia este amplasată în fața fostului Palat al Principilor Transilvaniei.

Poarta de Sud a Castrului Roman

Cea mai vizibilă urmă a castrului de la Apulum este poarta de pe latura de sud, numită Porta pincipalis dextra. Este singura dintre cele patru porți ale castrului de formă patrulateră care a rămas până în zilele noastre. Obiectivul, de maximă importanță pentru istoria antică a spațiului românesc, este pus în valoare pe Traseul celor Trei Fortificații, amenajat în zona sudică și sud-estică a Cetății Alba Carolina. Vestigiile rămase înfățișează doar o parte din aspectul de altădată al Porții și cam o treime din elevația ei de acum 1800 de ani.

Via Principalis

Patrulater, cu câte o poartă amplasată pe fiecare latură și cu drumuri principale care făceau legătura între porțile situate pe laturi opuse. Astfel, a fost proiectat castrul de la Apulum, de către inginerii și arhitecții Imperiului Roman, în urmă cu aproape două milenii. Dacă vă întrebați cum arătau drumurile care brăzdau anticul Apulum, vă spunem că la Alba Iulia se păstrează un segment din Via principalis. Era drumul care lega porțile principale ale castrului, de sud și de nord. Via principalis trecea prin fața „Principiei” castrului roman de la Apulum, adică sediul comandamentului Legiunii a XIII-a Gemina.

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sânclăuș, Județul Alba**

Fostul Gimnaziu Majláth

Clădirea centrală a Universității „1 Decembrie 1918” este unul dintre edificiile grandioase din Cetate, ridicat la sfârșitul anilor 1800. Încă de la înființare, a fost destinată educației, adăpostind, în prima fază, Gimnaziul Superior Romano-Catolic Majláth. Edificiul, de dimensiuni apreciabile, a fost construit pe locul unei foste biserici gotice de tip sală. Clădirea, în stil neoclasic, impresionează în special prin fațada sa principală decorată cu coloane cu fusuri canelate și capitelluri ionice și dorice, în alternanță, care îi amplifică monumentalitatea, precum și cu diferite alte registre ornamentale, cu motive vegetal-geometrice.

Casa de Cultură a Sindicatelor

Un obiectiv important pentru ultimele patru decenii din orașul Alba Iulia îl reprezintă Casa de Cultură a Sindicatelor. Lucrările de construcție au început în aprilie 1974 și s-au finalizat într-un timp record. Clădirea a fost dată în folosință la 18 decembrie 1976. Efortul a fost unul colectiv. La construirea și mobilarea noului edificiu cultural au contribuit 12 întreprinderi din județul Alba și din țară, care s-au orientat spre tehnici și soluții moderne, la acea vreme. Instituția de cultură are o sală de spectacole de 548 locuri și o lojă cu 30 de locuri, precum și o sală de conferințe de 165 de locuri.

Fostul Teatru Caragiale

Fostul Teatru Caragiale este clădirea din Alba Iulia care se află în slujba culturii de aproape 150 de ani. Povestea începe la sfârșitul anilor 1800, când o grădiniță din parcul orașului a fost reamenajată și a primit rolul de „redută orășenească”, adică un fel de „club” frecventat de „lumea bună” a orașului: oameni de afaceri, magistrați, avocați, funcționari, profesori. Clădirea a fost complet reamenajată, amplificată și modernizată înaintea Serbărilor Încoronării, din 15 octombrie 1922. Tot atunci, a primit și denumirea de „Teatru Caragiale”. În același an, la 1 decembrie, a avut loc și deschiderea oficială a stagiunii teatrale.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Statuia Lupoaiței

Statuia este amplasată în Piața Alessandria, numită astfel datorită înfrățirii orașului cu același nume din nordul Italiei cu Alba Iulia. Monumentul a fost donat orașului în anul 1993 de către consulul onorific al Italiei pentru județele Alba, Alba și Sibiu. Dacă statuile „lupoaiței” sunt la fel peste tot în lume, soclurile acestora diferă. La Alba Iulia a fost aleasă soluția amplasării pe o coloană romană, la fel ca în cazul copiei din Roma, de pe colina Capitoliului. În anul 2009, municipalitatea Albei Iulia a dăruit orașului Alessandria o replică a „lupoaiței”, care a fost așezată în „Piața Alba Iulia” a orașului piemontez.

Catedrala Încoronării

Consultant Științific: dr. Tudor Roșu, istoric
Editor: Nicolae Neag, expert PR.
Catedrala Încoronării este primul lăcaș de cult important construit în Transilvania după Unirea din 1918. Lăcașul de cult ortodox a fost ridicat special pentru încoronarea Regilor României Mari, Ferdinand și Maria, în 15 octombrie 1922. Piatra de temelie a edificiului a fost pusă pe 28 martie 1921. Lucrările propriu-zise de înălțare a Catedralei au durat aproximativ 9 luni. Din perspectivă arhitecturală, Catedrala se înscrie în stilul neobârncovenesc și în curentul național de arhitectură promovat în deceniile de debut ale secolului al XX-lea. Turnul clopotniță, înalt de 52 de metri, cu tot cu cruce, domină, alături de turnul Catedralei Catolice

Fosta Prefectură

Clădirea a fost ridicată în colțul Nord-Estic al Cetății, peste structura unor locuințe nobiliare mai vechi, de secol XVI. Edificiul suprapune una dintre cele patru laturi ale fostului castru roman de la Apulum, care avea același aliniament cu Cetatea medievală. Clădirea a avut, de-a lungul timpului, destinații civile, dar și militare. Denumirile sub care apare menționat edificiul au legătură cu funcțiunile pe care le-a avut, sau cu personalitățile pe care le-a găzduit. A fost Casa Scaunelor Săsești în vremea în care Alba Iulia era capitala Principatului Transilvaniei.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Alba Iulia - Cazarma Reg. 6 Pioneri № 5. Foto Bach, Alba Iulia 1935

Cazarma Pionierilor

Cazarma Pionierilor a fost ridicată între anii 1897-1898 pe întreaga latură estică a careului care delimita piața Cetății. Unitatea militară a primit numele împăratului austriac Franz Josef. Prin apariția unor corpuri de clădire care au fost dispuse independent pe cele patru laturi ale cazărmii, s-a format o amplă curte interioară. Edificiul a fost ridicat pe locul unei foste mănăstiri și biserici. În anii Primului Război Mondial, aici a funcționat un mare depozit militar austro-ungar. În toamna anului 1918, cazarma a fost una dintre primele și cele mai importante unități militare din Cetatea Alba Iulia preluate de militarii români. Clădirea a devenit sediul Gărzii Naționale, cunoscută și ca „Legiunea de la Alba Iulia“. Organizarea excelentă a Gărzii Naționale a reprezentat și unul dintre argumentele pentru care Alba Iulia a fost aleasă ca loc de desfășurare a Adunării Naționale, ce avea să hotărască Unirea Transilvaniei cu România.

Complexul de clădiri **și-a păstrat destinația militară și după Unirea din 1918**, dar pentru armata română, sub numele de Cazarma „Carol I“. Aici au fost instalate noile unități române de pionieri cunoscute în timp sub diferite denumiri.

În prezent, **clădirea este dezafectată** și se află în proprietatea Ministerului Apărării Naționale.

Catedrala Romano-Catolică „Sfântul Mihail”

Ridicată în urmă cu 800 de ani, catedrala arhiepiscopală romano-catolică este cea mai veche catedrală din Transilvania care continuă să funcționeze și cea mai veche clădire din Alba Iulia și din județul Alba. Este, totodată, de secole, cea mai înaltă clădire din Alba Iulia, dar și din județul Alba. Turnul măsoară, cu tot cu cruce, 56,7 metri și domină perspectiva orașului văzut din depărtare. Catedrala este considerată ca fiind cel de-al treilea edificiu religios ridicat pe același amplasament. Este construită din blocuri

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

 <p>PALATUL EPISCOPAL - ÎNTRARE</p>	<p>de piatră provenite în parte din zidurile castrului ridicat de romani la Apulum.</p> <p><u>Palatul Arhiepiscopal</u> Palatul arhiepiscopal este amplasat în colțul sud-vestic al Cetății, în imediata apropiere a catedralei romano-catolice. Istoria palatului este strâns legată de cea a prestigioasei instituții care funcționează aici de secole: Episcopia Romano-Catolică de Alba Iulia, ridicată la rang de Arhiepiscopie în anul 1991. Începuturile palatului sunt greu de descifrat. Prima mențiune documentară ce amintește de existența acestuia datează din anul 1287. Edificiul, reședința episcopului, a fost construit în paralel cu catedrala din imediata vecinătate.</p>
	<p><u>Ruinele Bisericii De Secol X</u> În anul 2011, în timpul realizării proiectelor de reabilitare ale cetății, o descoperire întâmplătoare a determinat cercetarea arheologică a spațiului verde din fața Palatului arhiepiscopal romano-catolic. Săpăturile au pus în evidență vestigiile unei biserici. Dimensiunile bisericii sunt de 20 metri pe axa est-vest și 12 metri pe axa nord-sud, cu o grosime a zidurilor de 1,2 metri. După interpretările specialiștilor, biserica este considerată ca funcționând aproximativ în intervalul 950-1050. Din punct de vedere arhitectural, biserica era o variantă provincială a planului bizantin „în cruce greacă înscrisă”.</p>
	<p><u>Fosta Manutanță</u> Alba Iulia a intrat la sfârșitul secolului al XVII-lea într-o nouă epocă, odată cu preluarea Transilvaniei de către austrieci. După ce autoritățile de la Viena au hotărât ridicarea Cetății Alba Carolina, orașul s-a transformat într-o mare cazarmă. Una dintre unitățile armatei imperiale din Cetate a fost manutanța. Rolul principal era acela de a procura făina și a produce pâinea pentru soldații din incinta fortificației. În plan secundar, servea și ca magazie de provizii. Amplasată pe latura de răsărit a Cetății, clădirea în care a funcționat manutanța este una masivă, de formă patrulateră, cu curte interioară.</p>

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Fostul Comisariat de Război

Comisariatul de Război a reprezentat o structură importantă în cadrul garnizoanei austriece din Cetatea Alba Carolina. Atribuțiile erau atât militare, cât și economice și sociale: de la recrutarea soldaților, la probleme de construcții și întreținere, aprovizionare, contabilitate și până la asistență sanitară. Clădirea Comisariatului s-a aflat printre primele proiecte care poartă semnătura întâiului arhitect al Cetății bastionare de secol XVIII, italianul Giovanni Morando Visconti. De formă pătrată, edificiul este unul masiv, tipic militar, dar emanând și o anumită prestanță.

POARTA I a CETĂȚII ALBA CAROLINA

Consultant Științific: dr. Tudor Roșu, istoric
Editor: Nicolae Neag, expert PR.
Construită din piatră, sub forma unui arc de triumf, Poarta I-a a Cetății Alba Carolina este situată la baza terasei pe care a fost ridicată fortificația. Este primul punct de acces în incintă, dinspre Răsărit. Poarta oferă o adevărată „lecție” deschisă de istorie despre antichitate, despre cea romană, în principal, a cărui moștenire o revendica Imperiul Habsburgic. În partea superioară sunt plasate statuile lui Marte – zeul războiului și Venus – zeița frumuseții. Monumentul poartă un bogat decor sculptural, cu reprezentări în relief.

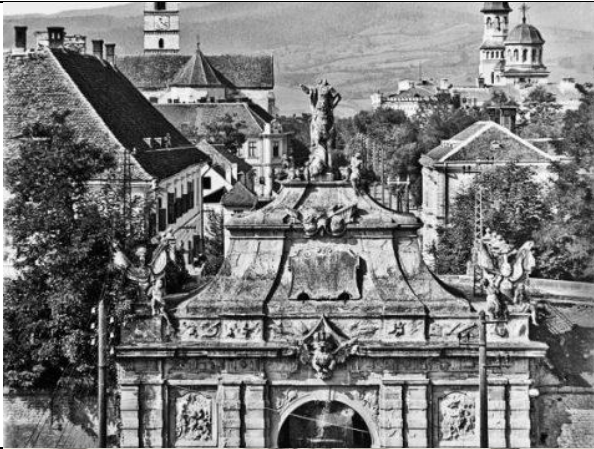
Poarta a II-a a Cetății Alba Carolina

Povestea porții a II-a a Cetății Alba Carolina are și episoade mai zburcuate. Monumentul a început să fie numărat între porțile fortificației abia după 1935, când a fost demolat, cu ocazia ridicării, în apropiere, a Obeliscului „Horea, Cloșca și Crișan”. Forma actuală a porții este rezultatul unui proiect de restaurare finalizat în anul 2009. Până atunci, doar stâlpii laterali și câteva balamale mai aminteau trecătorilor de monument. În noua structură au fost reamplasați, pe stâlpii centrali, atlanții originali ce străjuiseră până atunci intrarea în Muzeul Național al Unirii.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

[Poarta a III-a a Cetății Alba Carolina](#)

Amplasată pe latura de Răsărit a Cetății Alba Carolina, Poarta a III-a este principalul punct de acces în fortificația propriu-zisă. Poarta este plasată chiar la mijlocul porțiunii de zid ce unește două bastioane ale Cetății: Sfântul Eugen și Sfântul Capistrano, ultimul cunoscut și cu denumirea de Transilvaniei. Monumentul, de forma unui dublu arc de triumf, se remarcă atât prin dimensiuni, cât și prin bogăția decorului.

[Poarta a IV-a a Cetății Alba Carolina](#)

„Poarta Episcopului” și „Poarta Nouă” sunt denumirile sub care a fost cunoscută în trecut Poarta a IV-a a Cetății Alba Carolina. Monumentul are forma unui culoar boltit ce străbate zidul dintre două bastioane ale Cetății: Trinitarienilor și Sfântul Mihail și este amplasată la capătul de vest al drumului principal care străbate Cetatea. Este singura poartă cu decor sculptural bogat, dintre cele trei existente pe latura de vest a fortificației. Deschiderea Porții este încadrată de două statui, care în limbaj tehnic se numesc atlanti, în care sunt reprezentați doi bărbați maturi, cu barbă, înfășurați în mantii ce le acoperă parțial goliciunea

[Poarta a V-a a Cetății Alba Carolina](#)

Poarta a V-a a Cetății este una dintre intrările secundare, aflate în partea vestică a fortificației. În secolele XVIII-XIX avea scop utilitar: asigura ieșirea soldaților spre câmpul de instrucție, situat în zona actualului Platou al Romanilor. Arhitectura Porții este una simplă. Monumentul are forma unui tunel boltit de cărămidă, lung de 15 metri, ce asigură legătura între ravelinul Sfântul Mihail și cea de-a treia linie de apărare a fortificației, numită contragardă. Pe acest traseu au intrat, în 1919, regele Ferdinand și regina Maria în Cetate, la prima vizită a suveranilor României în orașul Marii Uniri.

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

Poarta a VI-a a Cetății Alba Carolina

Este poarta pe care au intrat în Cetate Regele Ferdinand și Regina Maria, atunci când au vizitat pentru prima dată Alba Iulia, în anul 1919. Tot pe aici au trecut și în 1922, când au fost încoronați ca Suverani ai României Mari. Poarta a VI-a este situată pe latura de vest a Cetății Alba Carolina, pe cea ce reprezintă cea de-a treia linie de apărare a fortificației, numită contragardă. Monumentul are dimensiuni reduse, fiind alcătuit din doi stâlpi masivi din blocuri de piatră suprapuse, fără elemente decorative, încastrați în zidul de cărămidă.

Poarta a VII-a a Cetății Alba Carolina

Poarta a VII a este plasată pe latura de nord a Cetății Alba Carolina, pe cea de-a treia linie de apărare a fortificației, numită în limbaj tehnic contragardă. A fost descoperită în timpul amplelor lucrări de restaurare a Cetății, după ce a fost nefuncțională aproape 300 de ani. Ideea utilității acestei porți ar fi fost abandonată încă înainte de finalizarea fortificației, astfel încât deschiderea a fost blocată cu un zid de cărămidă. Probabil, a fost luat în considerare faptul că existența porții ar fi îngreunat mai degrabă apărarea corpului principal al cetății în cazul unui atac dinspre latura nordică.

Bastionul Transilvaniei

Sunt șapte la număr și-i dau Cetății Alba Carolina forma de stea cu șapte colțuri. Vorbim de bastioanele Cetății, care formează în zona centrală „incinta de siguranță” a fortificației, cea mai importantă și cea mai bine protejată. Ridicat pe latura de Răsărit a fortificației, bastionul Sfântul Capistrano a fost botezat de austrieci după Giovanni da Capistrano, un călugăr franciscan italian cu o bogată activitate religioasă, canonizat în 1690. Zidurile bastionului sunt construite din cărămidă și umplutură de pământ și au la bază 2,5 metri grosime, iar pentru umplerea lor s-a folosit și piatră provenită de la ruinele castrului roman Apulum.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

CASA VELICAN

Situată în zona centrală a orașului Alba Iulia, Casa Velican s-a interesat cu istoria României, atât înainte momentului 1 decembrie 1918, cât și în perioada imediat următoare. Unul dintre criteriile alegerii locuinței sale ca loc de întâlnire a fruntașilor politici ardeleni a fost acela că familia Velican avea vechi relații cu luptătorii marcant pentru Unirea Transilvaniei cu România. În plus, imobilul era unul confortabil. Camil Velican a fost unul dintre principalii organizatori locali ai Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, care a hotărât Unirea Transilvaniei cu România.

Piața Cetății

Este locul din inima Cetății în care își dau întâlnire anual zeci de mii de oameni de toate vârstele, pentru a se bucura de concerte pline de ritm. Aici, artiști din țară și străinătate ne demonstrează că muzica se aude cel mai bine în Piața Cetății. Dacă tot ajungeți în acest spațiu la un concert, sau pur și simplu vă opriți pentru socializare sau pentru a face fotografii, trebuie să știți că zona a avut o importanță aparte încă de pe vremea romanilor. Aici și-a avut sediul comandamentul Legiunii a XIII-a Gemina, singura legiune care a staționat în Dacia pe toată perioada ocupației romane.

Piața Toboșarului

Numele Pieței este dat de statuia amplasată în mijlocul ei, care-l reprezintă pe un toboșar îmbrăcat în uniformă de secol al XVIII-lea. Este locul în care vă puteți plimba „la pas”, cu bicicleta sau rolele. „Piața” este, de fapt, spațiul dintre două bastioane ale Cetății Alba Carolina aflate pe latura nordică a fortificației: Sfânta Elisabeta și Sfântul Carol. Lucrarea de fortificație amplasată în fața lor, spre nord, se numește ravelin și poartă numele de Elisabeta. Numele bastionului Sfântul Carol face trimitere la împăratul Carol al VI-lea, în timpul căruia a fost ridicată Cetatea.

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

Poarta Monetăriei

În Cetatea Alba Iulia au existat, de-a lungul timpului, două monetării: cea „veche” și cea „nouă”. Prima a funcționat în vremea în care Alba Iulia a fost, timp de aproape 150 de ani, capitala Principatului Transilvaniei. Primele emisiuni monetare cu sigla orașului datează de la începutul anilor 1600, din vremea principelui Gabriel Báthory. „Vechea monetărie” a atins apogeul în vremea succesorului acestuia, principele Gabriel Bethlen, care a emis o mare masă monetară, inclusiv piese din aur. După ce austriecii au preluat Transilvania, monetăria a trecut în proprietatea Imperiului Habsburgic.

Fostul Hotel Hungaria

Inaugurat în 1887, Hotelul Hungaria a fost la acea vreme cea mai impunătoare clădire din așa numitul „Oraș de Jos”. Poziția sa a fost una centrală, în Piața Orașului, pe latura de apus a acesteia. Stabilimentul a găzduit numeroase evenimente politice și culturale. 30 noiembrie 1918 a fost ziua în care hotelul și-a dat „mâna” cu istoria României. În restaurantul hotelului, s-au negociat și stabilit articolele Rezoluției Unirii, documentul de căpătâi al Unirii Transilvaniei cu România. Actul a fost votat a doua zi, 1 decembrie 1918, tot la Alba Iulia, în actuala Sală a Unirii.

Monumentul de pe Dealul Furcilor

Monumentul amintește de execuția lui Horea și Cloșca la Alba Iulia, în 28 februarie 1785. Inițiativa ridicării acestui mic obelisc a fost luată în 1926, fapt inscripționat în marmură pe soclul acestuia. Plasarea monumentului pe Dealul Furcilor nu a fost întâmplătoare, aici fiind, în trecut, locul de execuție al orașului. Poziția acestuia era, însă, de cealaltă parte a Dealului, spre sud, mai aproape de actualul cartier Partoș. Cum la momentul inaugurării monumentului, informația nu era cunoscută, s-a crezut că locul execuției liderilor Răscoalei din 1784-1785 este aproape de cel în care a și fost amplasat. Obeliscul are înălțimea de 4 metri.

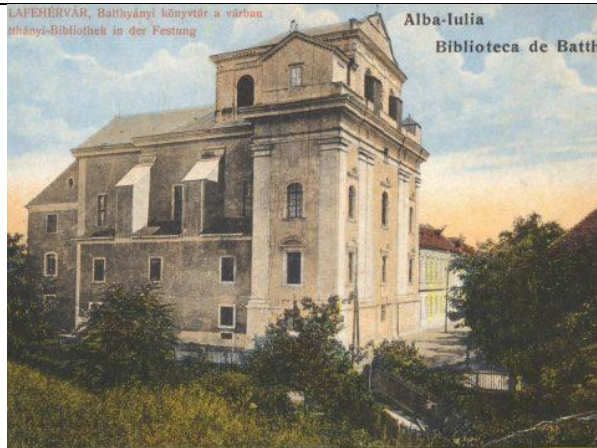

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

Traseul celor trei Fortificații

Vizitatorii care ajung pe „Traseul celor trei fortificații” au ocazia să se întoarcă în timp, să călătorească de-a lungul a două milenii, printre vestigiile a trei fortificații, din tot atâtea epoci diferite. Altfel spus, fiecare Cetate ridicată a înglobat-o pe cea veche: Castrul ridicat de romani, Cetatea medievală și Cetatea Alba Carolina. Traseul este amenajat în zona sudică și sud-estică a Cetății bastionare Alba Carolina, având conformația unui muzeu în aer liber, în cea mai mare parte a sa. Cea mai vizibilă urmă a castrului de la Apulum este poarta de pe latura de sud, numită Porta principalis dextra.

Biblioteca Batthyaneum

Unul dintre cele mai importante locuri din Alba Iulia și, în același timp, unul dintre principalele motive de faimă ale orașului este Batthyaneum. Prin colecția de cărți medievale și premoderne, Biblioteca Batthyaneum rămâne un veritabil muzeu al cărților rare, la mai bine de 200 de ani de la înființare. Clădirea a fost ridicată în prima parte a secolului al XVIII-lea, într-un colț al Cetății. Este un loc cu dublă valoare: spirituală și culturală. Este un monument de arhitectură religioasă, întrucât în prima fază a servit drept biserică și mănăstire pentru trinitarieni, un vechi ordin catolic dedicat Sfintei Trinități.

Institutul Teologic Romano-Catolic

Una dintre școlile de elită înființate în Cetatea Alba Carolina, în secolul al XVIII-lea, a fost Seminarul Romano-Catolic, cunoscut sub numele de Seminarium Incarnatae Sapientiae, în traducere Înțelepciunea Întrupată. Institutul teologic a fost întemeiat în 1753 de către episcopul Sztoyka Zsigmond Antal (1749-1759) și a funcționat în mai multe spații din incinta fortificației până în 1792. La inițiativa episcopului Batthyhány Ignác (1780-1798), clădirea fostului complex monahal al ordinului trinitarienilor, desființat în 1783, a primit o altă destinație. În clădirea bisericii, episcopul a întemeiat o bibliotecă și un observator astronomic, actuala Biblioteca Batthyaneum. În clădirea mănăstirii a fost mutat institutul teologic unde funcționează și astăzi.

6. Prezentarea comunei Sâncel, județul Alba

STEMA comunei Sâncel, județul Alba a fost aprobată prin Hotărârea nr. 909/2013 privind aprobarea stemelor comunelor Fărău, Lunca Mureșului, Ocoliș și Sâncel, județul Alba.

Fig. 10

Sâncel (în maghiară: *Szancsal*, în germană: *Simtschal*) este o comună în județul Alba, Transilvania, România, formată din satele Iclod, Pănade și Sâncel (reședința).

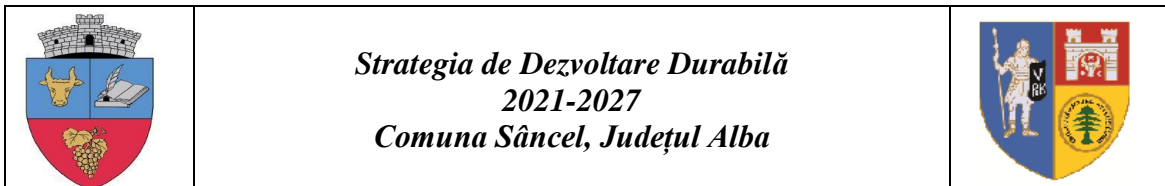

Fig. 11

6.1 Repere istorice

Atestarea documentară - localitatea fiind amintit pentru prima dată într-un document din anul 1252, prin care Capitul bisericii din Alba Iulia arată că fiii comitelui Martin au vândut comitelui Herbord și fratelui său Laurențiu, jumătate din moșia Sâncel („terra Zonchel”). Este de presupus că așezarea exista și înainte de această dată, având în vedere că documentul respectiv menționează că ”pe vremea fericită” acest pământ “hrănea trei sate”.

Ulterior numele satului reapare în alte documente, care întăresc atestarea din vechime a satului:

- contractul din anul 1271 prin care regele Ungariei, Ștefan al V-lea (1270-1272), aprobă vânzarea a două moșii (Sâncelul și Blajul) între comiții Tell din Brașov și Chyel din Câlnic;

- două acte de proprietate din 1315 și 1341;

- documentul din anul 1347 prin care Petru, vice-voievodul Transilvaniei, cere Capitulului din Alba Iulia să-și trimită omul de mărturie pentru stabilirea hotarului moșiei Sâncel.

Sâncelul era un sat de iobagi, așa cum reiese din documentele vremii, și împreună cu Blajul și alte sate din jur, aparținea de comitatul Cetatea de Baltă până în secolul al XV-lea când Iancu de Alba (voievodul Transilvaniei), îl alipește comitatului Alba (în anul 1451). Desigur că o dată cu stabilirea Episcopiei Bisericii Române Unite cu Roma la Blaj, în anul 1737, istoria satului Sâncel și a celor din jur va fi marcată de istoria Blajului, care va avea un ecou important în destinele poporului român.

La evenimentele istorice din 1848, sâncelenii au participat cu entuziasm, în acele zile de deșteptare națională, fapt care a atras după sine măsuri drastice din partea autorităților, dându-se foc satului, 16 locuitori fiind uciși în timpul represaliilor. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, viața sâncelenilor se desfășoară într-un ritm liniștit, ca în toate satele ardelen. Popor de plugari, oamenii erau legați de glia strămoșească și de animalele lor. Viața și-o petreceau mai mult pe câmp, care le asigura existența, de aici reieșind și iubirea nemăsurată a sâncelenilor pentru pământ.

Al doilea deceniu al secolului al XX-lea le aduce sâncelenilor, ca și întregii omeniri, cumplita nenorocire a primului război mondial, unde mulți dintre ei, tineri și vârstnici, au trebuit să lupte în rândul armatelor austro-ungare. Mulți nu s-au mai întors acasă, numele eroilor căzuți pe front fiind scrise astăzi pe monumentul ridicat în cinstea lor în centrul satului.

După primul război mondial și pentru sânceleni a urmat o perioadă de pace, de liniște și de prosperitate. În aceasta perioadă satul s-a întins, mai ales în timpul reformei agrare, în partea de sud-vest, care și astăzi poartă numele de “Satul ăl Nou”.

La Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, sâncelenii au participat firesc, cu tot entuziasmul întreținut de Consiliul Național Român din Blaj.

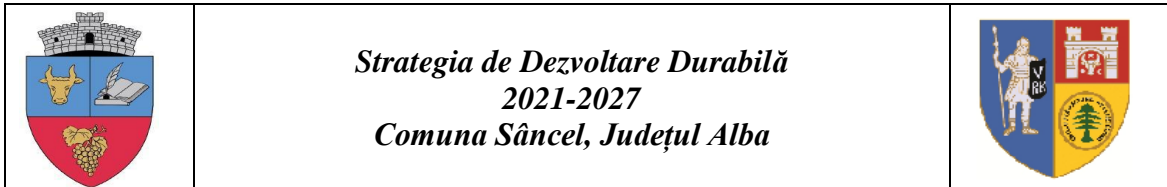
Cel de-al doilea război mondial a fost prilejul prin care sâncelenii și-au adus din nou tributul lor de sânge, eroii neamului al căror nume este înscris pe monumentul din centrul satului, fiind mărturie pentru jertfa sâncelenilor.

După cel de-al doilea război mondial, întreaga înfățișare a satului s-a schimbat, apărând case noi, asemănătoare cu cele de la oraș. Unele din ulițele satului au fost aliniate și pietruite.

În anul 1963 s-a introdus curentul electric, iar în 1994 gazul metan astfel încât condițiile de viață ale locuitorilor sunt comparabile astăzi cu cele de la oraș.

Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/S%C3%A2ncel,_Alba

6.2 Așezare geografică și suprafața

Sâncel este situat în partea de est a județului Alba, în bazinul râului Târnava Mică, aflându-se la o distanță de 48 km de reședința județului, municipiul Alba Iulia, 4 km de municipiul Blaj și 36 km față de municipiul Târnăveni. Coordonatele geografice care definesc așezarea satului sunt: paralela de 46° latitudine nordică, și meridianul 24° longitudine estică. Din punct de vedere administrativ teritoriul comunei din care face parte satul Sâncel are în componență trei sate: Sâncel, reședință comunei, situat pe malul stâng al Târnavii Mici și satele Pânade și respectiv Iclod, situate pe malul drept al aceluiași râu. Față de reședința comunei celelalte două sate se află la o distanță relativ apropiată: 5 km satul Pânade și 1 km satul Iclod.

Suprafața comunei a cărei centru de comună este Sâncel, află în limitele perimetrului administrativ este de 5135 ha, reprezentând 0,82% din suprafața județului Alba.

Teritoriul comunei are următorii riverani:

- la vest, comunele Lopadea Nouă și Bucerdea Grânoasă;
- la est și nord-est, comuna Șona;
- sud-est, comuna Valea Lungă;
- la sud-vest, municipiul Blaj.

Fig. 12 Sâncel pe Harta Iosefină a Transilvaniei, 1769-1773

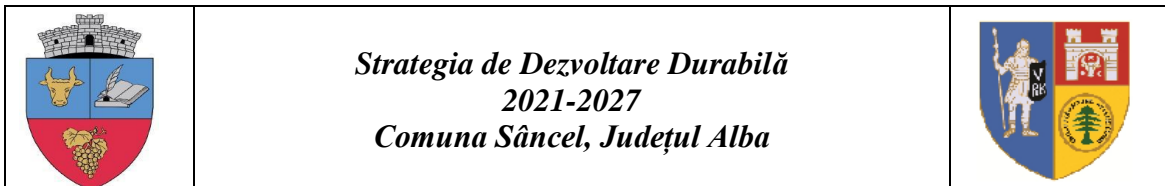
6.3 Cadrul natural

Relieful

Relieful caracteristic este dominat de unitățile geomorfologice sculptate de principalul curs de apă, Târnava Mică, și care fac parte din unitatea morfostructurală Podișul Târnavelor.

Din punct de vedere geologic, zona aparține Unității de Vorland a Podișului Transilvaniei, formațiunile care apar la zi pe teritoriul comunei fiind constituite din

depozite sedimentare de varstă Miocen-Pliocen, cu structură de tip monoclin, foarte puțin afectate tectonic.

Zonele de interfluvii alternează cu cele de versant, pe alocuri cu pante destul de accentuate și zone de depresionare. Altitudinea maximă este situată în vârful Zăpadia Mare (532,8 m, iar cea minimă în lunca Târnavei Mici, 250 m. Înclinarea versanților din această regiune este de 20 în podurile de terasă și luncă, iar pe versanți depășește 150.

Relieful cuprinde patru terase dispuse astfel:

- Terasa I și II, de-a lungul Târnavei Mici, în partea dreaptă (sporadic) și respectiv stângă a acestuia, intrând uneori în contact cu lunca;
- Terasa a III-a este cea mai bine reprezentată, iar la nivelul terasei a IV-a se află o largă înșeuare, legată de fenomene de captare.

Pe teritoriul acestei localități se găsesc izvoare sărate.

Clima

Clima satului Sâncel are un caracter continental temperat, relativ blând. Curenții de aer care circulă dinspre vest îndeosebi fönul, au urmări pozitive asupra culturilor agricole.

Se constată că în cursul anului temperatura cea mai ridicată se înregistrează în luna iulie (20,6 grade celsius) în medie, iar cea mai scăzută în ianuarie (-2,7 grade celsius) în medie, temperatura multianuală ajunge la circa 9 grade celsius.

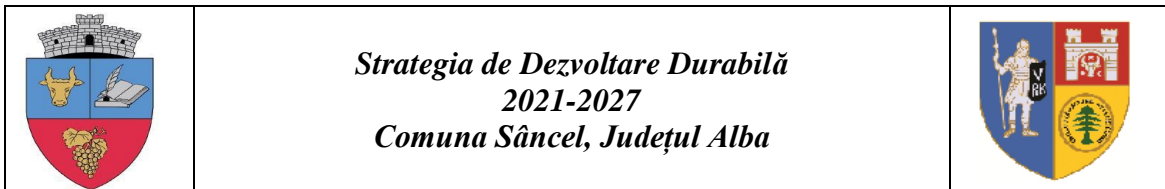
Iarna aerul continental rece coboară valorile minime ale temperaturii până la -32 grade celsius, iar vara aerul cald, de natură mediteraneană, ridică valorile maxime la peste 35 grade celsius. Temperaturile mai scăzute de-a lungul Târnavei Mici sunt datorate staționării maselor de aer mai rece care determină prin presiune o suprarăcire. Acest fenomen conduce la apariția frecventă a ceții în lunca Târnavei, în vreme ce pe versanții deasupra luncii predomină cerul senin.

Cantitățile de precipitații căzute în timpul anului ajung la o cantitate anuală medie de 600 mm. Când precipitațiile scad sub 450 mm, anii sunt secetoși, dar în decursul vremii s-au consemnat și ani ploioși, cu precipitații ridicate la 650 mm. De obicei, în luna iunie se intensifică confluența aerului atlantic și ploile torențiale aduc pe pământ mari cantități de apă. În schimb, în cursul primăverii și toamnei se remarcă intensitatea mică și durata mare a căderilor de precipitații lichide. La 12 iulie 1941 s-a înregistrat în 24 ore o cantitate maximă de apă de 82 mm pe m², fenomen imprimat de „caracterul de tip continental al ploilor”. Iarna precipitațiile solide căzute sub forma stratului de zăpadă ajung la grosime medie și persistă 60 de zile. Vântul predominant bate dinspre nord-est și dinspre sud-vest. Vântul sud-vestic reprezintă foenu, pornit în urma încălzirii și uscării aerului ce, coboară pe versanții estici ai Munților Trascăului. Vântul de nord-est se numește „turdeanul” și bate rece în cursul toamnei.

Clima blândă contribuie la crearea condițiilor optime de locuire a omului încă din zorii preistoriei, de cultivare a plantelor și de creștere a animalelor.

Mediu

După cum rezultă din strategia UE privind dezvoltarea durabilă, un obiectiv major îl constituie promovarea unei dezvoltări regionale mai echilibrate prin reducerea disparităților economice și menținerea viabilității comunităților rurale și urbane așa cum se recomandă prin perspectiva europeană a dezvoltării teritoriale. În acest sens se prevede încurajarea inițiativelor locale destinate abordării problemelor cu care se confruntă zonele urbane și elaborarea de recomandări privind strategii integrate pentru zone urbane și sensibile din punct de vedere al mediului. Activitatea de elaborare a studiilor de evaluare a impactului de mediu pentru proiectele de amenajare a teritoriului și de urbanism la nivel de localități rurale sau urbane, are ca scop principal evaluarea problemelor de mediu, ameliorarea și conservarea mediului înconjurător precum și analiza modului în care la nivelul actual s-a reușit în proiectul de amenajare a teritoriului, implementarea strategiilor europene și naționale de protecția mediului acestea fiind prioritare și condiționând prevederile de dezvoltare economică și socială.

6.4 Populația

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Sâncel se ridică la 2.411 locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2.790 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (90,38%), cu o minoritate de romi (5,02%). Pentru 4,31% din populație nu este cunoscută apartenența etnică. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (91,62%), cu o minoritate de greco-catolici (3,32%). Pentru 4,4% din populație nu este cunoscută apartenența confesională.

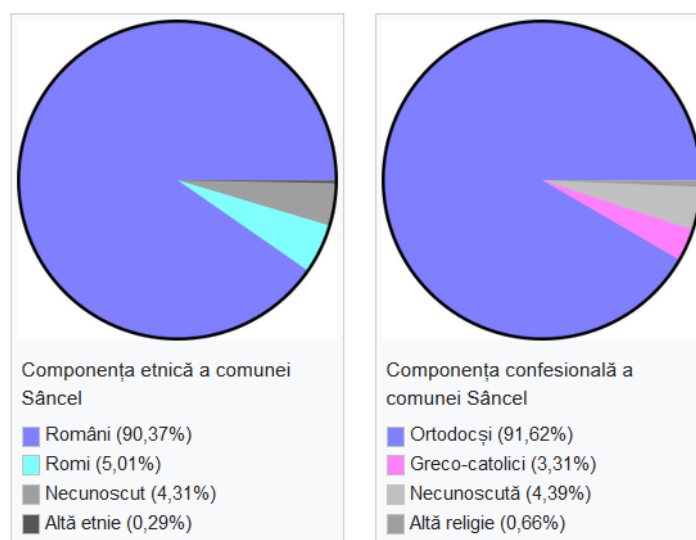

Fig. 13

Persoane trecute de 100 ani

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Născută în ZIUA UNIRII: O femeie din Sâncel – Alba, în vârstă de 101 ani, sărbătorită în fiecare an odată cu România (Publicat pe 01.12.2020 de RedactiaAlba24.ro).

Fig. 14

Ana Oniga, o femeie din localitatea Sâncel, județul Alba, a împlinit marți, 1 decembrie 2020, 101 de ani de viață. Ana Oniga este cel mai în vârstă locuitor al comunei Sâncel și în ultimii ani a fost sărbătorită și felicitată cu acest prilej nu doar de rude, ci și de autoritățile locale și de preotul paroh.

Născută în 1 decembrie 1919, la un an după Marea Unire de la Alba Iulia, Ana Oniga, care locuiește în Sâncel alături de fiica și ginerele său, nu are probleme majore de sănătate, fiind lucidă și numai cu auzul fiind mai puțin bine.

Fig. 15

„Nana Ană”, cum i se spune, cea mai în vârstă persoană din localitate.

Ceilalți locuitori ai comunei care au ajuns la o vârstă venerabilă sunt veterani de război.

6.5 Învățământ și educație

„Ion Pop Retegan” din Sâncel s-a implicat în Proiectul Educativ „Educație pentru Viață, Iubire și Familie” (din 17 Școli Gimnaziale și 8 Licee și Colegii Naționale din județul Alba care au participat la acest proiect).

Conform informațiilor Asociației Filantropia Ortodoxă Alba Iulia :

Proiectul „Educație pentru Viață, Iubire și Familie”, este un proiect desfășurat de Inspectoratul Școlar Județean Alba, în parteneriat cu Asociația „Filantropia Ortodoxă Alba Iulia” și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscopul Alba Iuliei.

Proiectul Județean Educativ „Educație pentru Viață, Iubire și Familie” a demarat în mai multe unități școlare din județul Alba. Un număr de 58 de cadre didactice și-au propus în cadrul proiectului, o serie de activități prin care urmăresc dezvoltarea la elevi a unor valori morale privind respectul pentru viață și pentru familie, dezvoltarea unor relații armonioase și sănatoase între părinți și copii, creșterea abilităților de intervenție educativă a părinților în viața copiilor și întărirea colaborării dintre Școală, Familie, Comunitate și Biserică.

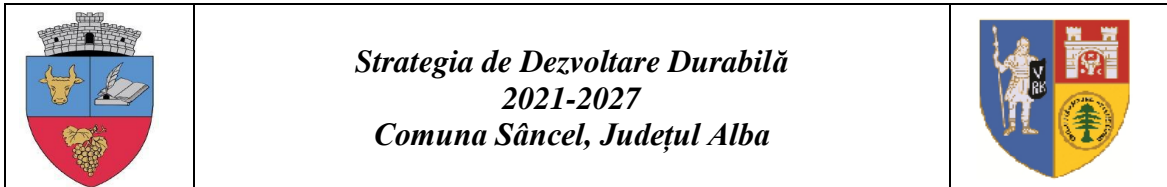

Fig. 16

În fiecare clasă a fost amenajat un Colț al Fericirii, unde elevii au expus din lucrările realizate în cadrul proiectului, caracterizate de originalitate și sensibilitate, lucrări care au transmis un mesaj de suflet părinților, și constituie un „loc” special de reflecție asupra sensului și bucuriei vieții trăite frumos.

„Toți cei implicați s-au arătat nerăbdători să continue activitățile propuse, mărturisind că faptul de a fi împreună, sărbătorind Viața, Iubirea și Familia, le-a adus un plus de sens și multă bucurie în același timp.

Pe parcursul lunii Martie, Luna pentru Viață, vor continua întâlnirile de suflet dintre Părinți și Copii, activitățile proiectului vor demara și în celelalte școli implicate, fiind

așteptat cu nerăbdare și mult interes Marșul pentru Viață, care se va desfășura în data de 29 Martie”, a declarat prof. Laura Popa, coordonatorul proiectului.

6.6 Economia și Mediul de afaceri

Agricultura

În comuna Sâncel agricultura îndeplinește un rol important în dezvoltarea rurală și reprezintă ”pilonul de baza al unei politici de dezvoltare menite să pună în practică întregul potențial al acestui spațiu” (sursa: declarația Ing. ILIE FRATILA, primarul comunei Sâncel).

La fel ca și în ceilalți ani Consiliul Local a adoptat o strategie conform cerințelor, în funcție de resursele naturale oferite, de tradițiile agricole, mergând cu toate acestea în pas cu dezvoltarea economică și socială, dar mai ales cu tehnica, înțelegând că economia noastră rurală se bazează în special pe exploatarea agricolă.

Dezvoltarea durabilă presupune creșterea bunăstării populației prin aplicarea metodelor și metodologiilor strict agricole, fără a afecta capacitatea celorlalți cetățeni aflați într-o anumită competiție cu agricultura.

Însă au rămas câteva puncte slabe, declară primarul:

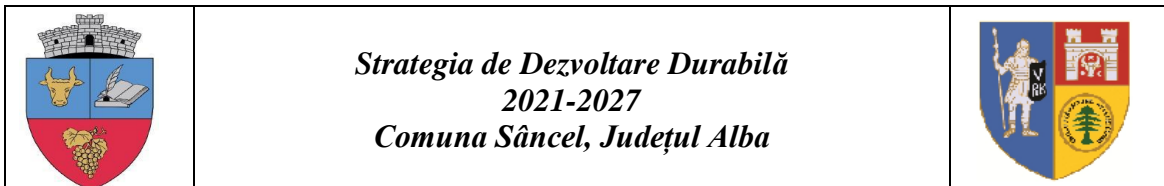
- interesul foarte slab pentru calitatea lucrărilor agricole
- interesul foarte scăzut pentru achiziționarea de utilaje agricole, indiferent dacă acestea sunt noi sau la mâna a doua
- lipsa interesului pentru găsirea metodelor de aplicare a tehnologiilor noi aplicabile pentru diferite culturi
- interesul slab pentru aplicarea de soiuri de calitate
- lipsa interesului pentru aplicarea tratamentelor fitosanitare
- lipsa interesului celor care se ocupă de agricultura de a urma unul sau mai multe cursuri de pregătire în vederea aplicării tehnologiei moderne în urma dobândirii cunoștințelor la aceste măsuri (în continuare se practică ”agricultura după ureche” cu sămânța repetitivă, cu creșterea animalelor metis sau aplicarea de culturi și tehnologii neadecvate solului).

Totodată, agricultura a fost foarte slab sprijinită de către stat, aceasta datorându-se pe de o parte interesului mic sau deloc pentru practicarea acestor indeletniciri, iar pe de altă parte gândirea că aceste sume pot proveni din programe europene, menționează primarul.

Apariția Legii 247/2005 a creat mari nemulțumiri în rândul celor care au formulat cereri pentru reconstituirea dreptului de proprietate. Am reușit totuși să soluționăm toate cererile urmând să punem în posesie pe toți cei în drept.

Situația terenurilor agricole din comuna Sâncel, cu cele trei sate Sâncel, Iclod, Panade.

- Intravilan - 236 ha
- Extravilan - 4858 ha
- Nr.gospodarii - 919
- Nr.locuinte - 927

În cadrul comunei există un numar mare de animale, mici sau mari, dar nu prea există conditii de crestere a acestora.

Structura animalelor aflate in gospodariile crescatorilor de animale:

- bovine – 624 cap.
- ovine - 6630 cap.
- caprine – 133 cap.
- cabaline – 342 cap.
- magari - 3 cap.
- pasari - 50.000 cap.
- familii albine – 407

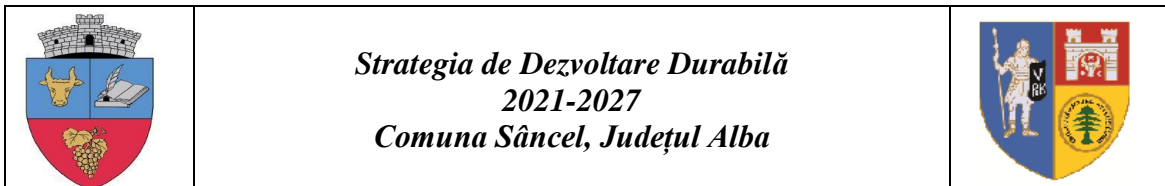
In comuna Sincel sunt inregistrate urmatoarele utilaje agricole:

- tractoare 45 CP - 22 buc.
- tractoare 65CP - 44 buc.
- tractoare straine- 4 buc
- combine pentru paioase - 9 buc.
- combine pentru porumb – 1 buc.
- pluguri pt.tractor - 58 buc.
- cultivatoare - 6 buc.
- grape mecanice - 42 buc.
- combinatoare - 2 buc.
- masini de imprastiat ingr. chimice - 1 buc.
- semanatori pentru paioase - 14 buc.
- semanatori pentru prasitoare – 10 buc.
- masini pentru erbicidat - 10 buc.
- cositori mecanice - 10 buc.
- prese pentru balotat - 3 buc.
- remorci pentru tractor – 39 buc.
- care si carute - 210 buc.
- instalatii pentru muls mechanic - 8 buc.
- autoveh.pentru transport marfuri – 3 buc.
- masini pentru recoltat cartofi - 2 buc.
- masini pentru plantat cartofi - 1 buc.

6.7 Sănătate

Unele din Obiectivele principale:

- Restructurarea zonelor adiacente raului Tarnava Mica si transformarea lor in zone verzi cu rol de agrement, amenajate minimal, punandu-se accentul pe relatia cu cadrul natural.
- Restructurarea zonelor verzi adiacente apelor si transformarea lor in zone cu rol de agrement si pescuit sportive.

Investiție de peste 2.000.000 lei la Sâncel, într-o sală de sport modernă

În august 2020 Compania Națională de Investiții (CNI) a lansat în sistemul electronic de achiziții publice o licitație pentru proiectare – faza adaptare la amplasament, execuție lucrări și asistență tehnică din partea proiectantului pentru obiectivul Sala de educație fizică școlară, comună Sancel, sat Sancel, str. M. Eminescu nr. 27, județul Alba. Valoarea totală a investiției este de 2.087.541,49 lei, fără TVA.

În contextul socio-economic este recunoscută pe plan mondial tendința de creștere a timpului de muncă și a activităților școlare în dauna timpului alocat activităților sportive. Astfel apare nevoia firească a populației de a beneficia de servicii de agrement tot mai diversificate.

În categoria serviciilor de agrement un loc tot mai important îl ocupă cele sportive, în stransa concordanță cu conștientizarea pe scară largă a rolului pozitiv pe care îl au mișcarea și sportul în dezvoltarea armonioasă, fizică și psihică a individului.

Prin realizarea acestui proiect se vor crea o serie de beneficii și avantaje cetățenilor localității Sâncel printre care și:

- Menținerea stării de sănătate
- Evoluția corectă și armonioasă a organismului
- Dezvoltarea aptitudinilor psihomotorice
- Formarea obișnuințelor de exersare independentă a exercițiilor de educație fizică
- Educarea sociabilității, colaborării, a spiritului de ordine și acțiune, având la baza respectarea unui sistem de reguli
- Formarea și stimularea activităților intelectuale
- Formarea și stimularea capacității de școlarizare
- Formarea și dezvoltarea calităților morale
- Formarea unor deprinderi și calități necesare în activitatea socială

După finalizarea proiectului, costurile pentru întreținerea și funcționarea în parametrii optimi vor fi suportate din surse proprii de către UAT Sâncel .

6.8 Servicii publice

Fig. 17

Administrația Publică

Consiliul local al comunei se află în satul reședință de comună Sâncel, pe strada M. Eminescu nr. 27. Acesta are în subordine cele 3 sate aparținătoare: Iclod, Pânade, Sâncel.

Primar: Frățilă Ilie

Viceprimar: Poșa Gheorghe

Secretar: Barbat Silvia

Serviciile acordate de către primărie cuprind domeniile:

Contabilitate: Impozite și taxe

Urbanism și amenajarea teritoriului

Juridic

Dezvoltare locală

Asistența socială

Birou agricol

Birou achiziții publice

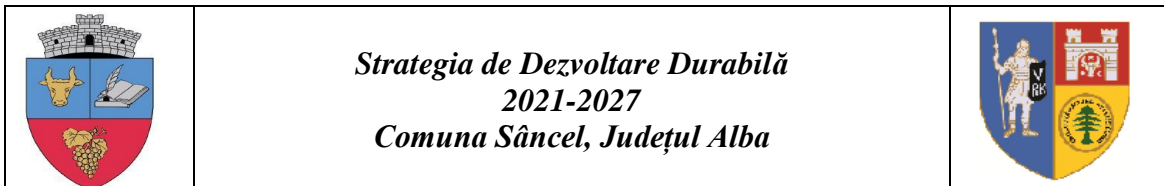
Birou arhivare

În cadrul primăriei sunt organizate:

- Comisia pentru buget, activități economico - financiare, amenajarea teritoriului și urbanism, administrarea domeniului public și privat, servicii publice, comerț, realizarea lucrărilor publice și agricultura
- Comisia pentru administrația publică locală, juridică și de disciplină, relații cu publicul, probleme privind respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor
- Comisia pentru activități social - culturale, învățământ, sănătate, culte, protecție socială, tineret, sport, turism și agrement, protecția mediului și ecologie

6.9 Transportul

Principalele căi de comunicație sunt constituie din Drumul Județean 107, și calea ferată, ambele făcând legătura cu municipiul Blaj și municipiul Târnăveni. Blaj-ul este un important nod de cale ferată și asigură accesul la Drumul Național 14 B, care face legătura între orașele Teiuș și Copșa Mică.

Starea drumurilor

În fiecare sat component al comunei există un drum principal de interes județean, drumuri secundare de interes local și drumuri vicinale, accesibile publicului, dar care deserveșc o suprafață limitată. Pe lângă acestea mai există de asemenea drumuri de exploatare agricolă și drumuri forestiere.

Drumurile sunt nemodernizate și din acest motiv constituie un impediment în calea dezvoltării armonioase și eficiente a comunei. Sunt necesare lucrări de reabilitare în vederea ameliorării accesibilității rutiere a parcelelor din intravilan, a îmbunătățirii transportului în comun și a siguranța pietonilor precum și pentru fluidizarea traficului și reducerea riscurilor de accidente, toate aceste aspecte având un impact decisiv asupra posibilităților de dezvoltare spațială ale comunei Sâncel.

6.10 Cultura

Biserica ortodoxă Înălțarea Domnului:

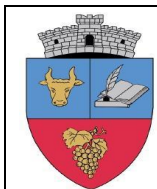

Fig. 18

Vechea mănăstire:

În 1759 trăia în mănăstirea de aici un călugăr-preot Inochentie. La 19 martie 1762 episcopul Petru Pavel Aron scria baronului Dittrich, că mănăstirea e foarte mică: o capelă (făcută de un „ascet”) care abia poate cuprinde 10-12 oameni.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Obiectiv memorial:

Fig. 19 Bustul lui Eminescu

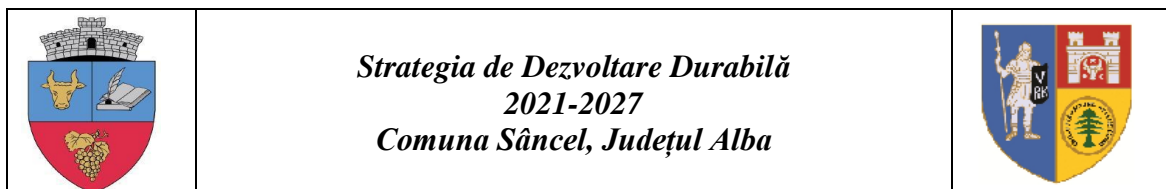
Monumentul Eroilor Români din Primul și Al Doilea Război Mondial. Monumentul este amplasat în centrul localității, lângă biserică, fiind ridicat în memoria eroilor români din cele Două Războaie Mondiale, în anul 1944. Monumentul este realizat din beton, fiind așezat pe un postament în două trepte. Deasupra acestuia se află o bază în formă de trunchi de piramidă, continuată cu un obelisc, prevăzut în partea superioară cu o cruce treflată. Pe fața obeliscului este un scurt înscris comemorativ: „EROII NEAMULUI“, în timp ce, pe latura de vest scrie: „Morți pe câmpul de luptă în Războiul Mondial 1914-1918“, iar pe cea de sud scrie: „Morți în războiul 1941- 1945“.

6.11 Turism

- Rezervația naturală "Tăul Pănăzii", satul Pănade
- Casa memorială "Timotei Cipariu" din satul Pănade
- Izvoare de apă sărată din satul Iclod
- Amenajare piscicolă: Sâncel "Lacul Sâncel"
- Zonă protejată - Lac natural "Tăul Pănăzii"
- Expoziție etnografică Sâncel, strada M. Eminescu, nr. 101 - *Muzeul etnografic* din satul Sâncel
- Casa etnografică "Timotei Cipariu" Pănade
- Șantier arheologic Pănade - în extravilan
- Monumentele Eroilor Români din primul și cel de-al doilea război mondial, ridicate la Sâncel și Pănade

6.12 Situația Socială

În cadrul comunei își desfășoară activitatea Centrul de asistență medicală comunitară.

Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România din 2016 localitatea Iclod este inclusă în lista localităților rurale cu zone marginalizate:

TABEL 1.1: Lista localităților rurale (unități SIRINF) cu zone marginalizate, din județul Alba

Comună	Sat	Populație (număr)	Procent populație romă în zonele marginalizate	Număr locuitori ce trăiesc în zonele marginalizate*			
				1- 169	170- 256	257 -418	419 și peste
SANCEL	ICLUD	388	Peste 20%	X			

Conform Raportului pentru 2019, prezentat de primarul comunei;

În luna ianuarie 2019 existau 11 familii sau persoane singure, beneficiare de ajutor social.

Primăria acordă ajutoare de urgență și ajutoare de înmormântare, ajutoare pentru încălzirea locuinței cu lemne, ajutoare pentru încălzirea cu gaze naturale în perioada sezonului rece, alocații pentru copii, indemnizații pentru creșterea copilului, stimulente, tichete sociale pentru grădiniță.

7. Evaluarea SDL 2014-2020

Evaluarea strategiei de dezvoltare locală aplicată de comuna Sâncel, județul Alba în perioada 2014 - 2020 este necesară pentru identificarea și analiza rezultatelor, efectelor, mecanismelor implementării și formularea de recomandări și lecții învățate.

Evaluarea rezultatelor strategiei este utilă pentru furnizarea dovezilor și informațiilor cu caracter strategic referitor la ceea ce s-a obținut și cum s-a obținut, prin implementarea strategiei, în vederea îmbunătățirii strategiei pentru perioada 2021 – 2027.

Astfel, pe orizontul de timp 2014 – 2020, au fost identificate domenii prioritare, corelarea cu domeniile de intervenție fiind redată mai jos, prinse în prioritățile operationale la nivel national.

7.1. Portofoliul de proiecte demarate/implementate în perioada 2014 – 2020:

Nr. Crt.	Portofoliul de proiecte	Descriere proiect	Grad de implementare
1.	Infrastructura rutieră		
1.1	Modernizare drumuri interioare în satele comunei	-Modernizare străzi în localitatea Iclod, comuna Sâncel, județul Alba. Contract nr. 1634/28.12.2017, finanțat prin PNDL în sumă de 10.933.309 lei	50%
1.2		Reabilitare drum comunal DC22 Sâncel-Iclod-Pănade km 3+522.000 – km 4-386.00	100%

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

		comuna Sâncel, județul Alba. Contract nr. 1942/09.08.2019. finanțat de Bugetul local în sumă de 507539,68 lei	
1.3		Modernizare drum vicinal Iclod-Pânade km 0+0.000-km 1+870.00 și strada Principală în localitatea Pânade km 0+0.000 km-km 0+563.00, comuna Sâncel, județul Alba. Contract nr. 1979/18.06.2014, finanțat prin PNDL în sumă de 1.830.272,07 lei.	100%
1.4		Reparații drumuri comunale DC22 și DC23, comuna Sâncel, județul Alba. Contract nr. 1504/01.08.2018, finanțat de Bugetul local în sumă de 48988,93 lei.	100%
1.5		Modernizare străzi în localitatea Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba. Proiect finanțat prin CNI (Compania Națională de Investiții).	Proiect demarat
1.6		Modernizare drum vicinal Sâncel-Balta lui Galoș	În stadiu de Proiect
2	Infrastructura canalizare și alimentare cu apă		
2.1		Reabilitarea și extinderea sistemelor de apă și apă uzată în județul Alba, 2014-2020. Contract de finanțare nr. 116/31.08.2017 finanțat prin Ministerul Dezvoltării Regionale, în sumă de 615.630.185,30 lei cu o cofinanțare din bugetul local al comunei Sâncel de 306.115 lei.	40%
2.2		Rețea de canalizare în localitatea Pânade, comuna Sâncel, județul Alba.	Proiect demarat
3	Infrastructura		
3.1	Modernizare sediu Primărie	Reparații curente și de renovare clădire primărie, corp II, comuna Sâncel. Contract nr. 139/18.02.2016, finanțat de Bugetul local în sumă de 39.979,70 lei.	100%
3.2		Reparații curente clădire primărie, corp I, comuna Sâncel. Contract nr. 2942/04.11.2020, finanțat de Bugetul local în sumă de 56.135,63 lei	100%
3.3		Reparații hol și scări clădire primărie, comuna Sâncel, județul Alba. Contract nr. 3536/15.12.2020, finanțat de Bugetul local în sumă de 3811,36 lei.	100%
3.4		Construire sală de activități (cununii) primăria Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba.	Proiect
3.5	Modernizare iluminat public în comuna Sâncel	Modernizarea iluminatului public prin montare corpuri de iluminat stradal, folosindu-se noua tehnologie cu LED, comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare 2104/16.10.2018, finanțat din	100%

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

		Bugetul local în sumă de 392.938 lei.	
3.6	Racordare la rețeaua electrică Sâncel	Racordare la rețeaua electrică pompă apă pe strada Avram Iancu, FN, comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr. 700/04.04.2018, finanțat din Bugetul local, în sumă de 69924.40 lei	100%
3.7	Construire trotuare și șanțuri betonate în comuna Sâncel, județul Alba	Construire trotuare și șanțuri betonate pe străzile: Iancu Jianu, Luncii, Nicolae Bălcescu, Tudor Vladimirescu, Gării din comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr. 1054/08.09.2017, finanțat din Bugetul local în sumă de 85315,44 lei.	100%
3.8	Reparații poduri și refacere maluri, sat Pânade, comuna Sâncel, județul Alba.	Reparații poduri și refacere maluri, sat Pânade, comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr. 3330/26.11.2020, finanțat din Bugetul local în sumă de 35000,00 lei..	100%
3.9	Regularizare și consolidare curs pârâul Poplor în intravilanul localității Sâncel	Regularizare și consolidare curs pârâul Poplor în intravilanul localității Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba. Proiect finanțat prin CNI	Proiect demarat
4.	Cultura		
4.1	Renovare și dotare cămin cultural	Amenajare exterioară Cămin Cultural Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr. 1437/30.05.2019, finanțat de Bugetul local în sumă de 212.995 lei.	100%
4.2		Reparații sală bucătărie Cămin Cultural Sâncel. Contract de finanțare nr. 3345/27.11.2020, finanțat de Bugetul local în sumă de 106.843.73 lei.	100%
4.3	Construire Cămin cultural Iclod	Construire Cămin cultural în localitatea Iclod, comuna Sâncel, județul Alba. Proiect finanțat prin CNI.	Proiect demarat
4.4	Construire Cămin cultural Pânade	Construire Cămin cultural în localitatea Pânade, comuna Sâncel, județul Alba. Proiect finanțat prin CNI.	Proiect demarat
4.5	Modernizare clădire Expoziție etnografică Sâncel	Modernizare clădire expoziție etnografică în localitatea Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba.	Proiect demarat
5	Învățământ		
5.1	”After school”	Înființare program ”After school” la Școala gimnazială ”Ion Pop Reteganul”, Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba.	100%
5.2		Înființare program prelungit grădinița Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba.	100%
5.3	Modernizare și extindere grădinița cu program normal Iclod	Modernizare și extindere grădinița cu program normal Iclod, comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr.	100%

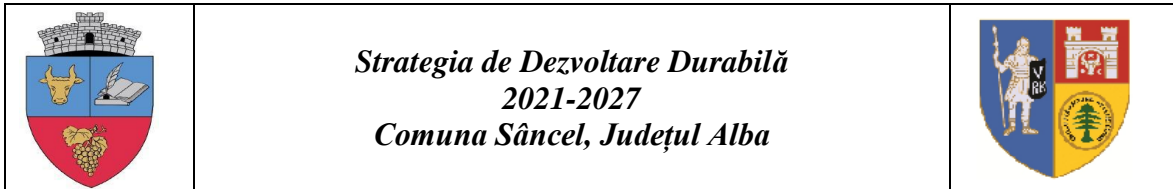

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

		1216/23.12.2016, finanțat prin PNDL în sumă de 153.066 lei.	
5.4	Reabilitare gard și trotuare la Grădinița Sâncel	Reabilitare gard și trotuare la Grădinița Sâncel, localitatea Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr. 1461/03.06.2019. finanțat de Bugetul local în sumă de 134.868,80 lei.	100%
5.5	Reabilitare Școală gimnazială "Ion Pop Reteganul" Sâncel	Reabilitare Școală gimnazială "Ion Pop Reteganul" în localitatea Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr.1533/ 28.12.2017, finanțat prin PNDL în sumă de 585.958 lei.	100%
5.6	Amenajare curte și împrejmuire Școala Gimnazială "Ion Pop Reteganul" Sâncel	Amenajare curte și împrejmuire Școala Gimnazială "Ion Pop Reteganul" Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba.	100%
5.7	Reabilitare gard și parcare Școala Gimnazială "Ion Pop Reteganul" Sâncel	Reabilitare gard și parcare Școala Gimnazială "Ion Pop Reteganul" Sâncel, comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr. 1460/03.06.2019, finanțat de Bugetul local în sumă de 98.392.11 lei.	100%
5.8	Amenajare teren sintetic	Amenajare teren sintetic. Contract de finanțare nr. C1920074A201570100070/12.01.2018, finanțat prin PNDR în sumă de 358.704,50 lei	100 %
5.9	Construire sală de educație fizică școlară, comună Sâncel, sat Sâncel.	Sala de educație fizică școlară, comună Sâncel, sat Sâncel, str. M. Eminescu nr. 27, județul Alba. Proiect finanțat prin CNI. Valoarea totală a investiției este de 2.087.541,49 lei, fără TVA.	Proiect demarat
6	Sănătate		
6.1	Construire și dotare Dispensar medical uman în sat Sâncel	Construire Dispensar medical uman în sat Sâncel comuna Sâncel, județul Alba. Proiect finanțat prin CNI.	Proiect demarat
7	Altele		
7.1	Înființare serviciu public de administrare a domeniului public și privat și dotarea acestuia cu un buldoexcavator	Înființare serviciu public de administrare a domeniului public și privat și dotarea acestuia cu un buldoexcavator în localitatea Sâncel comuna Sâncel, județul Alba. Contract de finanțare nr. C413322011270136707 / 30.04.2014, finanțat prin PNDR în sumă de 302.109,88 lei	100%

În rezultatul analizei, s-a constatat că în perioada 2014-2020 nu au fost derulate proiecte în domeniile Agricultură, Asistență socială, Economie și Turism, precum și în alte domenii.

În ceea ce privește relevanța strategiei anterioare, aceasta poate fi apreciată din punctul de vedere al relevanței față de nevoile socio-economice identificate în analiza contextului anterior.

Pentru analiza eficacității, respectiv a progresului înregistrat în realizarea obiectivelor propuse este necesară o evaluare a modului în care măsurile de acțiune propuse în cadrul strategiei și-au atins țintele stabilite.

Impactul Strategiei de Dezvoltare Locală 2014 – 2020 este evaluat prin prisma efectului de ansamblu al beneficiilor aduse de strategie asupra unui număr cât mai mare de persoane, justificând astfel utilitatea strategiei. Se remarcă faptul că marea parte a măsurilor implementate au vizat domeniul infrastructurii. Impactul așteptat prin implementarea acestor măsuri vizează creșterea calității vieții populației din comună și atragerea unui număr mai mare de turiști, cu efecte benefice asupra mediului de afaceri local.

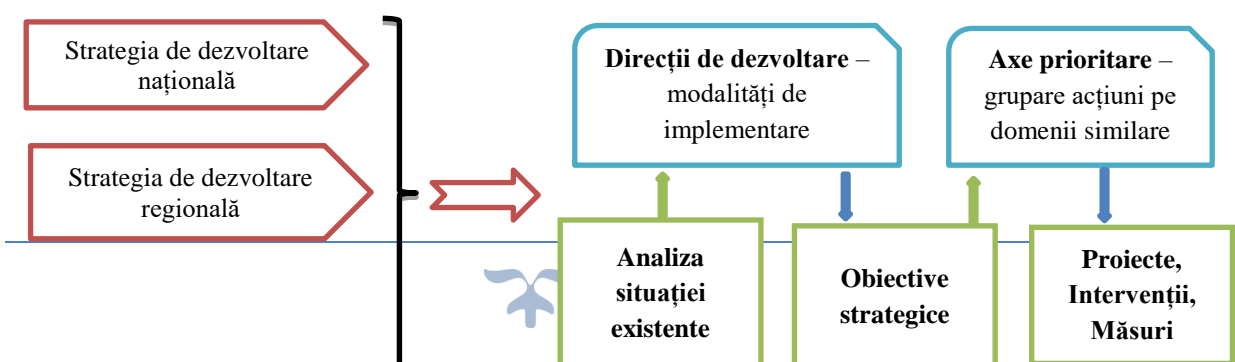
Principala problemă întâmpinată în implementarea strategiei a fost legată de lipsa fondurilor, ceea ce reprezintă o provocare și pentru perioada următoare, numărul mic de proiecte, accesare de fonduri nerambursabile, precum și lipsă de personal și scrierea de proiecte. În măsura în care se dovedesc a fi în continuare necesare pentru viziunea de dezvoltare ulterioară a comunei, măsurile rămase neimplementate vor fi transpuse în strategia pentru perioada 2021 – 2027.

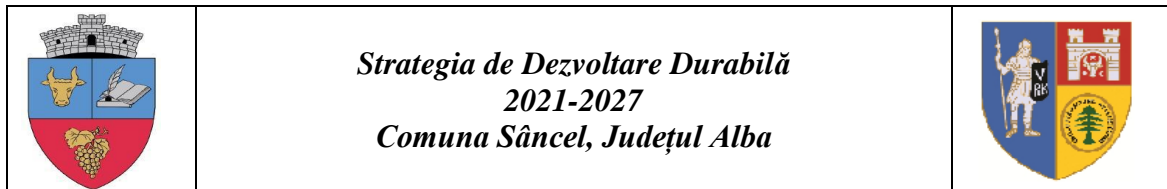
La planificarea dezvoltării comunei Sâncel în perioada 2021-2027 se va continua implementarea proiectelor începute în perioada precedentă. Totodată, la planificarea dezvoltării comunei se va face pe cele **17 Obiective de dezvoltare Durabilă** din Agenda 2030, cuprinse în prioritățile operaționale la nivel național, se va ține cont de rezultatele analizei portofoliului de proiecte demarate în perioada precedentă.

8. Planificarea strategică

8.1. Generalități

Planificarea strategică pornește, în contextul actual, luând în considerare rezultatele Analizei situației existente din punct de vedere socio-economic, al mediului și nivelului de echipare tehnică și socială, cât și direcțiile și obiectivele fixate de diversele abordări strategice regionale, naționale, județene care condiționează contextul local și elaborarea unei direcții de evoluție a dezvoltării localității.

Strategia de dezvoltare
județeană

Fig. 20

În rezultat, luând în considerație strategiile de dezvoltare națională, județeană și regională, analiza situației existente generează direcții de dezvoltare prioritare în raport cu așteptările comunității, considerate ca fiind principalele modalități de realizare a scopului de creștere generală a nivelului de dezvoltare al acesteia. Fiecare dintre aceste direcții presupune parcurgerea obiectivelor strategice care pot fi realizate, prin măsuri și acțiuni grupate în axe prioritare specializate, care conțin proiecte, măsuri și intervenții specifice, de a căror prioritizare, planificare și mod de concretizare, depinde implementarea în condiții optime a strategiei și atingerii obiectivelor propuse.

Etapele esențiale ale unui proces de planificare strategică:

Etapa I – Pregătirea

Etapa II – Identificarea formulării optime a misiunii

Etapa III – Evaluarea situației actuale a institutiei

Etapa IV – Dezvoltarea scopurilor strategice și a obiectivelor operaționale

Etapa V – Finalizarea planului scris

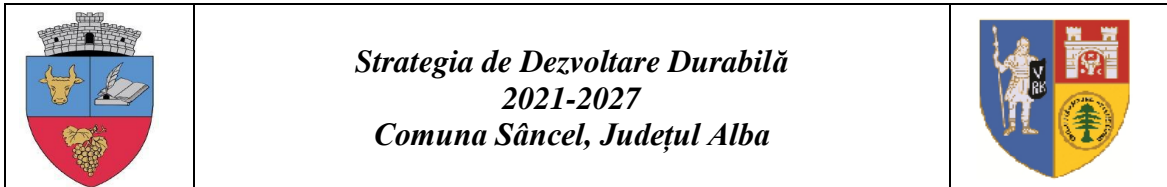
Etapa VI – Implementarea planului

Activitatea de planificare strategică a Comunei Sâncel are ca scop dezvoltarea unui sistem de activități, inițiat deja de actuala administrație, și promovarea competitivității teritoriale precum și crearea unei viziuni a viitorului comunei noastre. Obiectivele acestei strategii sunt:

- Identificarea cadrului socio-economic în care se găsește în prezent comuna;
- Crearea unui plan de acțiuni și a obiectivelor de urmărit pe termen mediu și lung;
- Conturarea unei metodologii pentru a identifica resurse în vederea implementării strategiei;
- Pregătirea de acțiuni concrete în acord cu planificările existente la nivel de administrație locală.

Planul Local de Acțiune (PLA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

PLA poate fi revizuit periodic, astfel încât tintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsura ce se înaintea în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul Local de Acțiune pentru implementarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă a comunei Sâncel, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametrii specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea să devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul strategiei de dezvoltare, iar tintele-obiective strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

“Planul Local de Acțiune” prezintă principalele măsuri și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării durabile, astfel: în procesul de dezvoltare să poată fi evaluat continuu complexitatea factorilor social-economic-mediu-tehnologic prin indicatorii de dezvoltare durabilă selecționați ca relevanți pentru comuna Sâncel.

Utilitatea unui plan de acțiune este dată de amploarea și complexitatea acțiunilor ce trebuie executate pentru atingerea obiectivelor strategice definite în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei.

Pentru a realiza un management unitar sunt necesare 3 faze distincte, astfel încât procesele necesare atingerii obiectivelor să poată fi bine coordonate:

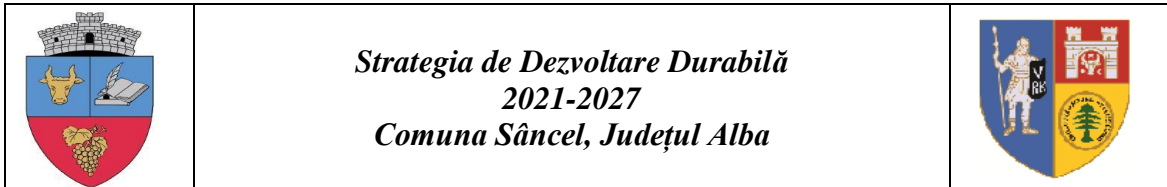
1. Planul de dezvoltare al Planului Local de Acțiune - planificare activităților;
2. Planul de executare al Planului Local de Acțiune - implementarea activităților;
3. Planul de monitorizare al Planului Local de Acțiune - evaluarea activităților.

Pentru a asigura o dezvoltare coerentă a comunei Sâncel, suportul necesar trebuie să fie asigurat de către:

1. Administrația Locală (primăria) și Consiliul Local, care trebuie să-și replanifice dezvoltarea instituțională pentru acordarea unui suport logistic complex necesar Planului Local de Acțiune;
2. Comunitatea Locală - cetățeni și organizații, actorii principali ai dezvoltării locale, prin atitudine și participare activă;
3. Mediul de afaceri - firme și instituții finanțatoare, drept suport financiar și logistic (informații și tehnologii moderne).

8.2. Principii și Condiții

Pentru realizarea Planului Local de Actiune, primaria comunei Sâncel, ca autoritate publica locala, trebuie sa-si intareasca capacitatea institutionala la toate nivelele de decizie si executie, aceasta presupune atragerea si furnizarea de resurse financiare suficiente si mobilizarea resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, dar si analizarea cadrului administrativ de alocare a responsabilitatilor.

Rezolvarea problemelor curente, cat si a celor de ce vor apare in viitor depinde in foarte mare masura de gradul de competenta al conducerii administratiei publice locale.

Materializarea capacitatii institutionale este un proces de durata in care administratia publica trebuie sa actioneze pentru schimbarea radicala a atitudinii functionarului public fata de accesul cetatenilor la activitatea administratiei.

In acest sens o principala preocupare a primariei comunei Sâncel a fost de armonizare a procedurilor administrative cu cele ale Uniunii Europene.

8.3. Obiective generale

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locala a comunei Sâncel sunt:

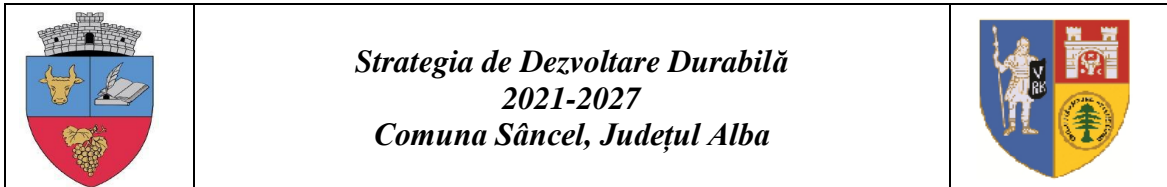
- ✓ Asigurarea accesului neingradit la infrastructura (apa, distributie gaze si canalizare) a tuturor locuitorilor si al consumatorilor economici din comuna;
- ✓ Reabilitarea si modernizarea in conformitate cu necesitatile si standarde europene a scolii;
- ✓ Optimizarea si dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicatii si energie;
- ✓ Protejarea mediului prin conformarea progresiva cu standardele de mediu din Uniunea Europeana pe care Romania va trebui sa le atinga in totalitate;
- ✓ Garantarea conditiilor pentru crearea unor activitati rentabile in zootehnie si agricultura;
- ✓ Combaterea excluderii si dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunitati investitionale.

8.4. Consolidarea Capacității Instituționale a Primăriei

Condițiile care stau la baza unei dezvoltării social - economice rapide sunt susținerea și participarea activă, respectarea legilor și onorarea obligațiilor primăriei comunei, precum și implicarea cetățenilor la luarea deciziilor în ceea ce privește rezolvarea propriilor probleme.

Primăria, fiind o interfață între cetățean și instituțiile statului, trebuie să elaboreze și să dezvolte un sistem de administrare bazat pe promovarea autonomiei locale reale și consolidarea cadrului instituțional.

Activitatea publică locală va fi orientată spre:

- Sprijinirea dezvoltării comunității în scopul rezolvării tuturor problemelor comunei;
- Susținerea dezvoltării infrastructurii prioritare pentru comunitate (aprovizionarea cu apa, gaze naturale, energie electrica, etc.);
- Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru depășirea limitelor stabilite de cheltuieli și utilizarea neeconomică a alocațiilor bugetare;
- Controlarea strictă a bugetului local și distribuirea lui în mod eficient;
- Ajustarea în continuare a cheltuielilor bugetare la posibilitățile reale de acumulare a veniturilor la buget.

Eficientizarea gestionării mijloacelor publice, prin:

- Organizarea de licitații pentru achiziționarea de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile instituțiilor bugetare din banii publici;
- Reducerea creșterii volumului de cheltuieli, inclusiv prin reducerea numărului de personal angajat în instituțiile bugetare, acolo unde este cazul;
- Reevaluarea întregului sistem de servicii publice și transmiterea unor activități către sfera privată.

Consolidarea finanțelor publice:

- Asigurarea cu surse financiare a măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice și culturale ale populației, pentru dezvoltarea comunei;
- Întreprinderea unor măsuri concrete pentru acumularea veniturilor proprii și menținerea echilibrului bugetar;
- Constituirea de fonduri extrabugetare pentru susținerea unor programe de interes local;
- Susținerea dezvoltării antreprenoriatului ca motor de creștere a economiei de piață.

Stabilirea și promovarea parteneriatului:

- Sprijinirea organizațiilor nonguvernamentale;
- Participarea la proiecte investiționale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural și de mediu.

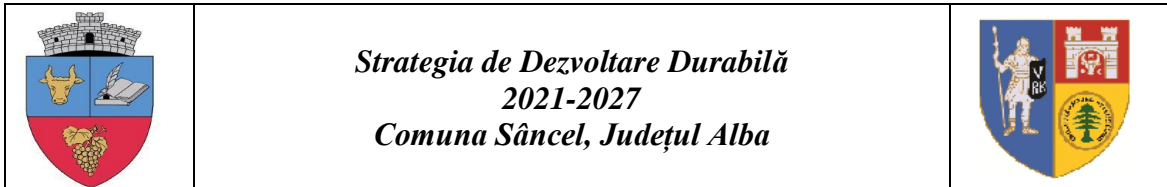
Consolidarea managementului administrației publice locale constă în:

a. Dezvoltarea managementul resurselor umane

- Preocuparea primăriei comunei Sâncel pentru pregătirea continuă a funcționarilor publici pe domeniile prioritare dezvoltării comunei.

b. Dezvoltarea nivelului de pregătire profesională

- Stabilirea necesitatilor si oportunităților de instruire;
- Corelarea necesitatilor cu potențialul uman existent;
- Stabilirea unui sistem de training adecvat.

c. Folosirea eficienta a resurselor umane

- Stabilirea regulamentului de organizare și functionare a personalului și a regulamentului de ordine interioară;
- Personalul trebuie să lucreze in domenii de activitate bine definite.

d. Creșterea responsabilității și a independenței profesionale

- Responsabilitatea funcționarilor publici în conformitate cu prevederile legale;
- Conștientizarea importanței activității fiecărui angajat;
- Transparența funcționării sistemului instituțional pentru fiecare angajat;
- Acordarea de stimulente financiare în funcție de eficiența și competitivitatea activităților depuse.

e. Schimbarea de fond a raportului dintre administratie și cetățean

- Serviciul public trebuie să fie orientat în folosul cetățeanului;
- Eliminarea blocajelor birocratice cu care sunt confrunțați cetățenii și agenții economici;
- Întărirea și extinderea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional;
- Crearea unei strategii de comunicare operativa cu cetățenii;
- Implementarea unui sistem de management al calității.

f. Realizarea unui sistem de monitorizare a calitatii serviciilor publice

- Administrarea eficientă a banilor publici;
- Dezvoltarea comunei prin atragerea de proiecte și programe cu finanțare nerambursabilă;
- Cheltuirea eficientă a veniturilor.

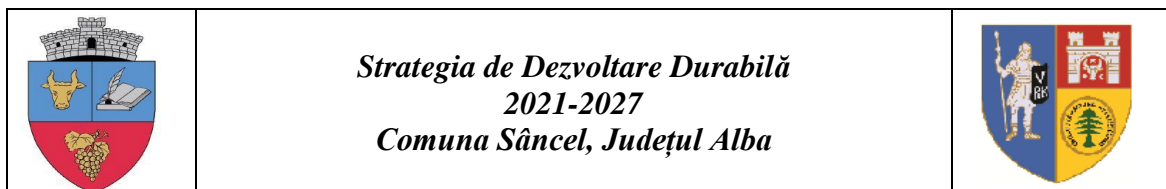
g. Dezvoltarea managementul informațiilor

- Corelarea și integrarea bazelor de date din instituție;
- Analizarea nevoilor în domeniul software.

9. Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Sâncel, județul Alba

9.1 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018) include 17 obiective de dezvoltare durabilă, cu ținte clare pentru 2030, obiective ținte și pentru conducerea Comunei Sâncel, județul Alba, care va asigura treptat implementarea acestora în perioada 2021-2027.

Nr. crt.	Obiective de Dezvoltare Durabilă	Descriere	
1	 1 FĂRĂ SĂRĂCIE	Fără sărăcie	Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2	 2 FOAMETE „ZERO”	Foamete „zero”	Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile
3	 3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	Sănătate și bunăstare	Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă
4	 4 EDUCAȚIE DE CALITATE	Educație de calitate	Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți
5	 5 EGALITATE DE GEN	Egalitate de gen	Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6	 6 APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE	Apă curată și sanitație	Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți
7	 7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	Energie curată și la prețuri accesibile	Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern
8	 8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	Muncă decentă și creștere economică	Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9	 9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ	Industrie, inovație și infrastructură	Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

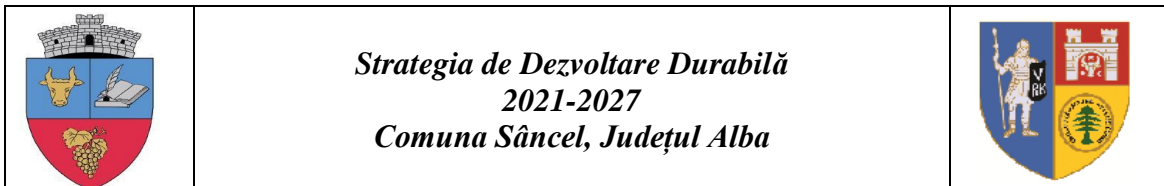
10		Inegalități reduse	Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11		Orașe și comunități durabile	Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12		Consum și producție responsabile	Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13		Acțiune climatică	Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14		Viața acvatică	Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15		Viața terestră	Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16		Pace, justiție și instituții eficiente	Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17		Parteneriate pentru realizarea obiectivelor	Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

◆ Obiectivul 1: Fără sărăcie

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Documentul are în vedere diminuarea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

Potrivit documentului, România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2016, procentajul de persoane încadrate în această categorie era de 23,8%. Rata sărăciei relative în perioada 2007-2016 (stabilită la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent) a fost evaluată de INS la 24,6%-25,3%, față de nivelul mediu din UE de 16,6%-17,3%. Conform Eurostat, în 2016, 49,2% dintre copiii din România, cu vârste cuprinse între de 0 și 17 ani, prezentau risc de excluziune socială, comparativ cu media UE de 26,4%, țara noastră înregistrând cel mai mare număr de astfel de cazuri. Coeficientul GINI, care măsoară gradul inegalității în societate, a fost, de asemenea, în creștere în România.

Orizont 2020: ■ Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile; ■ Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori; ■ Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială.

Ținte 2030: ■ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii; ■ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă; ■ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

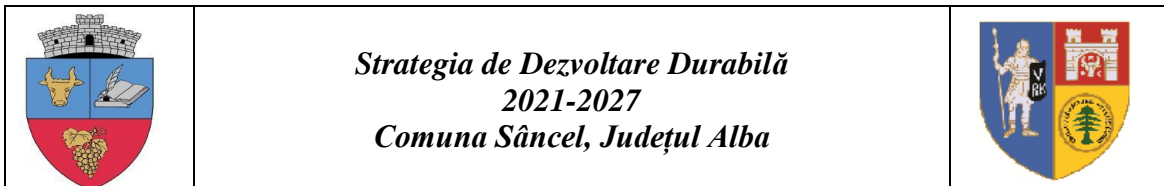
◆ Obiectivul 2: Foamete zero

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Orizont 2020: ■ Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lăunii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar; ■ Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate.

Ținte 2030: ▪ Finalizarea cadastrului agricol; ▪ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018; ▪ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

◆ **Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare**

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

◆ **Obiectivul 4: Educație de calitate**

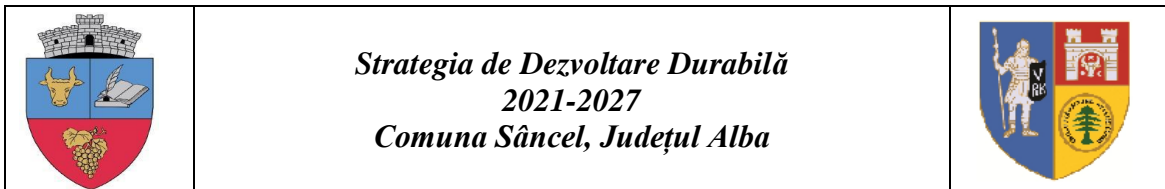
Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează, în principal, următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

Orizont 2020: ▪ Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic; organizarea de concursuri antreprenoriale bazate pe proiecte cu aplicare practică în și între unitățile de învățământ; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local; extinderea societăților antreprenoriale studentești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economice pe bază de contract prin dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial.

Ținte 2030: ▪ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional; ▪ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale; ▪ Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; ▪ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.

◆ **Obiectivul 5: Egalitate de gen**

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

◆ **Obiectivul 6: Apă curată și sanitație**

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

Orizont 2020: ▪ Folosirea mai activă a apelor geotermale atât în scopuri energetice, cât și pentru turismul de sănătate (spa); ▪ Monitorizarea strictă a calității apei potabile destinate consumului populației pentru menținerea în parametrii bio-chimici acceptați.

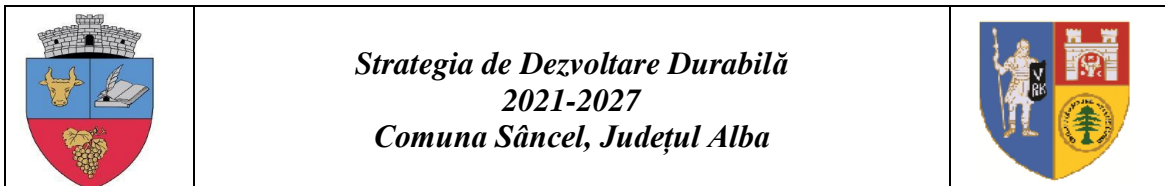
Ținte 2030: ▪ Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare; ▪ Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

◆ **Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile**

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

Orizont 2020: ■ Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor; ■ Reducerea cu 19% a consumului intern de energie primară.

Ținte 2030: ■ Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale; ■ Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de *status-quo*) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile; ■ Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.

◆ **Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică**

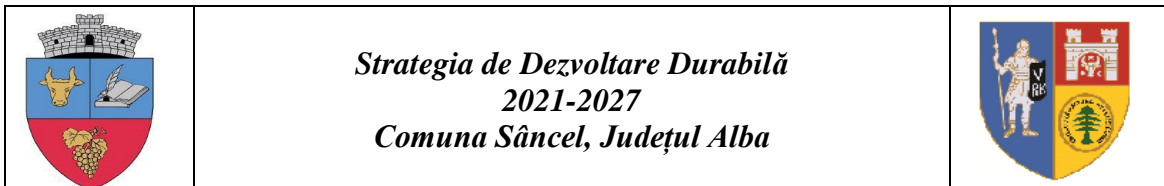
Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe locuitor și promovarea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, renumerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

Orizont 2020: ■ Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor; ■ Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației; ■ Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și / sau tele-muncă / teleworking (munca de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere.

Ținte 2030: ■ Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației; ■ Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin

activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

◆ **Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură**

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

Orizont 2020: ■ Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și comunale modernizate la 61% în 2020 (în comparație cu 39,4% în 2016); ■ Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere.

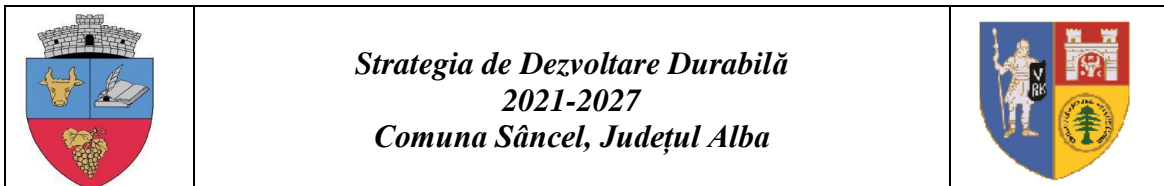
Ținte 2030: ■ Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora; ■ Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

◆ **Obiectivul 10: Inegalități reduse**

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.

Coeficientul GINI este indicatorul care măsoară gradul de inegalitate a veniturilor disponibile ale unei populații – când este 0% reprezintă egalitate deplină și când este 100% reprezintă inegalitate absolută. Conform Eurostat, în anul 2008, acest coeficient a fost de 35,9% pentru România, comparativ cu 31,0% media UE, iar în 2016 a fost de 34,7%, comparativ cu 30,8%.

În ceea ce privește inegalitățile între rural și urban, conform INS, 46,2% din cetățenii României trăiau în mediul rural în 2015. Potrivit Eurostat, media UE era de 28%. Pentru decalajul socio-economic dintre mediul urban și rural, indicatorul reprezentativ este „riscul sărăciei sau a excluziunii sociale”. Eurostat subliniază faptul că, în 2016, în România, în mediul urban, rata *riscului de sărăcie* era de 24,3%, în timp ce în mediul rural era la 51,7%. Media UE era de 23,6% în mediul urban și 25,5% în mediul rural.

◆ **Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile**

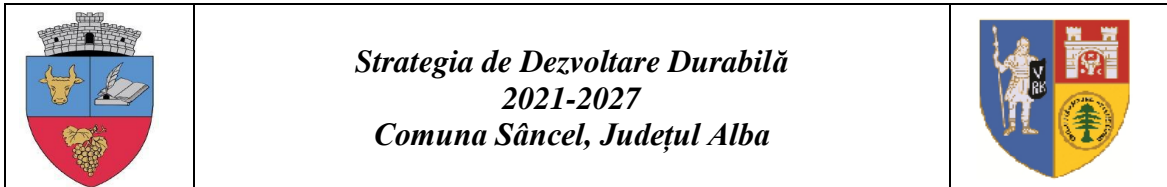
Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

Orizont 2020: ■ Creșterea procentajului de proprietăți cadastrate și înregistrate în toate localitățile la 80% pentru construcții și finalizarea înregistrării terenurilor agricole ce fac obiectul subvențiilor acordate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, ca element de bază al planificării spațiale și amenajării teritoriului; ■ Implementarea programelor existente și adoptarea de măsuri suplimentare pentru avertizarea timpurie, intervențiile de urgență și acțiunile ulterioare de reabilitare prin precizarea responsabilității tuturor factorilor cu atribuții în domeniu în caz de calamități naturale (seisme, inundații, alunecări de teren) sau accidente (deversări sau emisii nocive, incendii extinse etc.).

Ținte 2030: ■ Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ; ■

Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială; ▪ Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.

◆ **Obiectivul 12: Consum și producție responsabile**

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

Orizont 2020: ▪ Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție; ▪ Finalizarea cadrului legislativ privind promovarea achizițiilor publice verzi; ▪ Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile.

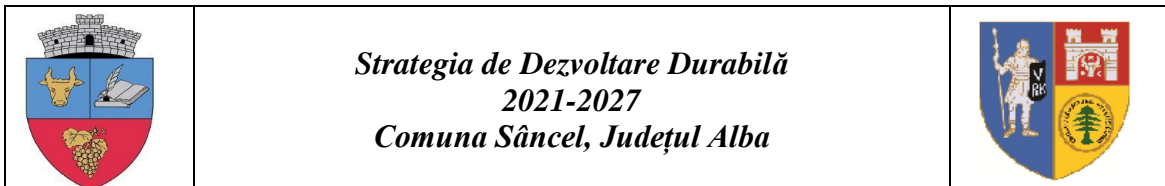
Ținte 2030: ▪ Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare; ▪ Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030; ▪ Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%); ▪ Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.

◆ **Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice**

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale prin integrarea

măsurilor de diminuare și de adaptare la acestea atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.

◆ **Obiectivul 14: Viață acvatică**

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

◆ **Obiectivul 15: Viața terestră**

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

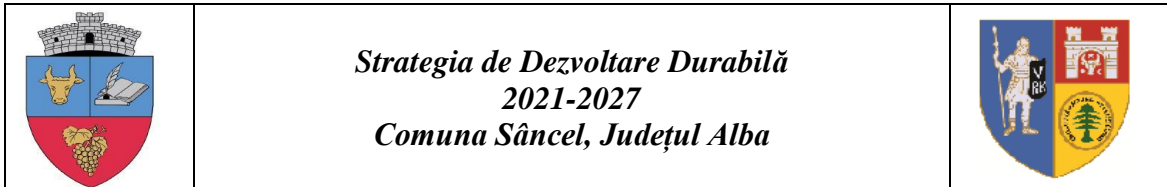
Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

◆ **Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente**

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor

la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

◆ **Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor**

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

9.2 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei

9.2.1 Obiective generale

Principalele obiective ale strategiei de dezvoltare locala a comunei Sâncel sunt:

- Crearea conditiilor pentru inceperea unor activitati rentabile agricultura și zootehnie; Protejarea mediului prin conformarea progresiva cu standardele de mediu din Uniunea Europeana pe care Romania va trebui sa le atinga în totalitate;
- Reabilitarea și modernizarea sistemului de sanatate și protectie sociala în comuna;
- Asigurarea accesului neingradit al populatiei și al consumatorilor economici la infrastructura (apa, canalizare, distributie gaze, cai de transport, telefonie);
- Reabilitarea și modernizarea scolilor și gradinitelor conform standardelor europene;
- Creșterea ratei de ocupare și combaterea excluderii și dezechilibrelor sociale prin crearea de noi oportunitati investitionale.

9.2.2 Obiective specifice

Capacitate administrativă:

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
-existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul	-posturi din organigrama Primăriei nu sunt ocupate în	-dezvoltarea sectorului tehnologiei,	-alocări insuficiente de la bugetul de stat

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

<p>autorităților administrației publice locale.</p> <ul style="list-style-type: none">-continuarea tendinței de descentralizare a serviciilor publice, în virtutea principiului subsidiarității și pentru a asigura o adaptare mai bună și mai rapidă la nevoile locale.-existența unui program operațional dedicat capacității administrative.-existența unui mecanism de determinare a autorităților administrației publice locale de a crește gradul de colectare a impozitelor și taxelor locale.-cadrul legal favorabil încheierii unor parteneriate în vederea aplicării și implementării de proiecte finanțate din fonduri structurale și/sau în vederea dezvoltării și prestării de servicii în comun.-experiența dobândită în cadrul proiectelor cu diferite surse de finanțare externă.-existența cadrului legal care permite autorităților administrației publice locale să utilizeze instrumente pentru eficientizarea furnizării serviciilor publice.-creșterea transparenței privind organizarea concursurilor de recrutare și promovare.-existența unui cadru legal care favorizează/ permite accesul cetățenilor la informații de interes public, garantează transparența decizională, asigură respectarea integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice.-existența unor angajamente prin care România își asumă priorități majore precum: sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise puse la	<p>prezent, din cauza constrângerilor legale și bugetare, ceea ce îngreunează furnizarea unor servicii publice de calitate.</p> <ul style="list-style-type: none">-capacitate administrativă redusă de a genera venituri proprii și de a absorbi fonduri nerambursabile.-cheltuieli reduse cu investițiile.-climatul general de suspiciune față de alocarea de fonduri către autoritățile locale.-dotări tehnice și tehnologice insuficiente și/ sau depășite moral, aplicații informatice insuficiente sau realizate într-o manieră care nu permite centralizarea, interconectarea și interpretarea integrată a datelor.-definire incompletă a prerogativei de putere publică.-influența și presiunile factorului politic.-cooperare interinstituțională inadecvată.-insuficiența informațiilor cu privire la utilizarea instrumentelor de management al calității în administrația publică.-lipsa unor sisteme și proceduri de monitorizare și	<p>informațiilor și comunicațiilor.</p> <ul style="list-style-type: none">-progresul tehnologic continuu și transferul de tehnologie și know-how;-inițiative legislative privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale.-preocuparea Guvernului pentru consolidarea finanțelor publice și a stabilității financiare.-preocuparea Guvernului pentru creșterea gradului de colectare a taxelor și impozitelor.-preocuparea Guvernului pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile și stimularea investițiilor.-posibilitatea includerii în programarea viitoare a fondurilor structurale a unor măsuri dedicate dezvoltării capacității administrative a instituțiilor din administrația publică.-implementarea sistemului de	<p>pentru realizarea obiectivelor privind capacitatea administrativă.</p> <ul style="list-style-type: none">-capacitate administrativă redusă .-persistența luării deciziilor de către autoritățile administrației publice centrale, fără o fundamentare reală și bazată pe informații relevante cu privire la administrația publică locală și fără o preocupare de a învăța din experiențele anterioare;-accentuarea crizei financiare și impunerea de către organismele internaționale de noi constrângeri;-instabilitatea zonei euro: accentuarea presiunilor economice asupra tuturor statelor membre UE, inclusiv asupra sistemelor administrative ale acestora, care trebuie să reducă drastic costurile privind administrația publică, dar, în același timp să crească eficiența activităților
---	--	---	--

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

<p>dispoziție de autoritățile publice, creșterea integrității publice, gestionarea eficientă a fondurilor publice, consolidarea responsabilității corporative.</p> <p>-asigurarea transparenței și deschiderii către mass-media și societatea civilă.</p> <p>-implicarea directă sau indirectă în proiecte și activități importante cu impact în planul modernizării și eficientizării instituționale și asupra societății civile.</p> <p>-existența unui cadru legislativ privind managementul situațiilor de urgență.</p> <p>-capacitatea de intervenție operativă în situații de urgență, la un nivel acceptabil.</p> <p>-cultivarea inițiativei personale în cadrul domeniului situațiilor de urgență.</p> <p>-posibilități de pregătire profesională a personalului.</p> <p>-disponibilitatea pentru colaborarea cu parteneri interni și externi.</p> <p>-parteneriate cu instituții publice, ONG-uri și organizații internaționale.</p> <p>-capacitatea de a atrage, de a coordona, implementa și monitoriza resurse financiare externe.</p>	<p>evaluare, inclusiv participativă, a performanței furnizării serviciilor publice.</p> <p>-lipsa standardelor de calitate orientate spre rezultatele serviciilor publice.</p> <p>utilizarea redusă a parteneriatelor public-privat în vederea eficientizării procesului de furnizare a serviciilor publice.</p> <p>-legislație secundară privind funcția publică și funcționarii publici care nu mai corespunde cu realitatea.</p> <p>-restricționarea ocupării prin concurs a posturilor vacante.</p> <p>-recrutare bazată pe evaluarea strictă a cunoștințelor în dauna potențialului și abilităților.</p> <p>-lipsa de atractivitate din punct de vedere financiar pentru ocuparea unei funcții publice.</p> <p>-sistem de carieră bazat pe vechime în detrimentul performanțelor, cu consecințe în ceea ce privește demotivarea personalului.</p> <p>-reglementare insuficientă în ceea ce privește oportunitatea reorganizărilor instituționale și eliberările din funcția publică.</p> <p>-grad ridicat de</p>	<p>semnătură electronică în relația cu autoritățile și instituțiile publice.</p> <p>-dezvoltarea unor instrumente de management al calității.</p> <p>-posibilitatea finanțării proiectelor din fonduri structurale sau granturi puse la dispoziție de organizațiile internaționale</p> <p>-existența unor angajamente asumate la nivel politic național cu privire la reforma procesului politicilor publice la nivelul administrației publice;</p> <p>-preocuparea guvernului pentru eficientizarea planificării și sistematizarea reglementărilor (adoptarea Codului administrativ, elaborarea și adoptarea Codului inanțelor publice locale și a Codului de procedură administrativă);</p> <p>-încurajarea de parteneriate public-private și subcontractarea de servicii publice mediului privat;</p> <p>-creșterea rolului societății civile</p>	<p>administrației și a intervențiilor statului;</p> <p>-întârzieri majore care intervin între momentul depunerii cererilor de finanțare și momentul contractării proiectelor cu finanțare externă, datorate cu precădere proceselor de evaluare și contractare și al celor privind achizițiile publice;</p> <p>-educație civică redusă.</p> <p>-părăsirea sistemului administrației publice de către personalul cu experiență relevantă pentru sectoare de activitate mai atractive din țară sau străinătate;</p> <p>-criza economică actuală cu restrângerile și limitările bugetare;</p> <p>-complexitatea decizională, birocrația sau limitarea resurselor de toate tipurile, pe fondul crizei economice, pot genera un blocaj strategic și structural;</p> <p>-complexitatea procedurilor de achiziții poate</p>
--	---	--	--

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<p>subiectivism în evaluarea performanțelor profesionale individuale.</p> <p>-formalism în evaluarea gradului de atingere a obiectivelor individuale, însoțită, în multe situații, de stabilirea defectuoasă și nerealistă a acestora.</p> <p>-lipsa resurselor financiare sau insuficientă alocare a resurselor bugetare pentru perfecționarea funcționarilor publici și a personalului contractual.</p> <p>-nivel scăzut de informatizare. Lipsa informatizării circuitului documentelor în cadrul primăriei.</p> <p>-calitatea redusă a acțiunilor de informare și consultare realizate.</p> <p>-subdimensionarea structurilor din domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului, pe fondul restructurărilor realizate, raportat la dinamica elementelor situației operative.</p> <p>-resurse financiare și logistice insuficiente, spații insuficiente, destinate desfășurării activităților structurilor cu atribuții în domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului</p> <p>-dificultăți în</p>	<p>reprezentate prin patronat, sindicate, organizații neguvernamentale, asociații profesionale și a consumatorilor, alături de autoritatea publică locală;</p> <p>-evoluția continuă a tehnologiei comunicațiilor mobile care creează premisele dezvoltării unei platforme de comunicații mobile de bandă largă ce ar permite utilizatorilor acces în timp real, de oriunde, la informațiile de care au nevoie.</p> <p>-adoptarea legii cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice;</p> <p>-colaborarea, în domeniul funcției publice, dintre instituțiile publice, societatea civilă, instituții din cadrul academic și instituții/organizații din afara țării;</p> <p>-existența unui cadru strategic la nivel european care include măsuri ce vizează depășirea obstacolelor și a fragmentării existente la nivelul Uniunii Europene – adaptarea cadrului</p>	<p>determina prelungirea de la un an la altul a acestei activități și pierderea bugetului alocat achizițiilor;</p> <p>-viteza cu care se succed schimbările nu oferă timpul necesar reacției și există riscul apariției unei incompetențe cauzate de faptul că ”ne propunem mai mult decât putem face”;</p> <p>-deciziile la nivel politic și modificările instituționale frecvente/ potențial nefavorabile;</p> <p>-existența unor structuri/proceduri de control etc. care îngreunează mecanismul de implementare, printr-un control/ birocrăție excesivă;</p> <p>-gradul ridicat de neîncredere al populației și actorilor economici în fondurile europene</p> <p>–în contextul dificultăților și birocrăției asociate acestora, cumulat cu o cunoaștere insuficientă a oportunităților și</p>
--	--	---	---

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

	<p>corelarea nivelului de expertiză al specialiștilor TIC cu evoluția tehnologiilor și a standardelor în domeniu, în condițiile lipsei alocărilor financiare în acest scop.</p> <p>-acțiunile de vizibilitate și sensibilizare și parteneriatele cu instituții și ONG-uri sunt puțin valorificate.</p> <p>-infrastructura de comunicații și tehnologia informației nemodernizată.</p> <p>-nefinalizarea operaționalizării serviciilor voluntare pentru situații de urgență, ca urmare a insuficienței resurselor financiare alocate în acest scop.</p> <p>-dotare deficitară cu autospeciale de intervenție, precum și insuficiența resurselor financiare și logistice alocate pentru asigurarea disponibilității autospeciilor de intervenție.</p> <p>-slaba pregătire a personalului în cunoașterea limbilor străine.</p> <p>-formarea profesională continuă nu răspunde unor nevoi rigurose determinate.</p> <p>-organizare deficitară în domeniul arhivării documentelor (lipsa spațiilor de depozitate</p>	<p>juridic pentru reutilizarea datelor, mobilizarea instrumentelor financiare în sprijinul deschiderii datelor prin acțiuni precum crearea de portaluri europene de date;</p> <p>-îmbunătățirea participării populației alături de reprezentanții structurilor din domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului, pentru realizarea scopului comun de siguranță;</p> <p>-necesitatea creșterii capacității de reacție și intervenție a structurilor din cadrul Sistemului Situațiilor de Urgență;</p> <p>-posibilitatea accesării altor surse de finanțare în afara celor bugetare în vederea derulării ritmice a planurilor logistice multianuale;</p> <p>-posibilitatea accesării fondurilor externe nerambursabile;</p> <p>-fructificarea interesului mass-media pentru domeniul de activitate pentru transmiterea de mesaje către populație.</p>	<p>beneficiilor utilizării acestor fonduri</p>
--	---	--	--

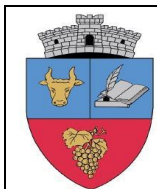
	<p>Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba</p>	
---	--	---

	<p>și a unui sistem electronic de arhivare).</p> <p>-încărcarea mare a personalului existent, atribuirea dezechilibrată a sarcinilor, responsabilități neclare.</p> <p>-existența unui număr semnificativ de sarcini administrative.</p> <p>-lipsa de motivare a personalului, în condițiile unor salarii foarte mici.</p> <p>-proces dificil de derulare a achizițiilor publice, care îngreunează întregul sistem de implementare a fondurilor .</p>	<p>-simplificarea și revizuirea legislației naționale în vederea facilitării implementării fondurilor (în domeniul fiscal, achiziții publice, control și aprobări etc) .</p> <p>-eficientizarea utilizării fondurilor și creșterea relevanței prin dezvoltarea unor portofolii de proiecte bine puse la punct, la nivelul tuturor Programelor Operaționale;</p> <p>-crearea unui mecanism complex de sprijin pentru beneficiari și potențiali beneficiari, în scopul îmbunătățirii întregului ciclu al proiectelor finanțate din fonduri europene, inclusiv prin facilitarea accesului la finanțare.</p>	
--	---	--	--

Agricultura și dezvoltarea rurală

- Aplicarea unor tehnici pentru dezvoltarea agriculturii durabile și crearea unor sisteme pentru adaptabilitatea la conditiile climatice;
- Aplicarea unor tehnici pentru dezvoltarea agriculturii durabile și crearea unor sisteme pentru adaptabilitatea la conditiile climatice;
- Incurajarea și organizarea de asociații ale producătorilor comunei pentru a beneficia de oportunitățile care decurg din aceasta;
- Inițierea de ferme zootehnice și puncte de prelucrare și colectare a resurselor

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

- Eficientizarea practicilor agricole pentru usurarea și productivitatea lucrării aplicate pe terenurile agricole.

Silvicultura

- Impadurirea terenurilor neproductive ale comunei;
- Intretinerea și ocrotirea capitalului silvic al comunei.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
-existența unei suprafețe agricole mari. -teren productiv în comună. -potențial piscicol. -forma de relief corespunzătoare dezvoltării agriculturii, creșterii animalelor și agroturismului. -teren fertil peste media județului; -suprafață mare de teren agricol; -calitatea superioară a terenurilor agricole; -potențial agricol.	-acces greu la sursele de finanțare. -suprafețe întinse de teren nelucrate. -împăduriri necontrolate. -publicitate insuficientă pentru promovarea rezervațiilor naturale. -lipsa capacității de prelucrare a produselor animaliere . -drumuri nemodernizate în totalitate la sate. -posibilitatea realizării unor ferme zootehnice prin accesarea de fonduri europene . -sprijin nemijlocit a specialiștilor din agricultură. -dezvoltarea sectorului privat. -existența unui potențial de investiții în dezvoltarea agriculturii -potențial piscicol neexploatat; -posibilitatea dezvoltării microfermelor în mediul rural. -posibilitatea realizării de culturi ecologice . -diversificarea și dezvoltarea activităților economice în mediul rural; -sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative;	-posibilitatea dezvoltării unei agriculturi moderne din perspectiva fondurilor ptr. dezvoltarea rurală -posibilitatea obținerea de produse ecologice. -posibilitatea realizării unor ferme zootehnice prin accesarea de fonduri europene -sprijin nemijlocit a specialiștilor din agricultură -dezvoltarea sectorului privat -existența unui potențial de investiții în dezvoltarea agriculturii -potențial piscicol neexploatat; -posibilitatea dezvoltării microfermelor în mediul rural. -posibilitatea realizării de culturi ecologice -diversificarea și dezvoltarea activităților economice în mediul rural;	-dezinteresul față de aceste domenii duce la posibilitatea ca să nu fie valorificate în totalitate -invadarea pieței de aprovizionare cu produse lactate din alte zone -nesiguranța valorificării produselor agroalimentare -concurența cu mari producători agricoli -lipsa informațiilor privind obținerea de fonduri europene în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale . -competitivitate pe piața de desfacere a produselor din partea altor producători din alte localități și zone; -inundațiile și alunecările de

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

		-sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative; -încurajarea asocierii și sprijinirea înființării de exploatații pentru culturi alternative și ecologice; -creșterea competitivității sectorului agricol prin sprijinirea tinerilor fermieri în dezvoltarea afacerilor; -crearea, dezvoltarea unităților agricole de producție și prelucrare.	teren.
--	--	---	--------

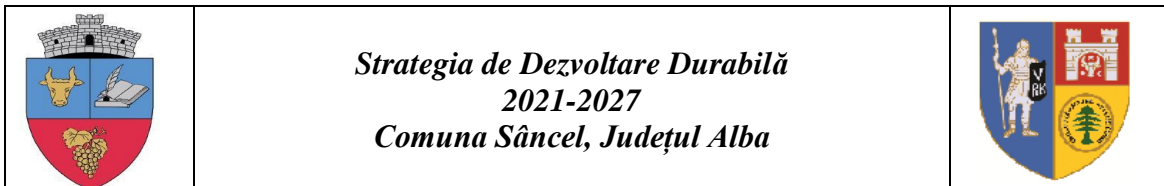
Infrastructura și Transport

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
-există infrastructură stradală în centrul comunei Sâncel, -majoritatea drumurilor comunale sunt incluse în programe de modernizare, -există o stație de tratare a apei potabile, -zonă protejată cu suprafață întinsă -comuna Sâncel este electrificată -majoritatea drumurilor din sate sunt asfaltate -spații verzi/locuitor mari -rețea hidrologică bogată	-lipsa de fonduri și surse de finanțare suficiente pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii. -infrastructura stradală nu este modernizată și extinsă în totalitate. -investiții reduse în sectorul infrastructurii. -rețeaua de canalizare și apă potabilă nu este în finalizată în totalitate.	-posibilitatea asigurării unui transport modern -accesarea fondurilor structurale pentru rețele de apă și canalizare în satele aparținătoare comunei Sâncel. -amenajarea și regularizarea cursurilor și debitelor de apă.	-imposibilitatea asigurării susținerii financiare în toate domeniile infrastructurii.

Economia și Mediul de afaceri

- Crearea unei industrii diversificate, dinamice și capabile să ofere posibilitatea de împlinire profesională și materială a locuitorilor comunei ;
- Economie generatoare de venit la bugetul local;
- Crearea unei industrii nepoluante și durabile.

Comerț și Servicii

- Diversificarea de servicii oferite către cetățenii comunei, prin mărirea numărului societăților comerciale;
- Promovarea și susținerea unor tehnici eficiente de marketing pentru atragerea turistilor în comuna.

Mediu de afaceri

- Incurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
<p>-acces la drumurile județene DJ 761 Șoimuș–Bîrsău și DJ 107A din Bîrsău–Uroi care fac legătura cu centrul județului Alba și drumurile naționale.</p> <p>-existența în zonă a unor investiții în domeniul forestier.</p> <p>-fond forestier bogat și personal calificat în domeniu</p> <p>-exploatarea produselor de balastiere</p> <p>-deschiderea autorităților locale pentru dezvoltarea comunității de afaceri.</p>	<p>-nu există forță de muncă disponibilă și calificată</p> <p>-accesul dificil al IMM-urilor și producătorilor agricoli la sursele de finanțare</p> <p>-dificultatea acaparării pieții de desfacere</p> <p>-insuficienta dezvoltare a parteneriatului public-privat</p> <p>-posibilitate redusă de cofinanțare de la bugetul local a proiectelor</p> <p>-acces dificil la informație în domeniul afacerilor</p> <p>-nr. scăzut al întreprinzătorilor privați cu capital mare;</p> <p>-nr. scăzut al unităților ce oferă servicii de cazare și masă.</p> <p>-infrastructura bancară și de asigurări slab dezvoltată</p>	<p>-dezvoltare economică a comunei din perspectiva fondurilor comunitare</p> <p>-atrageră investitori</p> <p>-infrastructura de afaceri finanțată prin fonduri structurale poate impulsiona dezvoltarea economică a comunei și zonelor aparținătoare</p> <p>-posibilitatea atragerii unor resurse la bugetul local (resurse guvernamentale, fonduri structurale, resurse private);</p> <p>-dezvoltarea sectorului comerț</p>	<p>-adaptabilitatea greoaie a agenților economici la normele impuse de U.E.</p> <p>-dezvoltare industrială scăzută</p> <p>-resurse insuficiente puse la dispoziția autorităților locale pentru finanțarea unor proiecte majore</p> <p>-emigrarea forței de muncă în statele UE</p> <p>-dezinteresul investitorilor</p>

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

	<p>-potențial economic slab promovat</p> <p>-lipsa unor spații adecvate pentru unitățile de prestări servicii</p> <p>-nivel redus de investiții în IMM</p> <p>-număr redus de IMM-uri/microîntreprinderi de interes local;</p> <p>-spirit antreprenorial slab dezvoltat.</p> <p>-acces dificil la sistemele de creditare</p> <p>-slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural.</p>	<p>-creșterea numărului de investitori</p> <p>-crearea de noi locuri de muncă</p> <p>-creșterea productivității economice a localității.</p> <p>-existența unui potențial ridicat de producere a energiei regenerabile</p> <p>-construirea unei ferme de păsări și a unei ferme de porci, vaci, oi, etc.</p>	
--	---	--	--

Mediu

- Păstrarea calității și prevenirea poluării aerului;
- Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, asupra utilizării durabile a resurselor de apă și a prevenirii poluarilor;
- Acțiuni de promovare a practicilor de agricultură ecologică;
- Curățarea cursurilor de apă și a domeniului public;
- Crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deșeurilor;
- Realizarea unei stații de depozitare a deșeurilor;
- Împădurirea suprafețelor degradate, pentru prevenirea alunecărilor de teren.
- Refacerea și dezvoltarea mediului natural.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
<p>-există o stație de tratare a apei potabile,</p> <p>-zonă protejată cu suprafață întinsă</p> <p>-spații verzi/locuitor mari</p> <p>-rețea hidrologică bogată</p>	<p>-zone inundabile cu probabilitate de peste 1% în proximitatea albiilor: pârâului Certej, Varmaga și afluentul stâng al pârâului Varmaga.</p> <p>-lipsa unei gropi de gunoi ecologice .</p> <p>-lipsa de fonduri și surse de finanțare</p>	<p>-conștientizarea populației privind necesitatea protejării mediului.</p> <p>-ecologizarea zonei .</p> <p>-amenajarea și regularizarea cursurilor și debitelor de apă.</p>	<p>-imposibilitatea asigurării susținerii financiare în toate domeniile infrastructurii.</p> <p>-educație ecologică insuficientă și superficială.</p> <p>-poluarea unor</p>

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

	<p>suficiente pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii.</p> <p>-investiții reduse în sectorul infrastructurii.</p> <p>-lipsa unei platforme de gunoi.</p> <p>-rețeaua de canalizare și apă potabilă nu este în finalizată în totalitate.</p> <p>-management și gestionare deficitară a deșeurilor.</p> <p>-investiții mici în sectorul de protecție a mediului</p>		cursuri de apă.
--	--	--	-----------------

Învățământ și educație

- Accesul neîngrădit de împlinire individuală prin educație;
- Reabilitarea și modernizarea școlilor și grădinițelor din comună;
- Accesul la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- Organizarea unei baze materiale capabile să mulțumească nevoile legate de actul educațional;
- Amenajarea spațiilor de joacă și recreere pentru copiii comunei;
- Amenajare bază sportivă în comună;
- Orientarea și sprijinirea persoanelor tinere în domeniul formării profesionale;
- Crearea șanselor pentru reformarea persoanelor adulte.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
<p>-personal didactic din școli și grădinițe bine pregătit .</p> <p>-existența unui număr corespunzător de unități de învățământ .</p> <p>-infrastructură de educație, cultură și sport relativ bună.</p> <p>-evenimente locale multianuale organizate pe teritoriul comunei.</p>	<p>-dotarea școlilor și grădinițelor este precară .</p> <p>-lipsa de fonduri în domeniu .</p> <p>-fluctuația cadrelor didactice .</p> <p>-baza materială insuficientă sau uzată fizic și depășită tehnic în unitățile de</p>	<p>-modernizarea tuturor școlilor și grădinițelor din comună .</p> <p>-posibilitatea asigurării unei educații moderne .</p> <p>-amenajare de parcuri de joacă pentru copii de</p>	<p>-posibilitatea degradării clădirilor școlare dacă nu se iau măsurile convenite .</p> <p>-migrarea populației tinere spre alte zone .</p> <p>-populație îmbătrânită .</p>

	<p>Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba</p>	
---	--	---

	<p>învățământ . -implicare redusă a cetățenilor la viața asociativă . -lipsa unor programe/activități de angrenare a comunității locale în rezolvarea unor probleme ale comunității și luarea deciziilor.</p>	<p>la sate -organizarea de concursuri cultural-educative pentru elevi si tineri . -posibilitatea accesării de fonduri pentru dezvoltarea educației. -realizarea de investiții pentru desfășurarea activităților de educație. -atragerea cetățenilor la viața asociativă prin participarea în luarea deciziilor la nivelul comunității, -participarea la elaborarea unor politici de interes public; -elaborarea unui cadru organizat prin care cetățenii să se implice în activitățile și rezolvarea problemelor de interes comunitar.</p>	<p>-scăderea numărului de copii școlari, una din cauze fiind proveniența lor din familii cu posibilități materiale și intelectuale reduse.</p>
--	---	--	--

Resurse Umane

Populația

- Crearea condițiilor de viață atractive pentru tineri, atât pentru cei din localitate cât și pentru cei din exteriorul comunei pentru atragerea acestora în localitate;
- Crearea de condiții pentru familiile de tineri.

Piața muncii

- Locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate pentru satisfacerea nevoilor de trai;

	<p>Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba</p>	
---	--	---

- Posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesională în domenii cautate pe piața forței de muncă.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
<p>-existența unui compartiment specializat și bine pregătit în cadrul Primăriei .</p> <p>-existența de personal care s-a retras la țară după disponibilizările masive din centrele industriale din județ .</p> <p>-tineri cu studii superioare</p> <p>-tineri care doresc să se perfecționeze în anumite domenii.</p> <p>-rețea de învățământ școlar adaptată condițiilor zonei (învățământ gimnazial)</p> <p>-distribuția echilibrată a populației după sexe</p> <p>-forță de muncă bine calificată și instruită</p>	<p>-lipsă locuri de muncă</p> <p>-buget local cu resurse reduse–ponderea crescută a populației inactive</p> <p>-lipsa cunoștințelor specifice pentru dezvoltarea afacerilor și crearea de noi locuri de munca;</p> <p>-investiții scăzute în resursele umane;</p> <p>-fluctuația populației bine pregătite înspre alte zone.</p>	<p>-realizarea de mici întreprinderi, ferme și micro</p> <p>-ferme pentru atragerea forței de muncă</p> <p>-protejarea micilor ateliere pentru atragerea forței de muncă</p> <p>-noi surse de investiții, inclusiv fondurile structurale</p> <p>-dezvoltarea sectorului IMM-urilor și crearea de noi locuri de munca</p> <p>-grad relativ ridicat de șomeri neindemnizați în căutarea unui loc de muncă;</p> <p>-forța de muncă ieftină, disponibilă , cu calificare satisfăcătoare</p> <p>-crearea unui mediu de dezvoltare a resurselor umane;</p> <p>-organizarea și dezvoltarea unor programe de integrare pe piața muncii, reconversie profesională, calificare, etc.</p>	<p>-depopularea comunei prin migrarea populației spre alte zone din țară sau în străinătate pentru căutarea unui loc de muncă</p> <p>-lipsa de preocupare pentru calificarea sau recalificarea a unor cetățeni</p> <p>-imigrarea persoanelor fără locuință și venit</p> <p>-fluctuație mică a personalului spre alte domenii de activitate;</p> <p>-migrația forței de muncă calificată și mai ales înalt calificată către alte localități din județ, alte zone ale țării și către țările membre UE</p>

Turism

- Utilizarea unor produse turistice variate cu oferte diversificate;
- Susținerea prin acțiuni eficiente de promovare a evenimentelor locale;
- Crearea de programe de pregătire pentru noi practicanți de agroturism;
- Încurajarea cetățenilor prin acțiuni de informare și formare profesională în vederea deschiderii de pensiuni agroturistice și promovarea acestora;

	<p>Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba</p>	
---	--	---

- Promovarea evenimentelor locale, prin acțiuni eficiente de marketing .

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
<p>-potențial turistic mare. -zonă turistică cu posibilități de dezvoltare. -potențial piscicol. -forma de relief corespunzătoare dezvoltării agroturismului. -situri arheologice; -zonă atractivă din punct de vedere turistic și peisagistic. -puncte de atracție, rezervații și monumente istorice</p>	<p>-acces greu la sursele de finanțare. -numar redus de servicii turistice ce pot fi puse la dispozitia turistilor; -slaba promovare a patrimoniului cultural, peisagistic, a diverselor trasee turistice etc.; -capacitate insuficientă de cazare pentru turiști -turismul lipsește aproape în totalitate. -publicitate insuficientă pentru promovarea rezervațiilor naturale. -numar mic de locuri de recreere, divertisment, de practicarea a diverselor sporturi în mediul rural în raport cu potentialul turistic al zonei rurale; -drumuri nemodernizate în totalitate la sate. -potențial turistic nevalorificat corespunzător . -lipsa publicității locurilor cu potențial turistic mare. -construire de căsuțe de vacanță în zonele de agrement a comunei Sâncel. -zone cu potențial turistic neexploatat pentru dezvoltarea agroturismului . -sprijinirea construirii infrastructurii aferente</p>	<p>-posibilitatea dezvoltării rapide a sectorului turismului și agroturismului -construire de căsuțe de vacanță în zonele de agrement a comunei Sâncel -zone cu potențial turistic neexploatat pentru dezvoltarea agroturismului -sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative; -existenta agriculturii ecologice si a produselor traditionale ce pot fi valorificate prin activitatile de turism rural ca de exemplu agroturismul . -amenajarea pensiunilor familiale; -practicarea turismului sportiv</p>	<p>-dezinteresul față de aceste domenii duce la posibilitatea ca să nu fie valorificate în totalitate -lipsa informațiilor privind obținerea de fonduri europene în domeniul dezvoltării turismului . -competitivitate cu alte localități care dețin potențial turistic.</p>

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

	formelor asociative;		
--	----------------------	--	--

Cultură

- Instruirea și transmiterea practicilor tradiționale generațiilor viitoare;
- Accesul transparent la sursele de informare tradiționale și moderne;
- Structura spațiilor destinate activităților socio-culturale în concordanță cu necesitățile și mijloacele moderne;
- Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comună;
- Reabilitarea căminelor culturale;

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
<p>-organizarea unor evenimente specifice: târguri și nedei, sărbătorile comunei, etc.</p> <p>-infrastructură de cultură și sport relativ bună.</p> <p>-evenimente locale multianuale organizate pe teritoriul comunei.</p> <p>-organizare de manifestări sportive</p>	<p>-lipsa de fonduri în domeniu</p> <p>-implicare redusă a cetățenilor la viața asociativă</p> <p>-lipsa unor programe/activități de angrenare a comunității locale în rezolvarea unor probleme ale comunității și luarea deciziilor.</p>	<p>-organizarea de competiții sportive pentru tineri;</p> <p>-atragera de sponsori pentru aceste competiții</p> <p>-amenajare de parcuri de joacă pentru copii de la sate</p> <p>-organizarea de întreceri sportive la nivel local .</p> <p>-organizarea de concursuri cultural-educative pentru elevi și tineri .</p> <p>-afirmarea tinerelor talente în diferite domenii artistice și sportive .</p> <p>-posibilitatea accesării de fonduri pentru dezvoltarea culturii și sportului în comună.</p> <p>-realizarea de investiții pentru desfășurarea activităților de cultură și sport.</p> <p>-atragera cetățenilor la viața asociativă prin participarea în luarea deciziilor la nivelul comunității, participarea la</p>	<p>-migrarea populației tinere spre alte zone.</p> <p>-populație îmbătrânită .</p> <p>-scăderea numărului de copii școlari care practică sport, una din cauze fiind proveniența lor din familii cu posibilități materiale și intelectuale reduse</p>

	Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba	
---	---	---

		elaborarea unor politici de interes public; -elaborarea unui cadru organizat prin care cetățenii să se implice în activitățile și rezolvarea problemelor de interes comunitar.	
--	--	---	--

Sănătate și Asistență Socială

- Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală;
- Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman;
- Acces permanent și prompt la servicii medicale de calitate;
- Educarea populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.
- Dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru persoanele aflate în dificultate (minori, persoane vârstnice, persoane cu dizabilitati);
- Întărirea legăturilor dintre Administrația Publică Locală și societatea civilă pentru rezolvarea problemelor de interes comunitar.

Analiza SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
-existența unui compartiment specializat și bine pregătit în cadrul Primăriei -existența de personal care s-a retras la țară după disponibilizările masive din centrele industriale din județ -tineri cu studii superioare -tineri care doresc să se perfecționeze în anumite domenii. -funcționarea compartimentului asistență socială din cadrul Primăriei -colaborare eficientă cu structurile județene pentru problemele sociale -rețea de învățământ școlar adaptată condițiilor zonei	-lipsa programelor de integrare în societate a persoanelor cu probleme -accesul dificil pentru anchetele sociale la domiciliul solicitanților de ajutor social . -lipsa infrastructurii de informare socială prin internet -buget local cu resurse reduse . -inexistența unui serviciu social de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice . -procent ridicat de	-dezvoltarea unor programe de reintegrare socială și asigurare unor resurse materiale persoanelor defavorizate -organizarea și dezvoltarea unor programe de integrare pe piața muncii, reconversie profesională, calificare, etc.	-migrare a tinerilor în alte țări. -mortalitate sporită a varstnicilor.

	<p>Strategia de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 Comuna Sâncel, Județul Alba</p>	
---	--	---

<p>(învățământ gimnazial) -distribuția echilibrată a populației după sexe -forță de muncă bine calificată și instruită</p>	<p>persoane vârstnice cu venituri reduse -lipsa unor unități care să furnizeze servicii sociale (Centre de reconversie profesională, etc.);</p>		
--	---	--	--

Rezultatul Analizei SWOT

Orice comună trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor.

Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase.

Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică (PPS) a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunității pe o perioadă de 6 ani.

Etaple metodologice principale ale PPS au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic.

Principiile care au stat la baza PPS au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului.

Pentru a da roade, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității.

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect. Numele este descriptiv: **S**trengths (puncte tari), **W**eaknesses (puncte slabe), **O**pportunities (oportunități), **T**hreats (riscuri).

Pentru a avea certitudine că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a comunei Sâncel, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană susține politica de

dezvoltare regională a fost impusă elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2014-2020.

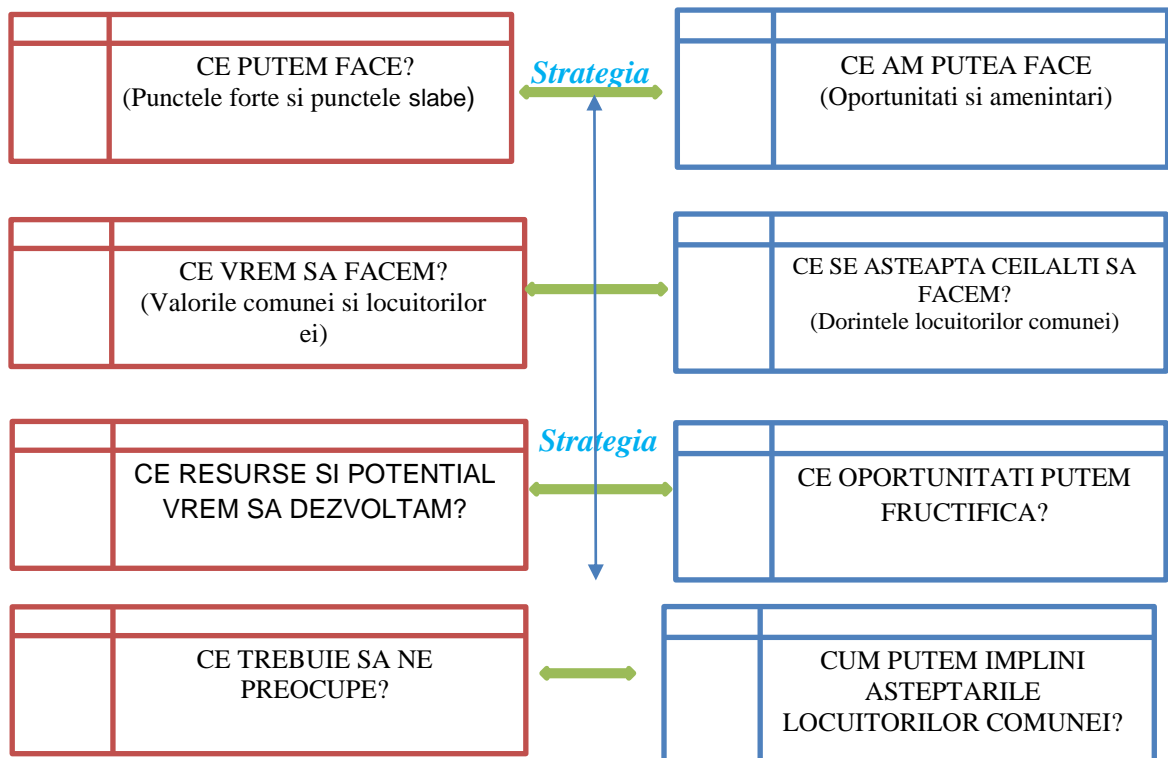
Punctele forte și cele slabe sunt legate de comună și de strategiile acesteia, dar și de modul cum se compară cu concurența.

Oportunitățile și amenințările au venit dinspre mediul de piață și din partea concurenței; acești factori, de regulă, nu au niciun control asupra zonei, în general.

Analiza SWOT ia în considerare organizarea așezării, performanțele acesteia, produsele cheie și piețele strategice.

Analiza SWOT permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie și realizarea de prezumții (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoștințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă zona își poate îndeplini planul și în ce condiții. Unele "oportunități" și "amenințări" pot apărea din "punctele tari" și "punctele slabe" ale comunei. Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

În urma analizei SWOT s-au identificat trei principii prioritare care au stat la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile, și anume:

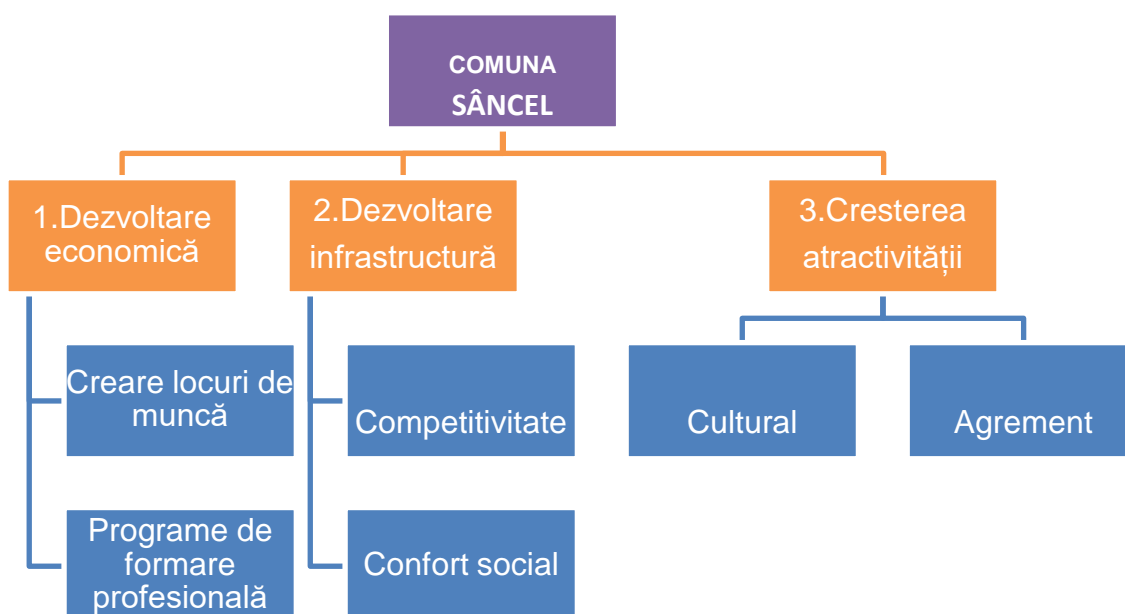

Fig. 21

1. Viata economică a comunei Sâncel, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale, inclusiv în infrastructură, sănătate, asistență socială, agricultură, zootehnie, industrie și comerț. Consiliul Local va trebui să investească pentru revitalizarea vieții economice a comunei, trebuie să fie prioritatea numărul unu, deoarece produce cele mai mari efecte benefice.

2. Infrastructura necesită îmbunătățiri continue, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;
- raportul valoarea investiție/ efecte economico-financiare produse și raportul valoare investiție/numărul beneficiarilor.

3. Un punct important pentru creșterea atractivității comunei constituie facilitățile culturale și de agrement pe care ar putea să le ofere comuna Sâncel, astfel încât confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit. Complementar acest lucru va crește și atractivitatea turistică a comunei.

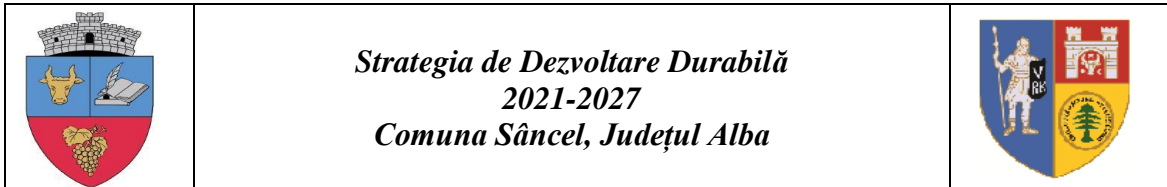
9.3 Etapele metodologice principale ale elaborării strategiei :

Metodologia de realizare a strategiei cuprinde 3 faze:

1. Fundamentarea necesității de elaborare a strategiei:

– necesita abordarea a 2 categorii de aspecte:

- premisele elaborării strategiei;
- modalități de fundamentare;

2. Elaborarea strategiei de dezvoltare locală:

a) *Formularea misiunii comunității locale.* Misiunea se referă la scopul pentru care a fost înființată și funcționează organizația respectivă, precum și la concepția, filosofia managementului, referitoare la modul de realizare a activităților. Specificul misiunii este faptul că reprezintă o enunțare de elemente necuantificabile. Misiunea trebuie să cuprindă:

- ce anume face comunitatea locală prin intermediul autorităților locale (exprimarea sintetică);
- care sunt detinatorii de interese și cum sunt luați în considerare (stake-holderi);
- care sunt valorile comunității locale.

b) *Precizarea obiectivelor strategiei.* Obiectivele strategice se stabilesc pe orizonturi mari de timp (3-5 ani) și se referă fie la ansamblul comunității, fie la componentele majore ale acesteia.

Pentru a fi *de calitate*, obiectivele strategice trebuie să îndeplinească următoarele *cerințe de raționalitate*:

- *sa fie realiste* (în concordanță cu potențialul comunității respective);
- *sa fie stimulatoare* (să înceteze la autodepasire);
- *sa fie mobilizatoare* (să prezinte importanță pentru stake-holderi);
- *sa fie comprehensibile* (reale).

c) *Stabilirea opțiunilor strategice și modalitățile de realizare a obiectivelor.* Opțiunile strategice se stabilesc în funcție de tipul de strategie adoptat.

d) *Dimensionarea resurselor necesare.* În strategie se stabilesc 4 categorii de resurse:

- informaționale;
- umane;
- financiare;
- materiale.

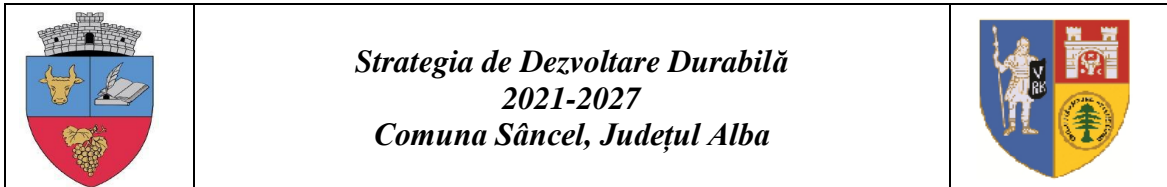
e) *Stabilirea termenelor.* Termene = limită fixată în timp printr-o dispoziție sau învoială ce reprezintă diferite momente intermediare sau finale, pentru realizarea obiectivelor și operationalizarea opțiunilor strategice.

f) *Articularea tuturor componentelor strategiei într-o strategie globală.*

g) *Realizarea strategiilor parțiale.* Strategiile parțiale pot fi delimitate fie structural (pe compartimente), fie din punct de vedere procesual (pe funcțiuni și activități). De obicei, strategiile parțiale se delimitază *procesual pe funcțiuni*, ducând la existența mai multor strategii parțiale în funcție de specificul comunității locale:

- Strategia de mediu;
- Strategia de dezvoltare economică;
- Strategia de dezvoltare a infrastructurii;
- Strategia de cooperare teritorială;

– Strategia de resurse umane).

h) *Realizarea politicii globale si a politicilor partiale.* Politica se deosebeste de strategie prin:

- orizontul de timp (mai mic pentru politica 0,5-2 ani si mai mare in cazul strategiei 3-5 ani);
- grad de detaliere (mai mare pentru politica si mai mic pentru strategie).

3. Implementarea si evaluarea unei strategii de dezvoltare locala

1. *Pregatirea implementarii are in vedere urmatoarele aspecte:*

a) *Pregatirea climatului din cadrul comunitatii in vederea diminuarii rezistentei la schimbare din partea societatii civile si cresterii receptivitatii acestora fata de elementele inovatoare propuse prin strategie;*

b) *Asigurarea resurselor informationale, umane, financiare si materiale necesare punerii in aplicare a strategiei;*

c) *Realizarea unui program cadru de implementare;*

2. *Reproiectarea sistemului de management conform cerintelor realizarii obiectivelor;*

3. *Operationalizarea schimbarilor strategice previzionate;*

4. *Controlul si evaluarea strategiei.* Prin evaluare se compara obiectivele previzionate cu realizarile obtinute, acestea fiind masurate intr-o etapa intermediara de control.

Strategiile pe termen lung trebuie evaluate cu atentie mai ales cu privire la viitoarele rezultate. Trebuie luat in vedere si faptul ca rezultatul real nu poate fi prevazut deoarece situatiile neprevazute pot si ele sa exercite o influenta importanta asupra lor.

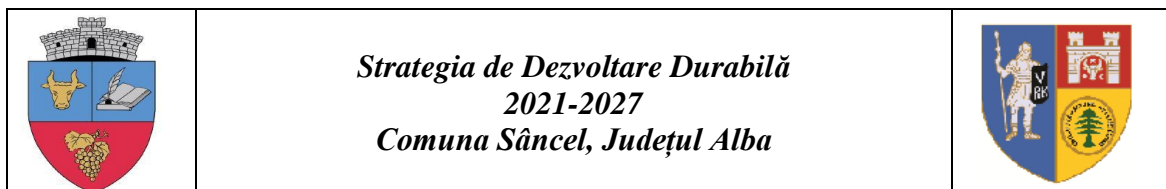
Principiile strategiei de dezvoltare durabila :

- ✓ **durabilitate**- conditii mai bune de trai pentru populatia defavorizata precum si un minim de conditii necesare pentru un trai decent, sanatatea si bunastarea tuturor;
- ✓ **competitivitate**- permite dezvoltarea economiei proprii in context regional, national si chiar international, promovarea unui sector privat productiv si competitiv;
- ✓ **sprijin financiar**- facilitarea accesului la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investitii si dezvoltare;
- ✓ **o buna administrare**- reactia eficienta si efectiva la problemele comunitatii prin responsabilizarea autoritatilor locale si parteneriatul cu societatea civila.

9.4 Implementarea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Durabilă

Implementarea obiectivelor pentru dezvoltarea durabilă și a țințelor concrete ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă de către conducerea Primăriei va contribui, de fapt, la

implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. De menționat, că dezvoltarea durabilă poate fi asigurată doar prin implicarea tuturor cetățenilor.

Fig. 22

Guvernul lucrează la un plan de acțiune pentru dezvoltare durabilă.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Secretariatului General al Guvernului, în sprijinul fundamentării și elaborării strategiilor de dezvoltare locală, efectuează demersuri privind:

- promovarea și informarea la nivelul Administrației Publice Locale a Strategiei Naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030);
- promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD);
- fundamentarea cadrului de lucru al Planului de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 la nivel local, prin armonizarea obiectivelor de dezvoltare locală cu cele de dezvoltare durabilă la nivel național și adaptarea contextului local la ODD-uri;
- construcția unui ghid pentru autoritățile publice locale pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală 2021-2027 în acord cu SNDDR 2030.

Obiectivele de dezvoltare durabilă prevăd:

Nr. Crt.	17 obiective	Descriere	Ținte
1.	Fără sărăcie Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.	1.1 ERADICAREA SARACIEI EXTREME	Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 \$ pe zi.

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

<p>Reducerea numarului celor care au risc ridicat de saracie si promovarea incluziunii sociale</p> <p>Sărăcia este o problemă atât la nivel local cât și la nivel regional, respectiv global. Globalizarea a contribuit la eradicarea sărăciei absolute, însă este necesară continuarea eforturilor pentru a reduce și sărăcia relativă și pentru a asigura o viață demnă pentru toți.</p> <p><i>Doneaza ce nu folosesti. 836 de milioane de persoane traiesc in saracie extrema. 1 miliard de oameni traiesc cu mai puțin de 1\$ pe zi.</i></p>	<p>1.2 REDUCEREA SARACIEI LA JUMATATE</p>	<p>Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acestora potrivit definițiilor naționale.</p>
	<p>1.3 IMPLEMENTAREA UNOR PROIECTE DE PROTECTIE SOCIALA</p>	<p>Implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și vulnerabili până în 2030.</p>
	<p>1.4 DREPTURI EGALE SI ACCES LA RESURSE ECONOMICE SI SERVICII DE BAZA -</p>	<p>Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și toate femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, dreptul la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire, resurse naturale, tehnologii noi potrivite și servicii financiare, inclusiv de microfinanțare.</p>
	<p>1.5 REZILIENTA CELOR SARACI IMPOTRIVA DEZASTRELOR ECONOMICE, DE MEDIU SI SOCIALE -</p>	<p>Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă și alte șocuri și dezastre economice, sociale și de mediu.</p>
<p>2</p> <p>Foamete „zero”</p> <p>Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.</p> <p>Agricultura este importantă pentru întreaga societate. Dacă dorim o societate mai sănătoasă, trebuie să</p>	<p>2.1 ERADICAREA FOAMEI</p>	<p>Până în 2030, eradicarea foamei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului.</p>
	<p>2.2 ERADICAREA TUTUROR FORMELOR DE MALNUTRITIE</p>	<p>Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025 a țintelor convenite la nivel internațional cu privire la greutatea și talia joasă la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale ale adolescentelor, femeilor însărcinate și celor care alăptează, cât și a persoanelor în vârstă.</p>

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

<p>ajungem la o agricultură sustenabilă. România deține locul al șaselea în Europa din perspectiva dimensiunii terenurilor agricole. Pentru această țară este o prioritate eficiența agricolă și limitarea deșeurilor alimentare. Agenda 2030 țintește eradicarea foametei și securitatea alimentară prin creșterea productivității agricole și prin reducerea deșeurilor alimentare.</p> <p><i>Evita sa arunci mancare.</i> <i>Mai mult de 1/3 din mancare este risipita la nivel mondial.</i> <i>Pana in 2030 se doreste dublarea productivitatii agricole.</i></p>	<p>2.3 DUBLAREA PRODUCTIVITATII AGRICOLE SI VENITURILOR MICILOR PRODUCATORI</p>	<p>Până în 2030, dublarea productivității agricole și veniturilor micilor producători agricoli, în special femei, populațiile indigene, fermieri, păstori și pescari, inclusiv prin accesul sigur și egal la terenuri, alte resurse și factori de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități pentru crearea valorii adăugate și angajarea în activități non-agricole.</p>
	<p>2.4 ASIGURAREA UNOR SISTEME DE PRODUCTIE ALIMENTARA DURABILA</p>	<p>Până în 2030, asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția, contribuie la menținerea ecosistemelor, consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme, secetă, inundații și alte dezastre și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului</p>
	<p>2.5 MENTINEREA DIVERSITATII GENETICE</p>	<p>Până în 2030, menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante gestionate corect și diversificate la nivel național, regional și internațional, precum și promovarea accesului și un schimb corect și echitabil al beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internaționale</p>
<p>3. Sănătate și bunăstare</p> <p>Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.</p> <p><i>Vaccinati-va familia pentru a-i proteja si pentru a imbunatati</i></p>	<p>3.1 REDUCEREA RATEI MORTALITATII MATERNE</p>	<p>Până în 2030, reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de născuți-vii</p>
	<p>3.2 ELIMINAREA DECESELOR CE POT FI PREVENITE IN RANDUL COPIILOR PANA LA 5 ANI</p>	<p>Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite în rândul nou-născuților și copiilor până la 5 ani, toate țările având scopul de a reduce mortalitatea neonatală la cel mult 12 decese la 1.000 născuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 născuți-vii</p>

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<i>sanatatea publica. Accesul la servicii medicale este esential.</i>	3.3 LUPTA IMPOTRIVA BOLILOR TRANSMISIBILE	Până în 2030, eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate, precum și combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile
		3.4 REDUCEREA MORTALITĂȚII PREMATURE CAUZATE DE BOLI NETRANSMISIBILE SI PROMOVAREA SANATĂȚII MINTALE	Până în 2030, reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării
		3.5 PREVENIREA SI TRATAMENTUL ABUZULUI DE SUBSTANȚE	Intărirea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzul de droguri și substanțe narcotice și a consumului excesiv de alcool
		3.6 REDUCEREA NUMARULUI DE DECESE SI RANIRI CAUZATE DE ACCIDENTE RUTIERE	Până în 2030, înjumătățirea numărului global de decese și raniri cauzate de accidente rutiere
		3.7 ACCES UNIVERSAL LA SERVICII DE SANATATE SEXUALA SI REPRODUCTIVA SI PENTRU PLANIFICAREA FAMILIEI	Până în 2030, asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale
		3.8 REALIZAREA ACOPERIRII UNIVERSALE IN DOMENIUL SANATĂȚII	Realizarea acoperirii universale în domeniul sănătății, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază
		3.9 REDUCEREA NUMARULUI DE DECESE SI AL BOLILOR PROVOCATE DE PRODUSE CHIMICE PERICULOASE SI POLUARE	Până în 2030, reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produse chimice periculoase, de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
		4.	Educație de calitate Garantarea unei educații de calitate și

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

<p>promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți. <i>Ajuta copiii din comunitatea ta sa invete sa citeasca. Educatia reprezinta fundamentul imbunatatirii vietii oamenilor si al dezvoltarii sustenabile.</i></p>	4.2. ACCES EGAL LA EDUCATIE TIMPURIE DE CALITATE	Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar.
	4.3. ACCES LA INVATAMANT TEHNIC, VOCATIONAL SI SUPERIOR	Până în 2030, asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă.
	4.4. CRESTEREA NUMARULUI DE PERSOANE CU STUDII	Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care detin competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și vocaționale, care sa faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.
	4.5. ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE DIN EDUCATIE	Până în 2030, eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, a populațiilor indigene și a copiilor aflați în situații vulnerabile
	4.6. ALFABETIZARE SI CUNOSTINTE DE ARITMETICA ELEMENTARA PENTRU TOTI	Până în 2030, asigurarea faptului ca toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, atât bărbați, cât și femei, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară.
	4.7. EDUCATIE PENTRU VIATA SUSTENABILA SI CIVICA	Până în 2030, asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
	5 Egalitate de gen Realizarea egalității	5.1 ELIMINAREA DISCRIMINARII IMPOTRIVA FEMEILOR SI FETELOR

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<p>de gen și înputernicirea tuturilor femeilor și a fetelor.</p> <p><i>Nu accepta hartuirea. Populația globală include peste 50% femei, însă există numeroase inegalități între persoanele de sex masculin și cele de sex feminin.</i></p> <p><i>În prezent, 49 de state nu dispun de legi care să protejeze femeile împotriva violenței domestice.</i></p>	<p>5.2 ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE VIOLENȚĂ ȘI A EXPLOATĂRII ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI FETELOR</p>	<p>Eliminarea tuturilor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare.</p>
		<p>5.3 ELIMINAREA CASĂTORIILOR FORȚATE ȘI MUTILAREA GENITALĂ A FEMEILOR</p>	<p>Eliminarea tuturilor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor</p>
		<p>5.4 RECUNOAȘTEREA ȘI APRECIEREA ÎNGRIJIRII NEREMUNERATE ȘI PROMOVAREA RESPONSABILITĂȚII PARTAJATE ÎN GOSPODĂRIE</p>	<p>Recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii casnice prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității partajate în gospodărie și familie, după caz la nivel național</p>
		<p>5.5 ASIGURAREA PARTICIPĂRII DEPLINE LA POSTURI DE CONDUCERE</p>	<p>Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică</p>
		<p>5.6. ACCES UNIVERSAL LA SANĂTATEA SEXUALĂ ȘI REPRODUCTIVĂ</p>	<p>Asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și a documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora</p>
6	<p>Apă curată și sanitație</p> <p>Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.</p> <p><i>Evita risipa de apă. Cea mai mare provocare a lumii este lipsa de apă. Aceasta afectează</i></p>	<p>6.1 APA POTABILĂ SIGURĂ LA PREȚURI ACCESIBILE</p>	<p>Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți</p>
		<p>6.2 ELIMINAREA DEFECĂRII ÎN AER LIBER ȘI OFERIREA ACCESULUI LA CONDIȚII SANITARE ȘI IGIENĂ</p>	<p>Până în 2030, realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți și eliminarea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile</p>
		<p>6.3 ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII APEI, TRATAREA APELOR UZATE ȘI</p>	<p>Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor</p>

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<i>peste 40% din populația lumii</i>	REUTILIZAREA SIGURA	chimice și materialelor periculoase, înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global.
		6.4 CRESTEREA EFICIENȚEI DE UTILIZARE A APEI SI ASIGURAREA REZERVELOR DE APA POTABILA	Până în 2030, creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă și pentru a reduce substanțial numărul de persoane care suferă de deficit de apă
		6.5 IMPLEMENTAREA MANAGEMENTULUI INTEGRAT AL RESURSELOR DE APA	Până în 2030, implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv, dacă este cazul, prin cooperarea transfrontalieră
		6.6 PROTEJAREA SI RESTABILIREA ECOSISTEMELOR LEGATE DE APA	Până în 2030, protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, zone umede, râuri, rezervoare acvifere și lacuri
7	Energie curată și la prețuri accesibile Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern. <i>Utilizează aparate eficiente din punct de vedere energetic și becuri economice. Energia este esențială pentru orice provocări și oportunități majore.</i>	7.1 ACCES UNIVERSAL LA ENERGIE MODERNA	Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne
		7.2 CRESTEREA PROCENTULUI GLOBAL DE ENERGIE REGENERABILA	Până în 2030, creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global
		7.3 DUBLAREA RATEI GLOBALE DE ÎMBUNĂȚIRE A EFICIENȚEI ENERGETICE	Până în 2030, dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice
8	Muncă decentă și creștere economică Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.	8.1 CRESTERE ECONOMICA SUSTENABILA	Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea Produsului Intern Brut cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate
		8.2 DIVERSIFICAREA, INOVAREA SI MODERNIZAREA PRODUCTIVITATII ECONOMICE	Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

<i>Cumpara de la companii responsabile fata de mediu si care ofera oportunitati egale. Cresterea economica sustenabila va conduce la locuri de munca decente.</i>	8.3 PROMOVAREA POLITICILOR CARE SUSTIN CREAREA LOCURILOR DE MUNCA SI CRESTEREA INTREPRINDERILOR	Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
	8.4 ÎMBUNĂTĂȚIREA EFICIENȚEI RESURSELOR ÎN CONSUM ȘI PRODUCTIE	Îmbunătățirea progresivă, până în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producție, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani al programelor privind consumul și producția durabilă, în frunte cu țările dezvoltate.
	8.5 ANGAJAREA COMPLETA SI MUNCA DECENTA CU REMUNERARE EGALA	Până în 2030, angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toate femeile și toți bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală.
	8.6 PROMOVAREA ANGAJĂRII, EDUCĂRII ȘI PREGĂTIRII TINERILOR	Până în 2030, reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare.
	8.7 ELIMINAREA SCLAVEI MODERNE, A TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE ȘI A MUNCII COPIILOR	Măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și a traficului de ființe umane, și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale.
	8.8 PROTECȚIA DREPTULUI LA MUNCA ȘI PROMOVAREA MEDIILOR DE LUCRU SIGURE	Protecția dreptului la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți, în special femeile migrante, și cei în locuri de muncă precare.
	8.9 PROMOVAREA TURISMULUI DURABIL ȘI BENEFIC	Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea unui turism durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale.

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

		8.10 ACCES UNIVERSAL LA SERVICII BANCARE, DE ASIGURARI SI FINANCIARE	Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.
9	Industria, inovație și infrastructură Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației. <i>Refolosește materialele. Investitiile in infrastructura sunt necesare pentru realizarea unei dezvoltari sustenabile.</i>	9.1 DEZVOLTAREA UNEI INFRASTRUCTURI SUSTENABILE, DURABILE SI INCLUZIVE	Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți
		9.2 PROMOVAREA INDUSTRIALIZĂRII INCLUZIVE SI DURABILE	Promovarea industrializării incluzive și durabile și, până în 2030, sporirea semnificativă a ratei de ocupare și a Produsului Intern Brut în industrie, în conformitate cu circumstanțele naționale, și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate
		9.3 CRESTEREA ACCESULUI LA SERVICII FINANCIARE SI PIETE EXTERNE	Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.
		9.4 MODERNIZAREA TUTUROR INDUSTRIILOR SI A INFRASTRUCTURII PENTRU SUSTENABILITATE	Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.
		9.5 CONSOLIDAREA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ȘI MODERNIZAREA TEHNOLOGIILOR INDUSTRIALE	Intărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale în toate țările, în special țările în curs de dezvoltare, până în 2030; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare la 1 milion de locuitori și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare.
10	Inegalități reduse Reducerea	10.1 REDUCEREA INEGALITĂȚII VENITURILOR	Până în 2030, realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta. <i>Nu accepta discriminarea. Pentru a reduce inegalitățile este necesară asigurarea oportunităților egale, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii.</i>		mai mare decât media națională.
		10.2 PROMOVAREA INCLUZIUNII SOCIALE, ECONOMICE SI POLITICE	Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură.
		10.3 ASIGURAREA OPORTUNITATILOR EGALE SI ELIMINAREA DISCRIMINARII	Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens.
		10.4 ADOPTAREA POLITICILOR FISCALE SI SOCIALE CE PROMOVEAZA EGALITATEA	Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul realizării progresive a unei egalități sporite.
		10.5 ÎMBUNĂTĂȚIREA REGLEMENTARILOR PIETELOR FINANCIARE GLOBALE SI A INSTITUTIILOR	Perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări.
		10.6 CRESTEREA REPREZENTARII PENTRU TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	Asigurarea reprezentării și vocii puternice pentru țările în curs de dezvoltare în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime.
		10.7 POLITICI DE MIGRATIE RESPONSABILE SI BINE GESTIONATE	Facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, reglementate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate.
11	Orașe și comunități durabile Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.	11.1. LOCUINTE SIGURE LA PREȚURI ACCESIBILE	Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace.
		11.2. SISTEME DE TRANSPORT SUSTENABILE LA PREȚURI ACCESIBILE	Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public,

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

<i>Mergi cu bicicleta sau pe jos pentru a reduce poluarea aerului. 3,5 miliarde de oameni traiesc in prezent in orase.</i>		acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.
	11.3. URBANIZARE INCLUZIVA SI SUSTENABILA	Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările.
	11.4. PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL SI NATURAL	Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural mondial.
	11.5. REDUCEREA EFECTELOR ADVERSE ALE DEZASTRELOR NATURALE	Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu Produsul Intern Brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile.
	11.6. REDUCEREA IMPACTULUI ORASELOR ASUPRA MEDIULUI	Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip.
	11.7. ASIGURAREA ACCESULUI LA SPATII VERZI SI PUBLICE SIGURE SI INCLUZIVE	Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități
12	Consum și producție responsabile <i>Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile Recicleaza hartia, plasticul, sticla si aluminiul. Pentru a sustine stilul de viata curent am</i>	12.1 IMPLEMENTAREA CADRULUI DE 10 DE ANI DE PROGRAME PENTRU MODELE DE COSNUM SI PRODUCTIE DURABILE Implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare
	12.2 GESTIONAREA DURABILA SI UTILIZAREA EFICIENTA A RESURSELOR NATURALE Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale	

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

	<i>avea nevoie de resursele a trei planete.</i>	12.3 ÎNJUMĂȚĂȚIREA, LA NIVEL GLOBAL, A RISIPEI DE ALIMENTE PE CAP DE LOCUIITOR	Până în 2030, înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.
		12.4 MANAGEMENT RESPONSABIL AL SUBSTANTELOR CHIMICE SI DESEURILOR	Până în 2030, realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului.
		12.5 REDUCEREA SEMNIFICATIVĂ A GENERĂRII DE DESEURI	12.5 Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare.
		12.6 ÎNCURAJAREA COMPANIILOR SA ADOPTĂ PRACTICI DURABILE SI RAPORTARI DE SUSTENABILITATE	Încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare.
		12.7 PROMOVAREA PRACTICILOR DURABILE DE ACHIZITII PUBLICE	Promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale.
		12.8 PROMOVAREA CUNOASTERII UNIVERSALE A STILURILOR DE VIATA SUSTENABILE	Până în 2030, oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltării durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.
		13	Acțiune climatică Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
13.2. POLITICI, STRATEGII SI PLANURI INTEGRATE	Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale.		

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

	INFORMEAZA TINERII CU PRIVIRE LA SCHIMBARILE CLIMATICE <i>Emisiile de CO2 au crescut cu 50% din 1990.</i>	13.3. REACTIE LA SCHIMBARILE CLIMATICE	Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.
14	Viața acvatică Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă. <i>Evita sa folosesti pungi de plastic pentru a mentine apele curate. Oceanele absorb aproximativ 30% din dioxidul de carbon produs de oameni, diminuand efectele incalzirii globale</i>	14.1 REDUCEREA POLUARII MARINE	Până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți.
		14.2 PROTEJAREA SI RESTAURAREA ECOSISTEMELOR	Până în 2030, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și costale, pentru a evita impactele negative semnificative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora, pentru a avea oceane sănătoase și productive
		14.3 REDUCEREA ACIDIFICARII OCEANELOR	Minimizarea și gestionarea impactului acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
		14.4 PESCUIT SUSTENABIL	Până în 2030, reglementarea eficientă a pescuitului și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructive, și implementarea planurilor de management bazate pe știință, pentru a restabili stocurile de pește în cel mai scurt timp posibil, cel puțin la nivelurile care ar asigura un randament maxim durabil, după cum este determinat de caracteristicile biologice ale acestora
		14.5 CONSERVAREA ZONELEI COSTALE SI MARINE	Până în 2030, conservarea a cel puțin 10 la sută din zonele costale și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune evidențe științifice disponibile
		14.6. INTERZICEREA SUBVENTIILOR CE DUC LA PESCUITUL EXCESIV	Până în 2030, interzicerea formelor de subvenționare a pescuitului care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

			introducerea unor subvenții noi de acest tip, recunoscând că tratamentul adecvat și eficient, special și diferențiat pentru țările cel mai puțin dezvoltate ar trebui să fie o parte integrantă a negocierii subvențiilor pentru pescuit în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului
		14.7. CRESTEREA BENEFICIILOR ECONOMICE DIN UTILIZAREA SUSTENABILĂ A RESURSELOR MARINE	Până în 2030, creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului
15	Viața terestră Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate <i>Planteaza un copac si protejeaza mediul inconjurator Padurile sunt esentiale pentru combaterea schimbarilor climatice, protejarea biodiversitatii si pentru asigurarea securitatii alimentare si a adapostului.</i>	15.1 CONSERVAREA SI RESTABILIREA ECOSISTEMELOR TERESTRE SI DE APA DULCE	Până în 2030, asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri, zone umede, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale
		15.2 STOPAREA DEFRISĂRII SI RESTABILIREA PADURILOR DEGRADATE	Până în 2030, promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global
		15.3 STOPAREA DESERTIFICĂRII SI RESTAURAREA SOLURILOR DEGRADATE	Până în 2030, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunerea de eforturi pentru a atinge o lume neutră din punct de vedere al degradării solului
		15.4 ASIGURAREA CONSERVĂRII ECOSISTEMELOR MONTANE	Până în 2030, asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
		15.5 PROTEJAREA BIODIVERSITĂȚII ȘI A HABITATELOR NATURALE	Luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității și, până în 2030, a proteja și preveni extincția speciilor amenințate

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba**

		15.6 PROMOVAREA ACCESULUI LA RESURSE GENETICE SI DISTRIBUIREA ECHITABILA A BENEFICIILOR	Promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel internațional
		15.7 ELIMINAREA BRACONAJULUI SI A TRAFICULUI DE SPECII PROTEJATE	Luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate și abordarea cererii și ofertei de produse ilegale de specii sălbatice
		15.8 PREVENIREA SPECIILOR INVAZIVE IN ECOSISTEMELE TERESTRE SI ACVATICE	Până în 2030, introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradica speciile prioritare
		15.9 INTEGRAREA ECOSISTEMELOR SI BIODIVERSITATII IN STRATEGIILE GUVERNAMENTALE	Până în 2030, integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii și planurile de reducere a sărăciei
16	Pace, justiție și instituții eficiente Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. <i>Exercita dreptul la vot si alege liderii</i>	16.1. REDUCEREA VIOLENTEI PRETUTINDENI	Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe, pretutindeni
		16.2. PROTEJAREA COPIILOR DE ABUZ, EXPLOATARE, TRAFIC SI VIOLENTA	Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor
		16.3. PROMOVAREA RESPECTARII LEGII SI ASIGURAREA ACCESULUI EGAL LA JUSTITIE	Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesul egal la justiție pentru toți
		16.4. COMBATAREA CRIMEI ORGANIZATE, A FLUXURILOR ILICITE DE BANI SI ARMAMENT	Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
		16.5. REDUCEREA CORUPTIEI	Reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale
		16.6. CRESTEREA GRADULUI DE TRANSPARENȚA A INSTITUTIILOR	Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
		16.7. ASIGURAREA UNUI PROCES	Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

		DECIZIONAL RECEPTIV, INCLUZIV, PARTICIPATIV SI REPREZENTATIV	reprezentativ la toate nivelurile
		16.8. CONSOLIDAREA PARTICIPARII LA GUVERNAREA GLOBALA	Extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală
		16.9. ACTE DE IDENTITATE PENTRU TOTI	Până în 2030, asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii
		16.10 ACCESS PUBLIC LA INFORMATII SI PROTEJAREA LIBERTATILOR FUNDAMENTALE	Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale
17	Parteneriate pentru realizarea obiectivelor Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.	17.1 MOBILIZAREA RESURSELOR PENTRU A ÎMBUNĂȚI CAPACITATEA NATIONALA DE COLECTARE A TAXELOR SI IMPOZITELOR	Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea națională de impozitare și colectarea altor venituri
		17.2 IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR PRIVIND ASISTENTA OFICIALA DE DEZVOLTARE	Țările dezvoltate își vor implementa pe deplin angajamentele privind asistența oficială de dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din AOD/PNB pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate; furnizorii AOD sunt încurajați să ia în considerare stabilirea unei ținte constând în asigurarea a cel puțin 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate
		17.3 MOBILIZAREA RESURSELOR FINANCIARE PENTRU TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	Mobilizarea resurselor financiare suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare din surse multiple
		17.4 SUSTINEREA TARILOR IN CURS DE DEZVOLTARE IN ATINGEREA SUSTENABILITATII DATORIILOR	Susținerea țărilor în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriiilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriiilor, reducerea datoriiilor și restructurarea datoriiilor,

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

			după caz, și abordarea datoriei externe a țărilor sărace puternic îndatorate, pentru a reduce povara datoriei
		17.5 INVESTIREA IN TARILE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	Adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate
		17.6 SCHIMB DE CUNOSTINTE SI COOPERARE PENTRU ACCESUL LA STIINTA, TEHNOLOGIE SI INOVATIE	Consolidarea cooperării regionale și internaționale nord-sud, sud-sud și triunghiulare privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreeate de comun acord, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente, în special la nivelul Organizației Națiunilor Unite, și printr-un mecanism global de facilitare a tehnologiei
		17.7 PROMOVAREA TEHNOLOGIILOR SUSTENABILE IN TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	Promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase mediului pentru țările în curs de dezvoltare în condiții favorabile, inclusiv în termeni concesionali și preferențiali, în condiții agreeate de comun acord
		17.8 CONSOLIDAREA CAPACITATILOR IN STIINTA, TEHNOLOGIE SI INOVARE PENTRU TARILE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	Operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, a mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate, până în 2020, și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor
		17.9 CRESTEREA CAPACITATII OBIECTIVELOR DE DEZVOLTARE DURABILA IN TARILE IN CURS DE DEZVOLTARE	Consolidarea suportului internațional pentru implementarea eficientă și ținută a activităților de consolidare a capacităților în țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini planurile naționale în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triunghiulară
		17.10 PROMOVAREA UNUI SISTEM DE COMERT UNIVERSAL SUB EGIDA OMC	Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

		Agendei de dezvoltare de la Doha
	17.11 CRESTEREA EXPORTURILOR TARILOR IN CURS DE DEZVOLTARE	Creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate până în 2030
	17.12 ELIMINAREA BARIERELOR COMERCIALE PENTRU STATELE CEL MAI PUTIN DEZVOLTATE	Implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cel mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurarea că normele preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață
	17.13 CRESTEREA STABILITATII MACROECONOMICE GLOBALE	Sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor
	17.14 SPORIREA COERENȚEI POLITICILOR PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILĂ	Sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă
	17.15 RESPECTAREA AUTORITATII NATIONALE IN IMPLEMENTAREA POLITICILOR PENTRU OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ	Respectarea spațiului de politici și a autorității fiecărei țări în a stabili și implementa politici de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă
	17.16 SPORIREA PARTENERIATULUI GLOBAL PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILĂ	Sporirea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, complementat de parteneriate cu multiple părți interesate care mobilizează și distribuie cunoștințele, expertiza, tehnologiile și resursele financiare, pentru a sprijini realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în toate țările, în special în țările în curs de dezvoltare
	17.17 INCURAJAREA PARTENERIATELOR EFICIENTE	Încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și

			strategiilor de resurse ale parteneriatelor
		17.18 SPORIRIEA DISPONIBILITATII DATELOR CALITATIVE	Până în 2030, sporirea suportului de consolidare a capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, inclusiv pentru țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare, pentru a crește în mod semnificativ disponibilitatea datelor calitative, în timp util și fiabile, desegregate după venit, sex, vârstă, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilități, localizare geografică și alte caracteristici relevante în contexte naționale
		17.19 CONTINUAREA MASURATORILOR PROGRESULUI PRIVIND DEZVOLTAREA DURABILA	Până în 2030, dezvoltarea, în baza inițiativelor existente, a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care completează produsul intern brut, și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare

10. Alocarea financiară

Oricât de interesantă și de inovatoare este realizarea unui proiect, un manager este interesat, în cele din urmă, de aspectele financiare ale proiectului în care se implică. Din acest motiv, trebuie acordată toată atenția documentelor referitoare la aspectele financiare ale proiectului prezentate prin intermediul studiului de fezabilitate și proiectului tehnic (evoluția estimată a veniturilor și cheltuielilor pentru următoarea perioadă de timp - de regulă următorii câțiva ani, indicatori de rentabilitate etc.).

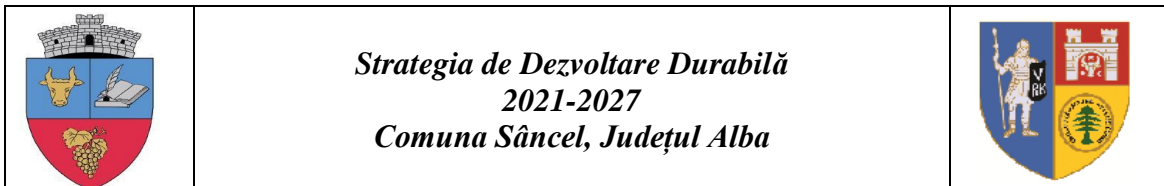
Un element cheie al oricărui proiect îl reprezintă modul de satisfacere al nevoilor comunității locale.

Volumul cheltuielilor trebuie previzionat cu atenție și monitorizat pe tot parcursul derulării proiectului.

Cheltuielile pe care urmează să se efectueze în vederea realizării proiectului nu vor avea o structură omogenă și, din acest motiv, trebuie să se facă distincția între diferitele destinații ale resurselor de care dispune primăria.

O primă distincție importantă este cea dintre cheltuielile inițiale – care vor fi efectuate pentru a pune în mișcare noul proiect – și cele aferente realizării efective a proiectului. Primele trebuie efectuate de regulă o singură dată, în perioada inițială. Cea de-a doua categorie de cheltuieli va avea un nivel mai stabil în timp, dar este și mai îndepărtată în timp față de momentul întocmirii studiului de fezabilitate și/sau proiectului tehnic.

Este foarte important să existe un grafic al celor două categorii de cheltuieli și să se determine cu precizie momentul în care proiectul să se realizeze. În cazul în care acest moment este mai îndepărtat în realitate decât s-a presupus inițial, s-ar putea ca rentabilitatea proiectului să nu mai fie cea scontată. Atunci când se previzionează cheltuielile cu activitatea curentă, va trebui să se determine și mărimea resurselor necesare.

Un volum prea mare va ține resurse immobilizate în mod inutil, în timp ce un volum prea redus creează riscul unor întreruperi forțate ale realizării proiectului. Va trebui să se poată justifica nivelul pentru care s-a optat.

Datele referitoare la veniturile și cheltuielile previzionate vor da o imagine asupra rentabilității proiectului. În aprecierea acestei rentabilități este bine să se evalueze cum vor arăta rezultatele în cazul în care apar evenimente neprevăzute.

De aceea s-a stabilit ca planificarea strategică din punct de vedere financiar este greu de realizat datorită schimbărilor legislației. Din aceeași cauză, bugetul local pe următorii 6 ani nu se poate exprima exact.

Repartizarea veniturilor arată gradul mare de dependență față de bugetul de stat și necesitatea alocării unor sume care să permită macar asigurarea unui buget minim de funcționare.

11. Parteneriatul în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală

11.1 Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile)

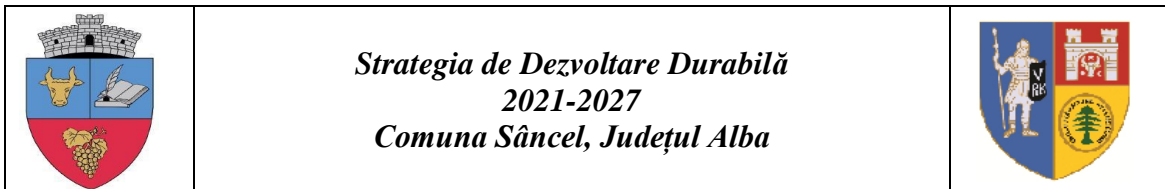
Grupurile de Acțiune Locală (GAL-urile) sunt entități ce reprezintă parteneriate public – private, constituite din reprezentanți ai sectorului public, privat și civil, care sunt desemnați dintr-un teritoriu rural omogen, care îndeplinesc o serie de cerințe privind componența, teritoriul acoperit și care vor implementa o strategie integrată pentru dezvoltarea teritoriului.

Prin crearea acestor Grupuri de Acțiune Locală se dorește să se ajute la dezvoltarea durabilă a comunităților locale și:

- a) să sprijine construcția instituțională la nivel local;*
- b) să asigure resursele umane, financiare și tehnice pentru susținerea activității Grupurilor de Acțiune Locală;*
- c) să instruiască personalul Grupurilor de Acțiune Locală în vederea elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare locală;*
- d) Animarea teritoriului.*

Consiliul Județean Alba organizează deseori la sediul instituției întâlniri de lucru cu reprezentanții celor 4 Grupuri de Acțiune Locală (GAL), constituite în județul Alba, și cu reprezentanții Centrului Regional pentru Plăți, Dezvoltare Rurală și Pescuit de la Alba Iulia, pentru a discuta problemele cu care se confruntă aceste organisme și modul în care

Consiliul Județean Alba poate dinamiza activitatea activitatea GAL-urilor și poate sprijini administrațiile publice beneficiare ale proiectelor.

„Cele 4 GAL-uri din județul nostru se află pe poziții fruntașe în România și trebuie să extindem această experiență la nivelul întregului județ. Ca urmare a discuțiilor de astăzi, am stabilit că este necesar să sprijinim înființarea unui GAL și în zona Munților Apuseni, pentru a asigura astfel o mai bună utilizare a fondurilor europene destinate spațiului rural și în acest areal cu cerințe specifice. – a declarat domnul Ion Dumitrel, Președintele Consiliului Județean Alba.

Grupurile de Actiune Locala (GAL) reprezintă parteneriate public-private alcătuite din reprezentanți ai sectoarelor:

1. Public – administrație publică (la nivel local și județean – primarii, consilii locale, județene, etc.), servicii publice (servicii sociale, de sănătate și transport, școli, universități, etc.)
2. Privat – sector comercial (societăți pe acțiuni, societăți cu răspundere limitată, etc.); – sector financiar (banci, instituții de credit, etc.); – sector agricol (cooperative agricole, grupuri de producători, etc.); – organizații de întreprinzători; – societăți de furnizare a serviciilor comunitare (culturale, radio, TV, servicii non-culturale, etc.).
3. Societate civilă – organizații non-profit, asociații, fundații, federații (asociații de mediu, asociații culturale, sociale, religioase, camere de comerț, unități de cult, etc.); – persoane fizice, grupuri de persoane neînregistrate oficial.

In județul Alba sunt autorizate și își desfășoară activitatea 4 GAL-uri:

1. GAL MMTMM, Munții Metaliferi, Trascău, Muntele Mare; constituit cu personalitate juridică în anul 2009. Componenta – Orașul Baia de Arieș;; Comunele: Cricău, Galda de Jos, Ighiu, Intregalde, Livezile, Lupșa, Miraslău, Mogoș, Ocoliș, Ponor, Poșaga, Rimetea, Rîmeț, Sălciua, Stremț, Unirea, Consiliul Județean Alba.
2. GAL „Țara Secașelor”, constituit cu personalitate juridică în anul 2011; Componenta – comunele Călnic, Gârbova, Șpring, Doștat, Daia Română, Ciugud, Berghin, Ohaba, Roșia de Secaș, Sîntimbru, Mihalț, Cergău, Cenade, Valea Lungă, Crăciunelul de Jos, Bucerdea Grânoasă.
3. GAL „Pe Mureș și pe Tîrnave”, constituit cu personalitate juridică în anul 2010; Componenta – Orașul Teiuș; comunele: Rădești, Lopadea Nouă, Hopârta, Noșlac, Lunca Mureșului, Fărău, Șona, Sâncel, Jidvei, Cetatea de Baltă, Consiliul Județean Alba.
4. GAL „Valea Mureșului și Valea Ampoiului”, constituit cu personalitate juridică în anul 2011; Componenta – Orașul Zlatna; comunele: Almașu Mare, Ceru Băcăinți, Meteș, Blandiana, Vințu de Jos, Șibot, Săliște, Pianu, Săsciori.

11.2 Parteneriatul comunei Sâncel în cadrul Grupului de Actiune Locala

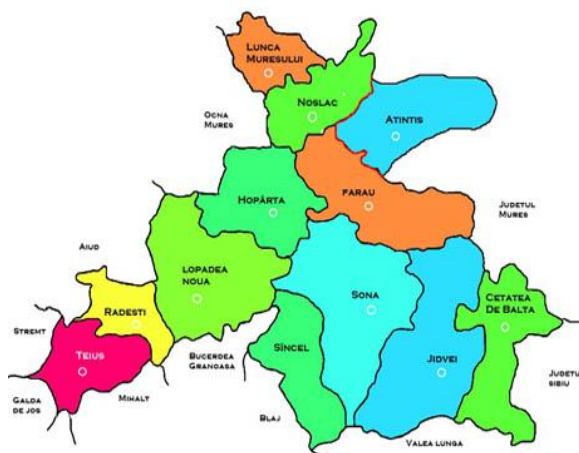

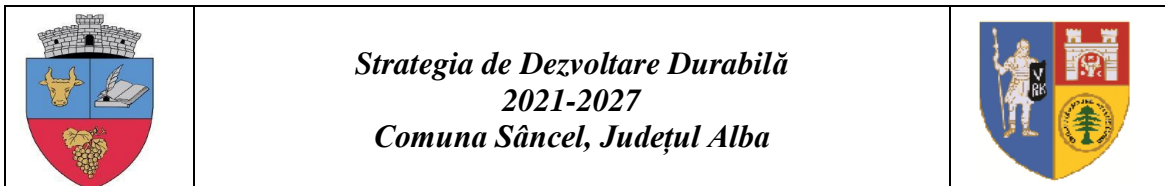
Fig. 23

Microregiunea „Pe Mureș și pe Târnave” este situată în centru țării și cuprinde partea de nord-est a județului Alba și o comună Ațintiș situată în imediata vecinătate a comunelor Noșlac și Fărău, amplasată în partea de vest a județului Mureș. Prin urmare microregiunea GAL se învecinează: - la est cu localitățile Bichiș, Luduș, Cuci, din județul Mureș, - la nord cu localitățile Cuci județul Mureș, localitatea Bogata județul Cluj, - la vest cu orașele Ocnă Mureș, Aiud și comuna Stremț din județul Alba, - la sud-vest cu comuna Galda de Jos din județul Alba, - la sud cu comunele Mihălț, Bucerdea Grânoasă, Valea Lungă și orașul Blaj din județul Alba; - la sud-vest cu județul Sibiu;

Teritoriul GAL are o populație 36771 locuitori și o suprafață de 77460 ha.

GAL "PE MUREȘ ȘI PE TÂRNAVE" CUPRINDE 12 LOCALITĂȚI DIN JUDEȚELE ALBA ȘI MUREȘ, 11 DINTRE ACESTEA FIIND COMUNE ȘI UN ORAȘ.

- Ațintiș
- Cetatea De Baltă
- Fărău
- Hopârta
- Jidvei
- Lopadea Nouă
- Lunca Mureșului
- Noșlac
- Rădești

- **Sâncel**
- Șona
- Teiuș

11.3 Dezvoltare locală

Pentru atingerea obiectivelor celor 4 GAL-uri au fost propuse măsurile:

1. *Incluziune sociala si imbunatatirea conditiilor de viata a minoritatilor si grupurilor vulnerabile.* Masura propusa contribuie la imbunatatirea echiparii teritoriale cu dotari edilitare in vederea dezvoltarii de centre suport copii si tineri, facilitarea incluziunii copiilor si tinerilor din comunitati minoritare.

2. *Renovarea satelor si echiparea teritoriului.* Masura va favoriza îmbunătățirea echiparii teritoriale cu dotari edilitare, utilitati, infrastructuri de acces, îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor, favorizarea dezvoltarii economice a teritoriului.

3. *Promovarea patrimoniului material si imaterial.* Masura are rolul de conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale, promovarea diversității și prezervarea identităților culturale, promovarea multiculturalismului și protejarea culturii minorităților.

4. *Dezvoltarea sectorului non-agricol si sprijinirea antreprenoriatului.* Prin aceasta masura se va realiza diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a teritoriului, dezvoltarea serviciilor pentru populație și implicit crearea de locuri de muncă.

5. *Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultura.* Prioritatea inglobeaza necesitatile locale ale teritoriului nostru:

- Stimularea procesarii in vederea valorificarii superioare a produselor agricole
- Sprijinirea promovarii si desfacerii produselor
- Stimularea asociativitatii si cooperari si facilitarea lanturilor scurte

6. *Rețele de producatori, branduri si marci locale.* Masura contribuie la sprijinirea producatorilor în vederea certificării calitatii produselor si deschiderea inspre pietele noi.

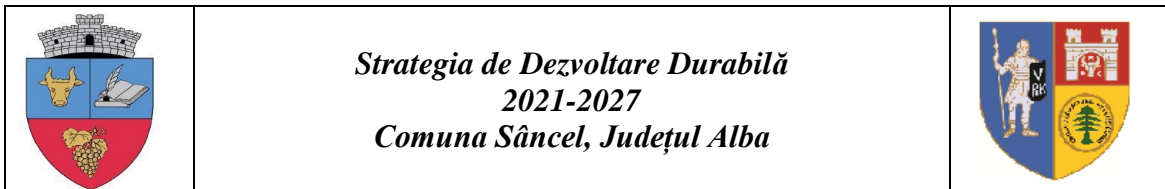
7. *Valorificarea superioara a produselor si sprijinirea asociativitatii si cooperarii.* Aceasta masura este cea mai inovativa care pe langa faptul ca va crea modele va conduce la cresterea gradului de valorificare a produselor locale, si la o viziune noua asupra asociativitatii si cooperarii.

8. *Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.* Prioritatea inglobeaza necesitatile locale ale teritoriului nostru:

- Infiintarea si modernizarea exploatareilor agricole
- Sprijinirea micilor fermieri
- Stimularea fermierilor pentru o agricultura competitive si eficienta

9. *„Primul utilaj agricol” – Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici.* Masura va contribui la cresterea performantelor exploatareilor si dotarea /reinnoirea parcurilor de utilaje si

echipamente, în special pentru fermierii mici, ceea ce va face ca proiectele să aibă și un impact bun asupra mediului.

12. Metode de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală în perioada 2021-2027

Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Sâncel 2021-2027 se va implementa de către autoritățile locale în urma aprobării documentului de către Consiliul Local Sâncel.

Implementarea efectivă a strategiei este condiționată de capacitatea administrației locale de a asigura fondurile locale și de capacitatea acesteia de atragere a fondurilor europene necesare pentru susținerea proiectelor propuse.

Acțiunile și proiectele propuse în Planul Local de Dezvoltare țin cont de nevoile de dezvoltare ale comunității și respectă documentele cadru de referință de la nivelul regiunii de dezvoltare Centru.

Etaple cheie ale implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Sâncel sunt:

- Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local;
- Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare;
- Monitorizarea strategiei de către grupul de lucru desemnat;
- Evaluarea implementării strategiei prin analiza indicatorilor propuși.

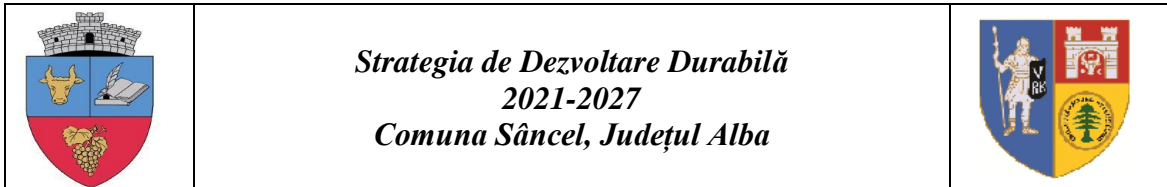
Adoptarea Strategiei de Dezvoltare prin hotărâre a Consiliului Local reprezintă etapa de însușire a documentului de referință ce va sta la baza dezvoltării socio-economice a comunei Sâncel în perioada 2021-2027. Documentul este dezbătut în ședința de Consiliul Local și se adoptă de către membrii acestuia.

Implementarea acțiunilor propuse în Planul Local de Dezvoltare presupune realizarea proiectelor prevăzute în strategia în funcție de resursele financiare existente, finanțările disponibile, prioritatea de dezvoltare a unui domeniu de interes. Această etapă presupune lucrul în echipă și desemnarea unui grup de lucru care să urmărească îndeplinirea acțiunilor propuse a fi realizate în perioada 2021-2027.

Pentru eficientizarea procedurii se va elabora un plan anual de implementare în care se menționează care sunt proiectele ce urmează a fi implementate în anul respectiv, bugetul necesar, sursa de finanțare și responsabilii cu derularea acțiunii.

Evaluarea implementării strategiei constă în analiza indicatorilor de realizare propuși în documentul de referință. Se recomandă ca evaluarea să fie realizată anual, prin întocmirea unui raport de evaluare în care se menționează concret care au fost indicatorii obținuți pentru anul respectiv aferenți unei acțiuni.

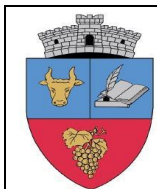

BIBLIOGRAFIE:

- Planul pentru dezvoltare regionala a regiunii centru - 2021-2027.
- Ghid pentru planificarea si fundamentarea procesului decizional din APL.
- Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării durabile – economic, social și de mediu.
- „Obiectivele Europa 2030”, www.ec.europa.eu
- „Strategia Europa 2030” .
- Performanța UE în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD).
- Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, aprobată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018, a fost elaborată sub directa coordonare a Departamentului pentru dezvoltare durabilă, cu aportul Comitetului de redactare, Secretariatului general al guvernului, ministerelor și altor instituții publice centrale, autorităților locale, agențiilor de dezvoltare regională, forurilor academice și universitare, institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, asociațiilor patronale și sindicatelor, sectorului privat, organizațiilor neguvernamentale și altor formațiuni ale societății civile și a cetățenilor interesați.
- „Recensământul Populației și al Locuitorilor” din 2011, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro
- „Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila a Romaniei Orizonturi 2013 – 2020 - 2030” ;
- Strategia Regională pentru dezvoltarea durabilă a regiunii Centru – 2021-2027;
- OUG nr. 88/2020 din 27 mai 2020 privind instituirea unor măsuri, precum și acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte în domeniile strategice considerate prioritare pentru perioada de programare 2021 - 2027, destinat finanțării prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020 (POAT 2014 - 2020) și Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 (POIM)
- Ghica Constantin, Infrastructura teritorială și dezvoltare urbană, Ed. Uranus, București, 2004;
- Manual de simplificări. 80 măsuri de simplificare în politica de coeziune 2021-2027;
- Informații de pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice: www.mdr.ro
- Informații de pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale : www.madr.ro
- Enciclopedia liberă Wikipedia;
- [https://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunea_de_dezvoltare_Centru:](https://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunea_de_dezvoltare_Centru)
- Raport de activitate al Casei de Asigurări de Sănătate Alba aferent anului 2020;

*Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Sâncel, Județul Alba*

Eficacitatea acțiunilor puse în practică prin Strategia de Dezvoltare Locală este strâns legată de accesibilitatea potențialilor beneficiari la informațiile și oportunitățile oferite.

Consiliul Local va avea grija să furnizeze asistență tehnică pentru punerea în practică a măsurilor necesare îmbunătățirii legăturilor cu participanții din teritoriu (și anume cei economici și sociali, autoritățile locale și alte organizații competente interesate) și să informeze opinia publică despre rezultatele obținute în urma intervențiilor prevăzute de Strategia de Dezvoltare Locală 2021 – 2027 a Comunei Sâncel, județul Alba.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE

DURABILĂ

2021-2027

Comuna Sâncel, Județul Alba

